

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GODINA: IV

BROJ: 4 (30)

Subotica, travanj (april) 1997.

Cijena: 5,00 N. din.

**USKRŠNJI,
I OPET SAM
S VAMA!**

Correggio: Ukazanje Mariji Magdaleni

USKRS - BLJESAK BESMRTNOSTI

Od šeste ure sve do ure devete bijaše tama "po svojoj zemlji". U tami Velikoga petka bila je skupljena sva "tama" povijesti čovječanstva, sve zlo, sav grijeh. Uzrok toj tami bio je najveći grijeh čovječanstva - razapinjanje Sina Božjega na križ! No ta tama zauvijek je rasvijetljena Kristovim uskrsnućem. Zato Crkva u vazmenom bdijenju pjeva: "Nek se raduje zemlja tolikim obasjana bljeskom, i rasvijetljena sjajem vječnoga Kralja, neka osjeti da je nestalo po čitavome svijetu mraka!"

Svaki bljesak je kratkotrajan. Svjetlo bljesne i nestane. Pred bljeskom ljudi zaklanjaju lice. Samo je jedan bljesak ostao zauvijek utisnut u Kozmosu. To je bljesak uskrsnog jutra. To je bljesak besmrtnosti! Taj bljesak trajno obasjava tamu zemlje. I tamu svakoga srca! Ali ne smijemo zakloniti lice pred tim Bljeskom! Potrebno je otvoriti srce tom Bljesku! I sve će biti novo, drugačije... Bol, patnja, grijeh, zlo, smrt nisu posljednje riječi, posljednje stvarnosti čovjekovog života. Besmrtnost, svjetlo, znanje, blaženstvo, sreća... To je uskrsna pjesma života koja rascvjetava radost u duši poput proljeća! Čovjek koji otvori srce Bljesku prima ga, te sam postaje bljesak! Isus želi da mi svojim životom budemo bljesak u svijetu, da rasvijetljujemo, raskrinkavamo svojom vjerom u uskrsnuće svaku tamu grijeha i zla, laži i mržnje. Da svojom ljubavlju "civilizaciju smrti" pretvaramo u "civilizaciju života", u "civilizaciju besmrtnosti". Ljubav je besmrtna! Utisni bljesak besmrtnosti tamo gdje živiš i radiš...

Smijem li reći da je naš "Zvonik" jedan mali bljesak besmrtnosti?! Trudimo se, naime, prenositi prave vrijednosti u našim rubrikama: "Meditacija", "Zajedno na liturgiji", u prilogu "Jubilej 2000."... Nastojimo rasvijetljivati tamu ovoga svijeta u rubrici "Aktualno": o kloniranju; u rubrici "Opasnosti koje nam prijete": Sekte, "Obitelj": Okorjelo ljudsko srce mijenja zamisao Stvoritelja... Želimo pojačati bljesak Vašega srca Papinim riječima, riječima kardinala Kuharića, našeg biskupa Ivana. Zabilježili smo različite "bljeskove" koji su uresili Opću Crkvu i našu mjesnu Crkvu (Vijesti). Svaki svetac je jedan bljesak. U ovom broju neka vas obasja bljesak Male Terezije, sluga Božjega Petra Barbarića i sluga Božjega o. Gerarda Tome Stantića. Naša djeca i mladi na svojim stranicama očituju da i oni pripadaju "Bljesku" - Isusu, a svojim radovima odraz su tog Bljeska. Vjerujem da će sve obradovati nova stranica: "Paulinum - za duhovna zvanja". Dao Bog da ona mnogim mladićima i djevojkama bude takav bljesak u kojem će prepoznati Gospodina koji ih zove da ga slijede u svećeničkom, odnosno redovničkom pozivu. U mini izložbi bljesnulo je bogatstvo duše naše Cecilije... Sve smo ovo pripremili za vas da vam pomogne da budete "bljesak besmrtnosti" svojim životom, svojim raspjevanim kršćanskim srcem!

U tom smislu želim svima SRETAN USKRS! OBASJAN tolikim Bljeskom i RASVIJETLJEN sjajem Uskrslog Gospodina, neka vam bude poticaj da uresite svoja srca bljeskom tolikoga svjetla, te u vama izazove beskrajni kliktaj:

ALELUJA

Vaš urednik

KAD POČINJE USKRS?

Kad slabi oprosti jakom njegove slabosti;
Kad onaj koji nešto ima dijeli s onim koji ništa nema;
Kad glasni boravi kod nijemog i shvati sve što mu taj nijemi hoće reći;
Kad tiho postane glasno, a glasno tiho;
Kad ono vrlo značajno postane beznačajno;
Kad ono očito nevažno postane važno i veliko;
Kad usred mraka neko malo svjetlo sigurnosti obeća svjetlo
A ti ne oklijevajući, već takav kakav jesi, kreneš k njemu.

Tad, da, tad počinje Uskrs!

Kad bi vam umro netko blizak i drag i vi ga lijepo pokopali i oplakali, zamislite kako biste se osjećali da vam neki poznanik ili prijatelj dotrči treći dan poslije sprovoda, pa kaže: "Eno, grob prazan, odvaljena je grobna ploča,... unutra nema ništa..." Što biste sve pomislili? Je li to moguće? Kako? Zašto? Svašta biste pomislili, ali nikom ni na kraj pameti ne bi došla pomisao: USKRSNUO JE.

U istoj su se situaciji našle žene i apostoli u ranu zoru današnjeg dana i blagdana. Žene nisu mogle mirovati... Rano ujutro nađoše se pred praznim grobom.

Poruka izrečena njima i za nas važi. "Zašto tražite živoga među mrtvima? On nije ovdje... Uskrsnuo je!"

Eto vječne poruke uskrsnog dana i časa. Nepobjediva je smrt pobijeđena. Rukama grešnika raspet, mrtav i pokopan, iz smrti se vratio u život. On nije ovdje, uskrsnuo je.

Na svim grobovima svijeta može se napisati: "Ovdje leži NN". Samo na jednom grobu mora se napisati: "Ovdje je pokopan, ali više ne leži, ovdje ne počiva, nego USKRSNUO JE, NIJE OVDJE" - NA GROBU RASPETOGA, ISUSA KRISTA.

Rijetko je koji čovjek završio tako bijedno kao Isus. Kalvarija je bila katastrofa, kraj njegovih riječi i njegova života. Sve je bilo prikovano na golgotski križ, sve je potonulo u tamu Velikog petka, sve pokopano u grob.

Od svih i svakoga ostavljen. Napušten, izdahnuo između dva razbojnika. Učio je i propovijedao mir, praštanje i ljubav, a laž i mržnja ga je osudila, razapela i pokopala, i nad mrtvim postavila stražare da čuvaju zapečaćen grob. No, Gospodin je polomio pečate groba i vratio se u besmrtnost i život.

On nije ostao u grobu. Uskrsnuo je. To je temelj naše vjere i nade. Naša nada nije u prazno. Naše srce ne plače nad grobom. Naša ljubav ne grli mrtvaca nego Živoga, Uskrsloga, besmrtnog Pobjednika smrti i ništavila.

Zato smo danas sretni i veseli. Isusovo uskrsnuće jest sigurnost naših nada i iščekivanja. Njegovo uskrsnuće kaže da je nemoguće MOGUĆE, da smrti više neće biti. Kršćanin s Kristom dijeli njegovu besmrtnost i njegov uskrsli život i tu je temelj našeg uskrsnog veselja.

Božanska svemoć je Isusa vratila iz zagrljaja smrti u život, ista božanska snaga po krštenju otela je i nas iz zagrljaja zla, grijeha i opačina... Zato se u uskrsnoj noći blagoslivlja krsni studenac, voda, zdenac života, novog rađanja, tu umire grešnik, a oživljuje svetac - jer po krsnoj vodi postajemo baštinici posvetne milosti, djeca Božja i sveci na zemlji.

Zvonko Blaško, Niš

Uređuje: Andrija Kopilović

2. vazmena nedjelja - 6.04. 1997.

Dj 4,32-35
1 Iv 5,1-6
Iv 20,19-31

SABRANI VJEROM U KRISTA

Kristovo uskrsnuće je početak bratske zajednice koja se vjerom u uskrslog Gospodina okuplja da nastavi njegovo djelo. Prva Crkva se sastaje puna iščekivanja i nade za susret s Gospodinom. Isus se ukazuje slavan i pobjednik. Snaga kršćanskog okupljanja upravo je u činjenici što se na njoj doživljava susret s Kristom slavnim i pobjednikom. Opasnost indiferentizma prema toj činjenici Gospodinove pojave hladi naša srca te često puta nismo puni čežnje i želje doći "u prvi dan u tjednu" na susret s Gospodinom. Posljedica toga je onda da naša suvremena zajednica ne odražava autentično kršćanstvo i nije sposobna preobražavati svijet. Ova nedjelja je označena oznakama prave kršćanske zajednice, kako ih donose Djela apostolska. Pripadnici prve kršćanske zajednice osjećali su potrebu s Kristom i za Krista biti zajedno. Ova nedjelja se tradicionalno naziva i "Tominom nedjeljom". Tomina nevjera više nam je pridonijela vjeri nego mnoge vjerske rasprave i domišljaji. Činjenica susreta s apostolom Tomom ukazuje vrlo jasno na Isusovu želju da ga susretnu i oni koji ga ne vide, ali koji vjeruju. Taj susret bit će najočitiiji u zajednici okupljenoj u njegovo ime. Tomi je u životu puno toga bilo nevjerovatno, pa i samo uskrsnuće. Ali u susretu s uskrslim Gospodinom sve je doživio vjerojatnim, tj. stvarnim: **Život je jači od smrti - Uskrsli ljubavlju pobjeđuje.**

3. vazmena nedjelja - 13.04. 1997.

Dj 3,13-15.17-19
1 Iv 2,1-5a
Lk 24,35-48

ISUS NA PUTU SA SVOJIMA

Smrt i uskrsnuće su dva neodoljiva vida Kristova otajstva. Naš kršćanski život je trajno produbljivanje prihvaćanja u vjeri ta dva otajstva. Krista ćemo sve više očitovati u sebi prihvaćajući njegovu smrt i uskrsnuće kao otajstvo i program našega života. Stoga je **kršćanin trajno na putu**, ali na putu susreta, trajno je na putu traženja, ali i nalaženja i trajno je na putu svjedočenja. Život je put i na tom putu kršćanin mora postati svjestan da nije sam. Međutim, ako zanemari na tom putovanju oslušivanje Božje riječi, onda će promašiti i kuću sastanka i susret s osobom koja je **temelj** njegovoj vjeri, a to je **uskrsli Krist**. Zato ova nedjelja ima jaku poruku osvješćivanja kršćanskog poziva i poslanja, a to je trajno oslušivanje tumačenja Božje riječi. To je želja i molitva za Prisutnim, koji se onda redovito u našem poniznom traženju i oslušivanju očituje, hrani nas svojom hranom i osposobljuje za novo poslanje, ne birajući da li je to zgodno ili nezgodno, da li je dan ili je noć. Mi sami osjećamo potrebu svjedočiti ono što u sebi nosimo nakon spoznaje Božje riječi, a napose poslije susreta s njim u kojem nam samog sebe daje za hranu. I ovaj susret utvrđuje ciklus nedjeljnog susretanja učenika i objave učitelja za zajedničko druženje u proslavi Boga.

3

4. vazmena nedjelja - 20.04. 1997.

Dj 4,8-12
1 Iv 3,1-2
Iv 10,11-18

KRIST NAS OKUPLJA U JEDNO

U svjetlu Kristova uskrsnuća danas njega promatramo kao **dobrog Pastira**. On nije uskrsnuo radi sebe, već da sve ljude povede prema životu i jedinstvu za kojim čezne čitava ljudska obitelj. Svojoj Crkvi je upravo kao znak raspoznavanja ostavio to **jedinstvo**. Isus je i temelj i razlog toga jedinstva. Stoga s pravom može sebe postaviti kao pastira novoga naroda Božjega, jer je svojom smrću i uskrsnućem - činom najveće ljubavi - dokazao da ima pravo na svoje. U ovoj poruci vidi se **Isusov pastoral**: traženje izgubljenoga, spašavanje ranjenoga i vraćanje zalutaloga. Isus ima srce i misli srcem. Isusu je vrhovna norma ljubav i jedinstvo i zato i grešne i zalutale i otpale ne otpisuje, nego se zalaže za njih da ih vrati, a vraća ih kao dobri Pastir, jer je i ta zalutala, otpala ili grešna, ipak, ovca njegovog stada. Ova je ljubav našoj logici iznenađujuća, a našoj praksi velika opomena. Kršćanstvo bi trebalo biti zajednica utočišta, a ne mjesto osude. Zajednica vjernika bi trebala biti koheziona snaga okupljanja u jedinstvu, a ne mjesto razdora. Župska zajednica je ovčinjak i sam Gospodin Isus je Pastir koji pati zbog svakog člana zajednice koji nije u zajedništvu. On to zajedništvo plaća cijenom vlastitog života. Kolike li cijene da budemo jedno, da budemo složni i da imamo ljubav! Kolika li odgovornost izdaje tako velikog ideala i tako dobrog Pastira.

5. vazmena nedjelja - 27.04. 1997.

Dj 9,26-31
1 Iv 3,18-24
Iv 15,1-8

BEZ MENE NE MOŽETE UČINITI NIŠTA

Uskrsli Krist svojim pashalnim misterijem, tj. mukom, smrću i uskrsnućem, omogućuje postojanje jednog milosnog poretka među ljudima, a to je direktni milosni zahvat Božji u naš život. Vjera, a napose poziv na djela vjere, uvijek dolaze od Boga. Kršćanin je čovjek koji na taj Božji poziv i ponudu odgovara. Odgovora ne može biti tamo gdje nema ljubavi prema Bogu i prema tom Božjem djelu. Dapače, uz ljubav je potrebna i izvjesna hrabrost prihvaćanja novoga. Suočiti se sa svojom nemoći pred tako velikim izazovom i ponudom nama je spasonosno. Isus je to, kao novi Adam, protumačio jednom vrlo zornom slikom, koja je doslovno istinita u našem vjerničkom životu. On je **trs**, tj. **novi Adam**, a sakramentima, i samo sakramentima, na njega su svi krštenici ukalamljeni. Tako smo s Kristom u Božjim očima jedna stabljika. Vinogradar je Bog i plodove nosi stabljika, ali sav život vuče iz čokota, a to je Krist. Stoga se ta naša nemoć pretvara pod suncem Božje ljubavi u izvjesnu svemoć, tj. da čovjek rađa božanske plodove, ali jednom nezabilaznom, strogom logikom: biti svjestan da si nakalamljen na Krista, da bez njega ne možeš ništa, da je svjetlost sunca ljubav Božja, jer su plodovi božanski ako smo povezani s tim čokotom i s tim suncem.

ISUS JE ZAHTJEVAN PRIJATELJ I UPUĆUJE NA VISOKE CILJEVE

/Iz poruke svetoga Oca mladićima i djevojkama svijeta '97./

Mladi cijeloga svijeta, Gospodina možete susresti na putovima života vaše svakodnevnice! Sjetite se apostola koji su u Isusu iz Nazareta prepoznali Mesiju, jaganjca Božjega, dok su žurili na obale Jordana da čuju posljednjeg velikog proroka, Ivana Krstitelja. Postali su radoznali pa skoro posramljeni i smeteni odlučiliš Njega slijediti izdalje, dok se On nije okrenuo i upitao ih: "Što tražite?", začinjući tako

onaj razgovor koji će označiti početak za izuzetne doživljaje Ivana, Andrije, Šimuna Petra i drugih apostola (usp. Iv, 29-51).

U ostvarenju ovog iznenadnog susreta, opisanog s nekoliko bitnih riječi, nalazimo izvor svakoga puta u vjeri. Isus je onaj koji daje poticaj. Kad god smo u nekom odnosu s Njim, situacija postaje izazovna; umjesto da mi pitamo, pitanja su upućena nama; umjesto da tražimo, shvatimo da smo mi traženi; jer je u biti On onaj koji nas oduvijek prvi ljubi (usp. 4,10). To je osnovna dimenzija susreta: mi nismo u odnosu s nečim, nego s Nekim, sa "Živim". Kršćani nisu učenici nekakvog filozofskog sustava, nego su muževi i žene koji su po vjeri doživjeli susret s Kristom (usp. Iv 1,1-4). /.../

Istina je da je Isus zahtjevan prijatelj i upućuje na visoke ciljeve; on zahtijeva od nas da iziđemo iz sebe kako bismo susreli njega i povjerali mu cijeli svoj život: "Tko izgubi život svoj poradi mene i evanđelja, spasit će ga" (Mk 8,35). Ovaj poziv možda izgleda težak i ponekad zastrašujući. No, pitam vas, je li bolje prihvaćati život ravnodušno bez ideala, svijet uobličeni po našoj slici i prilici, ili je pak bolje velikodušno tražiti istinu, dobrotu i pravdu, trudeći se oko svijeta koji održava Božju ljepotu, čak i po cijenu suočavanja s kušnjama koje taj put uključuje?

Uklonite zapreke površnosti i straha! Dajte svjedočanstvo "novih" muževa i žena, preporođenih krsnom milošću, i razgovarajte s Isusom u molitvi i u slušanju Riječi; okusite radost pomirenja u sakramentu pokore; primajte Tijelo i Krv Kristovu u Euharistiji; prihvatite ga i služite mu u bližnjima. Tako ćete otkriti istinu o sebi samima i unutarnji sklad jer ćete naći Onoga koji liječi muke, tjeskobe i neobuzdani subjektivizam koji neda mira.

IMAJTE POVJERENJA U KRISTA

/Iz Papine poruke za Svjetski dan molitve za duhovna zvanja/

Svako je zvanje osobni i izvorni događaj, ali i djelo zajedničko i crkveno. Nitko nije pozvan da ide sam. Svako je zvanje probudio Gospodin kao dar kršćanskoj zajednici koja od njega treba imati koristi. Nužno je, stoga, ozbiljno prosuđivanje onoga koga se izravno tiče zajedno s odgovornima u zajednici koji ga prate na putu zvanja. /.../

Želim se, nadasve, obratiti vama, draga mladeži: Krist vas treba za ostvarenje njegova plana spasenja! Kristu je potrebna vaša mladost i vaš velikodušni zanos u naviještanju Evanđelja! Odgovorite ovom pozivu darujući svoj život Njemu i braći. Imajte povjerenja u Krista a On neće razočarati vaše želje i vaše planove, nego će ih ispuniti smislom i radošću. On je rekao: "Ja sam Put, Istina i Život" (Iv 14,6).

S povjerenjem otvorite svoje srce Kristu! Dopustite da u vama ojača njegova prisutnost po svakodnevnom i pobožnom slušanju Svetoga Pisma, koje je knjiga života i ostvarenih zvanja.

Predraga braćo i sestre! Na kraju ove poruke želim pozvati sve vjernike da skupa sa mnom neprestano upravljaju molitve u ime Onoga koji kod Boga može sve (usp. Iv 3,35). On, koji je živa Riječ Očeva i naš odvjetnik, nek se zauzme za nas, te za Crkvu ishodi brojna i sveta zvanja za svećeništvo i posvećeni život.

USKRS - PORAZ MRAKA I SMRTI

(Uskrsna poruka subotičkog biskupa)

Uskrs je novi život koji pobjeđuje sivilo svakidašnjice. Danas u svijetu računara imamo osjećaj da čovjek može sve. On je moćan gospodar, neovisan, raspolaže sam sa sobom. Sav je usmjeren prema napretku. U tome vidi najviši domet svoga življenja i rada.

Međutim, ukoliko čovjek želi istinski govoriti o svome ostvarenju, o uspjehu, on mora nužno povesti računa i o smrti, jer će se tu pokazati koliko je on doista sposoban i uspješan. **Iz groba je izišao život vječni.** Onaj kojeg su ubili, osramotili ga pred ljudima u želji da mu i ime zatru, koga su ubrojili među zločince, izišao je iz groba živ. Iskustvo svjedoka da je jedan, koji je nepravedno ubijen i u grob položen, živ, mijenja situaciju ljudske egzistencije. "Ovo je dan što ga učini Gospodin, radujmo se", jer je otkriven taj tako dugo i tako duboko željen smisao ljudskog umiranja. Grob je otvoren. Podzemlje nije više podzemlje, obasjano je svjetlošću onoga koji je u njega sišao i izašao kao uskrsnuli! Izašao je iz podzemlja smrti Sin čovječji koji je s pravom sebe nazvao - **Život!**

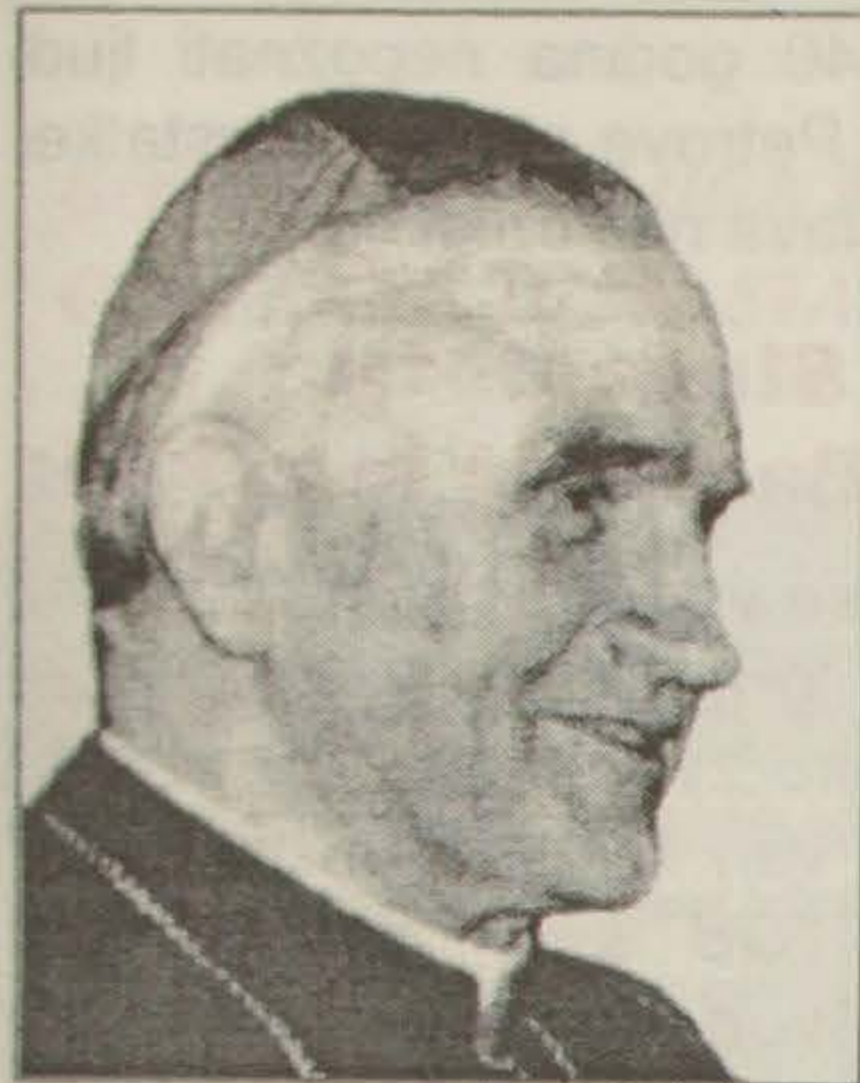
Uskrs je novi život koji pobjeđuje sivilo svakidašnjice. To je "poraz mraka", dan je čovjekova oslobođenja, potvrda i proslava čovjeka koji se dariva, koji trpi radosno za druge, koji se troši iz ljubavi bez mjere, koji ljubi bez mrtvih shema. Ovo je zato dan što ga učini Gospodin, radujmo se u njemu, jer smo dobili dioništvo u božanskome životu. Po ovome koji je za nas umro i uskrsnuo! Apostol Pavao kaže: s njim smo suukopani i suuskrsnuli na novost života. Zato je taj dan što ga učini Gospodin - početak! Počeo je pokret koji ne prestaje sve dok ljudi ne nađu smisao svoga postojanja baš u otajstvenom događaju ovoga svetoga dana: **jedan je od ljudi**, koji je bio smrtan i slab, kao i mi, prošao kroz svu patnju, kroz samo dno ljudske egzistencije, koji je ubijen i položen u grob, ustao od mrtvih - **živ**. Susreo se sa svojim. Oni su ga prepoznali, oni su ga shvatili i postali njegovi svjedoci, navjestitelji velikoga puta koji vodi u uskrsnuće. Ima rješenja našeg života. Sav je **smisao** u tome: **uskrsnut ćemo!** Svi koji smo postali s njim dionici Pashe, istoga Puta. Potrebno je samo da svoj život i sada suobličimo njemu. S njim treba i suumirati. Tek suukopani možemo postati i suuskrsli (usp. Kol 2,12). Traži da hodimo u novosti ovoga života. Sadašnji se život smrću ne uzima, nego mijenja. Uskrsnućem dobiva novu kvalitetu, jer ulazi u sveobuhvatnu bujnost božanskoga Sina Božjega. Ne, nećemo se ponovno utjeloviti, nećemo dobiti neko drugo tijelo, nećemo se pojaviti u nekom drugom biću, pa da se kolo vremena opet zavrti. Kao da je sve začarani krug. Mi ćemo ući u puninu, u sav život, u život bez kraja, u sam božanski život, gdje je Isus kao čovjek i naš brat. Tu ćemo se vječno radovati. Ovo je zato dan što ga učini Gospodin za mene, za tebe brate, za tebe sestro, za sve nas! Radujmo se!

U godini Isusa Krista Sina Božjega, usadimo ove misli duboko u svoja srca, da nam to donese obilati plod u svakom trenutku našeg života!

**SVIMA ŽELIM SRETAN USKRS
I OBILJE BLAGOSLOVA I RADOSTI
OD USKRSLOGA SPASITELJA, BOGA NAŠEGA!**

+ Ivan Pénzes, biskup

KORIZMENO-USKRSNA POSLANICA KARDINALA FRANJE KUHARIĆA

ČOVJEK - MOLITVENO SRCE KOZMOSA

*"Što govore ljudi,
tko sam ja?"*

(Mk 8,27)

Svake godine nadbiskup zagrebački kardinal Franjo Kuharić upućuje prigodnu korizmeno-uskrsnu poslanicu. Ovogodišnja poslanica izuzetno je sažeto i jasno sastavljena i vjerujemo da će nam svima pomoći u boljem proživljavanju najvećeg otajstva naše vjere. Poslanica na poseban način razmišlja o Isusu Kristu kao središnjoj temi i istini vjere Crkve. Na stranicama našeg Lista donosimo samo najvažnije misli kardinala Kuharića jer je poslanica prevelika za naš mali List.

U uvodnom dijelu nakon pozdrava govori se kako je Isus Krist nezaobilazna osoba za svako pokoljenje. Temeljno pitanje vjere je: Tko je Isus Krist? "Ispravan odgovor na ovo pitanje nalazimo u Božjoj Objavi i u vjeri Crkve!" Isus Krist je povijesna osoba koju su mnogi pokušavali zatrti! Nikome nije uspjelo nadvladati Gospodara života i smrti. Vjernici su svoje opredjeljenje za Krista mnogo puta svjedočili i proljevajući svoju krv, ali i svojim pravednim i poštenim životom u svijetu. "Najviši dometi kulture duha, srca i savjesti imaju izvor u Kristovu Evanđelju... Kršćanska je civilizacija stvorila najljepša djela graditeljstva, slikarstva, kiparstva, glazbe, književnosti iz vjere i pobožnosti prema Isusu Kristu... Tako je Isus Krist najsvjetliji događaj povijesti i utkan je u tu ljudsku povijest da je oplemeni, promijeni, očovječi, jer je tkana od toliko mržnje, nasilja, nepravda i pokvarenosti".

Ljudi današnjice, kao i Pilat u ono vrijeme, puno puta su ravnodušni prema vječnoj Istini ili je čak šalju na križ misleći da će je se tako riješiti. Isusa je teško prepoznati jer se toliko snizio da su se mnogi nad njim i sablaznili. Očekivali su od njega neizmjerne veličine, a on se pokazao tako krhak i skroman. Zato ga mnogi ne prepoznaju ni danas.

"Sav život i djelo Crkve samo u Isusu nalazi svoje opravdanje" jer On se "objavio kao Bog koji traži čovjeka izgubljenog, zalutalog jer je bogat milosrđem". Isus je apostolima, s kojima je živio, postavio ključno pitanje: "Što vi kažete, tko sam Ja?". To isto pitanje postavlja se svakom čovjeku, napose vjerniku. Bez Isusa Krista nemoguće je graditi bilo koji bolji svijet. Svaka budućnost bez Isusa je nesigurna i kratkovijek.

Ljudi puno puta imaju krivu predodžbu o Bogu jer ga premalo poznaju i tako sebi stvaraju "krivog boga". U svom traženju Boga čovjek je zašao na krive putove i "zato je Bog u Isusu Kristu tražitelj čovjeka". O Bogu se premalo govori na prikladan način i ljudi ga preslabo poznaju. Onoga koga se ne poznaje, ne može se ne ljubiti. "U svojoj ljubavi i milosrđu prema čovjeku Bog je progovorio o sebi ljudima, i taj govor Božji nam je zapisan u knjizi Božjoj, u Svetom pismu Starog i Novog zavjeta."

"Bog je 'nepojmljiv i neizreciv', ali pred našim je

umom i pred našim očima rastvorio vidljivu knjigu svoje stvaralačke svemoći, mudrosti i životvornosti: svemir s nedokučivim razmjerima, s nebrojenim bićima i silnim energijama." Iz svega tog, iz te otvorene knjige koja nam je svaki dan širom rastvorena, čovjek može čitati i zamjećivati Božje postojanje. Promatrajući mikro i makro kozmos čovjek nužno dolazi do neizmjerne Veličine pred kojom se mora pokloniti. Međutim, da bismo bolje upoznali tajnu Božjeg života, tu nam je jedini vodič Objava. Kroz Objavu Bog čovjeku pokazuje najveću tajnu svog Života i to je znak Njegove ljubavi prema nama. Zato je čovjek nazvan Božjim prijateljem jer mu je Bog po Isusu Kristu objavio sve. Po daru Duha Svetoga vjernik će biti poučen u svemu i On će nam dozivati u pamet sve što nam je Bog po Isusu govorio. Najveća tajna naše vjere jeste Presveto Trojstvo. Kroz Objavu Bog nam je očitovao svoj život pun predivnog dinamizma, pun ljubavi, a "čovjek je pozvan da bude molitveno srce Kozmosa; u ime cijelog Kozmosa iskazuje poštovanje i ljubav prema Bogu. Po Kristu, u Kristu i s Kristom njegova je molitva sveobuhvatna!"

U Isusu Kristu otkrivamo tajnu Božjeg spasenja. Bog Otac u Isusu Kristu traži čovjeka jer ga ljubi. Kroz Isusa Krista Bog progovara čovjeku jer ga želi prosvijetliti i okrijepiti. U toj neizrecivoj ljubavi prema čovjeku Bog ide do kraja, do žrtve na križu. Vjera u Isusa Krista, utjelovljenu Božju Riječ, temelj je vjere.

"Ljubav prema Isusu Kristu, Spasitelju, uključuje u sebi i poštovanje i ljubav prema njegovoj Majci; pobožnošću i čašćenjem Majke Božje odgajamo se za pravu ljubav prema Isusu Kristu."

Vrhunac Božje objaviteljske ljubavi čovjeku je Isusova muka i smrt na križu. O tom ključnom događaju izvješćuju nas sva evanđelja. Cijenom te Isusove žrtve "grešnik je dobio oprostjenje svojih grijeha, pomirio se s Bogom i zadobio novi život, Božji život i zajedništvo ljubavi s Bogom". Grijeh je teška povreda ljubavi i on je najteže stanje duha i ako se to stanje produži, u vječnosti postaje paklom. Grešnik se svojom moći ne može osloboditi grijeha, kao što ni pokojnik ne može sam ustati od mrtvih nego "samo ljubav Sina Boga živoga, kao žrtva na oltaru križa, otvara mogućnost grešniku da iz ropstva grijeha uskrsne na novi život u Bogu".

Temeljni događaj za nas vjernike je Isusovo Uskrsnuće koje je nerazdvojivo povezano s njegovom mukom i smrti. Taj događaj nadilazi povijest, ali se dogodio u povijesti. Mnogi su svjedoci tog natprirodnog čuda. Naša vjera u Kristovo uskrsnuće uključuje i vjeru u naše uskrsnuće tijela.

"Isusovo je Evanđelje zahtjevno, ali je temelj kulture života i civilizacije ljubavi. 'Hoće li tko za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom!'"

Na kraju svoje poslanice Kardinal govori o važnosti i značenju Crkve koja je hijerarhijski ustrojena i koju mora uvijek voditi zakon ljubavi. Pojedinačno se navode svi sakramenti i njihovo značenje u praktičnom življenju naše vjere.

Priredio: Franjo I.

Piše: Stjepan Beretić

Sluga Božji

Petar Barbarić

(*19. 05. 1874. + 15. 04. 1897.)

O stotoj obljetnici prelaska u vječnost

- * jedno od devetoro djece * maturant - kandidat za oltar *
- * izvrstan đak - trgovački pomoćnik * odlučno njegovao čistoću *
- * pod opancima u nebo * otkrio najkraći put u nebo *
- * mladić koji vječnost provodi u molitvi za mlade *
- * zaljubljen u svećeničko zvanje *

Slavna zemlja Hercegovina

U ovom broju, dok još slavimo Uskrs a matura se primiće, ne pišemo o kanoniziranom svecu, ali pišemo o divnom mladiću sveta života. Umro je prije 100 godina. Od 1900. godine do danas o njemu je napisano više životopisa od kojih su neki doživjeli i po tri izdanja. O Petru Barbariću se čita osim na hrvatskom jeziku još i na talijanskom, češkom, mađarskom i slovenskom. Naslovi nekih životopisa daju naslutiti o kakvom se mladiću radi: "Pod opancima u nebo", "Svetost na djelu", "Duhovni profil Petra Barbarića". Petar je sesoko dijete. Izrastao je u mladića koji je izgrađujući svoju duhovnost pokazao svetost na djelu. Krševita ali lijepa Hercegovina plodno je tlo. Na tom tlu su nicala divna duhovna zvanja. Gotovo da nema biskupije bez kojeg svećenika iz Hercegovine. Biskupijski kler, franjevci i brojni muški i ženski redovi diljem domovine i svijeta ponose se na svoje članove iz Hercegovine. Kao da se u toj zemlji ništa promijenilo nije. Toliko je svijeta tamo izginulo u vrijeme turskoga ropstva, u, i poslije Drugog svjetskog rata, ali i u ovom posljednjem. **Draga nam je ta zemlja - Bune radi.** Volimo je kao stari kraj. To je zemlja koja sve naseli, a sebe ne raseli.

Sjemeništarcac Petar Barbarić

U Šiljevištima kraj Klobuka Ante Barbarić i Kata r. Kordić darovaše svome narodu devet života. Rodiše, pa u vjeri i poštenju othranije devet svojih mladica. Dne 19. svibnja 1874. im se rodio Petar. Bio im je poslušan, nenametljivo pobožan, vrlo darovit sin. Za dvije godine bio je kadar završiti četiri razreda pučke škole kao izvrstan đak. Postao je trgovački pomoćnik. Od

1889. godine Petar je sjemeništarcac glasovitog travničkog sjemeništa. Radovao se Petar što ga Bog zove u svećenike. Učio je svim žarom. Uvijek je bio izvrstan đak. Voljeli su ga sjemeništarci. Svima je bio uzor u marljivosti i u pobožnosti. Bio je veliki štovatelj Presvetog Srca Isusovoga. Sušica (TBC) ga satirala, a on nije gubio srčanosti i žara. Od malih nogu sinovski je bio odan Gospi. Zavolio je Družbu Isusovu. Završavao je posljednji razred gimnazije kad je, 13. travnja 1897. godine, položio zavjete Družbe Isusove. Bog mu dade milost i utjehu da umre kao isusovac. Na Veliki četvrtak, 15. travnja 1897. predade svoju plemenitu dušu Gospodinu. Obećao je da će moliti za hrvatsku omladinu.

Maturant koji pomaže

U tome su sjemeništu stasali brojni svećenici i intelektualci Bosne i Hercegovine, ali i naše plemenite Bačke. Tamo je među ostalim završio gimnaziju i naš, prvi subotički biskup, blage uspomene Matija Zvekanović. Po Petrovim su rukama tražili Božju pomoć i dobivali je. I bački đaci iz Travnika pronesoše slavu Petrovu po Bačkoj. Diljem Bačke čita se Petrov životopis. Za Petra se, zahvaljujući životopisu i njegovim prijevodima pročulo i po svijetu. Gotovo da nije bilo kuće bez Petrove sličice. Oko Petrova groba se okupljaju ljudi bolesni i mole njegov zagovor za zdravlje. Tužne 1945. godine nacionalizirana je slavna travnička gimnazi-

ja. Prije 40 godina nepoznati ljudi ukradoše Petrove posmrtno ostatke. Petrova slava nije prestala.

Sluga Božji

Petar Barbarić je rekao:

"Više volim umrijeti nego se nečistim grijehom okaljati." "Za svećeničko zvanje bih bio pripravan i sto puta umrijeti." "Od svih putova koji vode u nebo, meni se čini najkraćim, najlakšim i najsigurnijim onaj, kojim čovjek ide ispunjavajući svoje obične dužnosti."

Naši maturanti

Eto kome da se obrate naši sjemeništarci i bogoslovi, kome će se obraćati trgovački pomoćnici, kome đaci i studenti, kome da se obrate naše maturantice i maturanti!

Za maturante je sada vrijeme da se uvjere u snagu zagovora marljivoga gimnazijalca - Petra. Kome će se obraćati plućni bolesnici ako ne svome supatniku Petru! Molimo Boga da divnoga mladića Petra proslavi slavom svetosti.

Molitva

(Iz "Crkve na kamenu" 2. 02. 1996)

Mi ti se, Božji slugo, utječemo da pomogneš našim sjemeništarcima i bogoslovima u njihovom odgoju i studiju, da se jave novi kandidati oduševljeni svećeničkim i redovničkim pozivom, sposobni i željni posla na njivi Gospodnjoj. Kandidati koje ljudska hladnoća ne umara, a poteškoće ne plaše, koji su voljni ispuniti volju Božju, a ona je - posvećenje naše!

U mjesecu travnju slave imendan:

1. Hugo, 2. Franjo, 3. Rikard, 4. Izidor, 6. Vilim, 7. Ivan, 9. Demetrije, 11. Stanislav, 12. Julije, Đula, 13. Martin, 14. Tibor, 15. Damjan, 16. Bernardica, 17. Rudolf, 19. Rastislav, 21. Anzelm, 23. Juraj, Đuro, Albert, Bela, 24. Fidelis, Vjera, Vjerkko, 25. Marko, Ervin, 27. Ozana, 28. Petar, 29. Katarina, 30. Pijo, Josip

**GOVORI VAM SLUGA BOŽJI
O. GERARD TOMO STANTIĆ**

Uskrsnuće

**Krasno zdravlje i veselje
poslije bolne operacije mrtvenja
i primanja Euharistije.**

Da te ne bude strah

*(Isus) se za nas krvavo znojio da naš
ljudski vodeni znoj osladi.*

*Isus je (tada) osjetio i vidio teret
ne samo tvoga grijeha nego i
(grijeha) cijeloga svijeta ..
(ne treba se zato) čuditi
da je Isusa krv oblila
(u Getsemanskom vrtu) ..
što je želio olakšanje. ...*

*Olakšaj Isusu i sebi ...
osobito (to činiš) kad se hoćeš
ispovijediti i s Bogom pomiriti;
ne boj se,
nemoj odbacivati ispovijed ...*

*Isus je podnio najveći strah
(u Getsemanskom vrtu)
da tebi olakša da te ne bude strah
i tebi olakša tvoj strah
od sv. ispovijedi ...*

*Kad se hoćeš ispovijediti, izdvoji se,
podi u sobu, podi u polje;
izdvoji se od svakoga onako
kako se Isus izdvojio od apostola
(u Getsemanskom vrtu).*

*Klekni, padni na lice i moli se Bogu
da se dobro pripraviš na ispovijed.*

*Blažen čovjek koji sebe pozna,
ali je blaženiji
koji svoje grijeha prizna.*

*Isus je ni kriv ni dužan
na križ osuđen,
(da grešnik) lako milost dobije
na sv. ispovijedi.*

VAZMENO OTAJSTVO U DUHOVNOSTI SV. MALE TEREZIJE (4)

Vazmeno otajstvo u duhovnosti sv. Male Terezije ima svoje izrazito značenje u samom njezinom redovničkom imenu: Sestra Terezija od Djeteta Isusa i Svetoga Lica. To nije puklo kičeno ime jedne klauzurne redovnice iz Lisieuxa. To je Terezijin program života koji ju je doveo do duhovne zrelosti vlastitim zalaganjem uz sudjelovanje milosti Božje koja prethodi, preko otajstva Utjelovljenja Sina Božjega, preko Lica Patnika Sluge Jahvina, koji nas je kroz svoje vazmeno otajstvo muke, smrti i uskrsnuća oslobodio od svakog ropstva, pružajući nam novi oblik sinovskog odnosa s Bogom Ocem, s bližnjima i svim stvorenjima.

Isus je ljubio čovjeka do "ludosti križa". Svrstao se na stranu siromašnih, bolesnih i grešnika. Ljubavlju je uspostavio novi odnos među ljudima: "Što god ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili" (Mt 25, 31 - 46). Terezija, učenica Isusova u licu svakog ljudskog bića susreće nešto od Isusovog Lica. Otkriće Boga ljubavi, koji je prisutan u svakom ljudskom biću, usmjerava Tereziju na evandeosku obvezu konkretne i djelotvorene ljubavi. Otkriće Boga ljubavi pomaže Tereziji da Isusovom ljubavlju i žrtvom prihvaća različitost karaktera, stupnja kulture, duhovne izgradnje i nesavršenosti redovnica s kojima je živjela. U odnosu prema stvorenjima postavlja se evandeoski mudro. Gledajući Isusa, sva stvorenja i okoliš koji ju okružuje, za nju je prostor susreta s Bogom: "Stvorenja su stupnjevi, oruđa, ali Isusova ruka vodi sve. Treba gledati Isusa u svemu." (Pismo 149).

U nedjeljivom jedinstvu svoga imena: Terezija od Djeteta Isusa i Svetoga Lica, u Utjelovljenoj Riječi i njegovu djetinjstvu, Terezija otkriva svoj poziv na vjernost, na ljubav djetinjeg predanja njemu, a u Svetom Licu promatra Slugu Patnika, koji ju uvodi u otajstvo boli i trpljenja koje je on sam iskusio. Utjelovljena Riječ ponizila je samu sebe i na Kalvariji zaključila krvnu žrtvu koja je već kod "jaslica" započela. Ta bol i trpljenje proizlazi iz njegova poslanja kao Mesije, Spasitelja i vjernosti volji Očevoj. Usavršavajući ljubav, trpljenje najizrazitije sjedinjuje dušu s Kristom i Tereziji omogućuje sudjelovanje na najuzvišeniji način u mucu Kristovoj. Kršćanski život i nije drugo nego dragovoljno odricanje koje nas pridružuje Kristu, njegovoj žrtvi i poslušnosti Ocu za spasenje svijeta.

Isus je dao Tereziji milost shvatiti da joj samo preko križa daruje duše. Njezina sklonost i ljubav prema trpljenju rasla je toliko koliko se povećavalo samo trpljenje. Jedino trpljenje može radati Isusu duše koje je on otkupio cijenom vlastite krvi. Iskustvo trpljenja nadahnuto pavlovskom "ludošću križa", i poznatih kršćanskih mistika, pozitivan je vid "ludosti križa" kojega Terezija živi. Ono je najviše teološko opravdanje radosti koja ispunja Terezijinu dušu, što se može protumačiti njezinim karakterističnim "smiješkom" na usnama.

Ljubeći Isusa, Terezija ljubi Crkvu koja je njegovo Otajstveno Tijelo: "O moj

Isuse, ja te ljubim, ljubim Crkvu" (Rukopis B). "Ljubim Crkvu koja je puna grešnika" (Posljednji razgovori 121). "Hoću napokom biti kći Crkve" (Ruk. B.). "Ja, njezino dijete žrtvujem se za nju" (Pjesma 17). Terezijine želje obilježavaju njezin vazmeni put, put prijelaza iz ropstva nesavršenosti, kako će pisati, da joj je Isus na Božić konačno dao milost "da izadem iz pelena djetinjstva, jednom riječju, milost potpunog obraćenja" (Ruk. A.). Tada je jedrima ljubavi i žrtve zaplovila svojom "ladicom" morem života, svjesna da Isus spava u toj ladici i da je ona sigurna da neće s njim potonuti u valovima kušnji i izazova života.

Želja za svetošću i spašavanjem duša, vuče ju na savršeno ispunjavanje volje Božje. Svjesna je vlastite nemoći da postane sveta, jer samo Bog može privući dušu k sebi kako bi ona mogla sudjelovati u njegovom božanskom životu. K tome cilju, da svi budemo sveti, ide i posredništvo Kristovo kao Spasitelja svijeta. Zato se Terezija skriva u Isusa, moleći Oca da ju samo "pogleda" preko Lica Isusova.

Jedne nedjelje, promatrajući sliku Isusa raspetoga na križ, "dirnula me krv koja je kapala iz jedne od njegovih božanskih ruku. Osjetih veliku žalost misleći na to kako ta krv kapa na zemlju a da se nitko nije požurio da je prihvati, i ja odlučih da ću u duhu stalno biti podno križa da hvatam božansku rosu koja otuda teče, shvaćajući da ću je tada morati rasipati na duše... Neprestano je također u mom srcu odzvanjao uzvik Isusov na križu: 'Žedan sam!' Te su riječi raspirivale u meni nepoznat i veoma živ žar. Hitjela sam napojiti svoga Ljubljenoga, a i sama sam osjećala kako me pali žed za dušama" (Ruk. A.)

Vazmeno otajstvo kojega Terezija proživljava, još više uvjerava da bez križa, bez vlastitog sebedarja, bez otvorenosti Bogu i opraštanja bližnjemu, nije moguće živjeti ljubav na Isusov način. S duhovnim realizmom Terezija i nas potiče kako se živi zajedništvo s Bogom i zajedništvo s bližnjima. Upućuje nas na ostvarenje toga zajedništva s Bogom i ljudima, na ostvarenje vazmenog otajstva muke, smrti i uskrsnuća Isusova u našem kršćanskom životu i zalaganju za dobro drugih. Sve ima svoj smisao. I život i bol i trpljenje, naše radosti i uspjesi, kao i naše žalosti i neuspjesi. Kada se sve promatra očima vjere, nade i ljubavi, to onda postaje za nas oslobođenje, rasterećenje, to je vazmeni put našeg spasenja, spasenja svih ljudi. Terezija je čovjek nade. Pariški kardinal Jan Marie Lustiger naziva Tereziju "prorok mladosti"; "znak nade"; "prorok svetosti"; "prorok aktualnosti Otkupljenja u snazi ljubavi" (Lisieux 25. rujna 1983).

Na koncu svojega života, Terezija piše: "Ipak iznad svega osjećam da moje poslanje tek započinje: moje poslanje da učinim da Gospodina ljube kako ga ja ljubim, i dati dušama moj mali put. Ako milosrdni Bog usliši moje želje, moj će raj biti na zemlji sve do konca svijeta. Da, želim provesti moje Nebo čineći dobro na zemlji" (Posljednji razgovori 17. srpnja 1897).

Mato Miloš, OCD.

Vatikan

XII. SVJETSKI DAN MLADIH

U Rimu će se na Cvjetnicu ove godine okupiti mnogi mladi iz cijeloga svijeta. Bit će to već na neki način tradicionalno okupljanje mladih na svečanoj misi na trgu sv. Petra u Vatikanu. Moto ovogodišnjeg susreta je "Učitelju, gdje stanuješ? Dođite i vidjet ćete!" Susret na Cvjetnicu ove godine spada u pripremu za veliki susret mladih koji će se održati u Parizu od 21-24. kolovoza ove godine. U Vatikanu je objelodanjen program susreta mladih. Na susretu mladih u Pariz putovat će i Papa. On će predvoditi četverodnevni program susreta. Prvog dana, u četvrtak predviđeno je zajedničko moljenje časoslova svih mladih i Pape. U petak će biti pobožnost križnoga puta, a u subotu je predviđeno veliko molitveno bdijenje. Vrhunac slavlja je nedjeljna sv. misa koja će biti održana na najprostranijem pariškom trgu. Za ovaj susret pripremaju se mladi iz cijeloga svijeta.

Vatikan

NOVI CRKVENI DOKUMENT "ETIKA U REKLAMI"

U Tiskovnom uredu Svete Stolice krajem veljače ove godine objelodanjen je novi crkveni dokument o etičnosti u reklami. Novi dokument je nastao zbog važne potrebe kako bi se dale jasne smjernice svima onima koji sastavljaju reklame da ih stave u etičke okvire. Dobra reklama omogućuje prodaju i nekvalitetne robe. Svaka reklama ima silno važan utjecaj na potrošača. U reklamiranju proizvoda, ili bilo čega drugoga, moraju se poštivati temeljne etičke norme. Reklama mora imati pozitivnu ulogu na ekonomskom, političkom i kulturnom polju, a ne da bude poticatelj pretjeranog uživanja.

Novi dokument je izdat kao vodič za profesionalce na području reklame, ali i za sve ostale ljude koji slušaju, čitaju i gledaju reklame.

/IKA/

Rim

NOVA UPRAVA HRVATSKOG ZAVODA SV. JERONIMA

U prošloj godini umro je rektor zavoda sv. Jeronima u Rimu mons. Anton Benven. Dugogodišnji

vicerektor mons. Đuro Gašparović imenovan je pomoćnim biskupom đakovačke biskupije. Tako su ostala upražnjena oba mjesta uprave ovog važnog zavoda u Rimu.

Splitsko-makarski nadbiskup mons. Ante Jurić imenovao je novog rektora mons. Juru Bogdana i vicerektora Marka Tomića. Novi rektor i vicerektor svečano su uvedeni u službu u nedjelju 2. ožujka ove godine na svečanoj misi koju je predvodio nadbiskup Jurić zajedno s biskupima Gašparovićem i Josipom Uhačem. Prigodnu propovijed održao je biskup Gašparović. Na kraju sv. mise od rimske zajednice oprostio se biskup Gašparović koji je već preuzeo službu generalnog vikara đakovačko-srijemske biskupije.

/IKA/

Rim

U SVIJETU DJELUJE 170.000 KATOLIČKIH ŠKOLA

Počekom ožujka ove godine objelodanjen je podatak da u svijetu djeluje oko 170.000 katoličkih škola koje pohađa oko 42 milijuna učenika. Ovaj broj mnoge je iznenadio jer se u nekim zemljama posljednjih godina mnoge katoličke škole zatvaraju zbog pravne nejednakosti katoličkih i državnih škola. Tako npr. Italija predvodi u zatvaranju katoličkih škola, a Njemačka predvodi u otvaranju novih katoličkih škola.

U svijetu su najjače zastupljene katoličke škole u Indoneziji. U ovoj zemlji Crkva vodi 11 sveučilišta, 16 visokih instituta i 4.000 škola s milijun i 200.000 učenika.

/IKA/

Zagreb

MEĐURELIGIJSKI SEMINAR O POMIRENJU I OPROSTU

U prostorijama kuće "Emaus" u Hrvatskom Leskovcu kraj Zagreba i u prostorijama islamske zajednice u Zagrebu održan je trodnevni seminar na temu: "Tražiti oprost i sam oprostiti".

Ovaj seminar bio je izvanredno pripremljen i na njemu su sudjelovali najviši predstavnici triju vjerskih zajednica: Katoličke Crkve, Pravoslavne Crkve, Islamske zajednice i Židovske zajednice. Predavači su bili vrsni stručnjaci među kojima spominjemo najpoznatije:

dr. Mato Zovkić, generalni vikar sarajevske nadbiskupije, Šefko Omerbašić, predsjednik Islamske zajednice u Hrvatskoj i drugi.

Rad seminara odvijao se i u manjim skupinama gdje su iznešena mnoga vrijedna iskustva prisutnih sudionika.

Krak

PREMINUO BISKUP KARMELO ZAZINović

Umirovljeni krčki biskup mons. Karmelo Zazinović preminuo je u biskupskoj kući u srijedu 5. ožujka. Pokop biskupa Zazinovića bio je u krčkoj katedrali. Sprovedne obrede predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić uz prisustvo gotovo svih biskupa iz Hrvatske.

Biskup Zazinović rođen je 1914. godine u Krku. Zaređen je za svećenika u Krku 1937. godine, a za biskupa je imenovan i zaređen 1961. godine. Rezidencijalnim biskupom krčke biskupije postao je 1968. godine. Biskup Zazinović djelovao je u svojoj biskupiji vrlo zauzeto i revno sve do umirovljenja 1989. godine.

SESTRA NIRMALA NOVA POGLAVARICA REDA MISIONARKI LJUBAVI

Kalkuta, 14. 3. 1997. (IKA) - Po prvi puta nakon gotovo 50 godina Majka Terezija iz Kalkute neće više biti na čelu Reda misionarki ljubavi, koji je sama osnovala g. 1948. Na njezino mjesto, prema priopćenju kalkutskog nadbiskupa objavljenog u četvrtak 13. ožujka, jednoglasno je izabrana s. Nirmala.

Nova poglavarica porijeklom iz Nepala rođena je u časničkoj obitelji hinduističke vjeroispovijesti. Završila je studij sociologije, a potom doktorirala pravo. Obrativši se na katolištvo, ulazi u Red misionarki ljubavi, gdje je obavljala službu ravnateljice centara misionarki ljubavi u Europi i Sjedinjenim Američkim Državama, a od 1979. godine vodi kontemplativni ogranak tog Reda. "Sada sam u zemlji snova. To je velika odgovornost, i ako gledate s ljudskog motrišta ja sam uplašena, ali ako promatramo s Božjeg, pouzdavajući se u Njega i molitvu, mislim da ću biti u stanju nastaviti Božje djelo", izjavila je s. Nirmala.

Majka Terezija će i dalje nositi naslov Majke i Utemeljiteljice.

Red misionarki ljubavi danas broji 4.500 članica u 80 zemalja.

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

ZVONIK NA INTERNETU

(ZA VLASNIKE KOMPJUTORA)

Od ovog broja naš mjesečnik pored štampanog oblika izlazi i u elektronskoj formi. To znači da svi vlasnici osobnih računara, ako imaju i fax modem, i prije izlaska iz štampe mogu čitati Zvonik na subotičkom BBS Tipp-Topp Systemu, ako nazovu broj 51-096 - zasad u txt formatu, znači samo tekst, bez slika, ali za koji mjesec ćemo imati i čitave stranice na Internetu.

Imamo i Internet adresu, pa tko nam želi pisati elektronskim putem, može nas naći na sljedećoj adresi: **Andrija.Anisic@bbs.tipp-topp.co.yu**

Na istom BBS-u ima za sve zainteresirane otvorenih dopisnih područja (konferencija) na hrvatskom (Kršćanstvo), srpskom (Pravoslavlje) i mađarskom (Kereszténység) jeziku. U ovim konferencijama možete podijeliti vaše misli o našoj vjeri s ostalim ljubiteljima elektronskog komuniciranja.

Preko uredništva Zvonika omogućili smo da na Tipp-Topp Systemu možete čitati i glavne članke iz katoličkog tjednika Glas Koncila. Ovaj list se za sada u štampanom obliku ne distribuira u Jugoslaviji.

Naravno, na spomenutom BBS-u ima i klasičnog sadržaja: fajlova iz raznih oblasti (informacije, slike, antivirusni programi, server programi...) kao i mjesnih i međunarodnih dopisnih područja (obrazovanje, Subotičke novine, Sportske subotičke novine, Szabad Hétnap, Körkép) na mađarskom, hrvatskom, srpskom, engleskom, njemačkom, potugalskom itd. jeziku. (-czi -f)

Zahvaljujemo g. JÓZSEFU MISKOLCZIJU koji nam je omogućio i darovao ulazak na INTERNET.

Subotica

SVJETSKI MOLITVENI DAN ŽENA

U evangeličkoj crkvi 7.03. u 16 sati održan je Svjetski molitveni dan žena za jedinstvo kršćana. Molitvu su ove godine sastavile kršćanske žene u Južnoj Koreji na temu "Rasti kao što sjemenka raste u stablo."

U svojoj molitvi one su nas pozvale da zajedno molimo jer gdje se sije u ime evanđelja, tu raste mir, ljubav, zajedništvo, a "ove sjemenke kad izrastu bit će velika stabla u svijetu." I mi moramo biti sjemenke po Isusu Kristu, preobražene po njemu, njegovoj smrti na križu i uskrsnuću. One govore o svojim mukotrpnim iskustvima poslije podjele na Sjevernu i Južnu Koreju, čime je razdvojeno 10 milijuna ljudi koji nemaju mogućnosti da se međusobno posjećuju. Mole Boga da se zemlja ponovo ujedini.

Žene Južne Koreje su u svojoj molitvi samokritične i naglašavaju: "Moramo iz korijena iščupati svoju oholost i samodopadnost, preorati ih da bi mogle rasti ljudskost i ljubav prema bližnjemu."

Molitvenom satu su prisustvovali vjernici evangeličke vjere, reformirani i katolici.

Nakon molitve slijedio je Agape, a svatko od nas je kući ponio rečenicu iz evanđelja kao poticaj za razmišljanje i življenje.

V.G.

Sombor

KORIZMA I USKRS U KARMELU

I ove Korizme karmelićani u Somboru priredili su kroz cijelu četrdesetnicu duhovne sadržaje vjernicima, osobito mladima. Svake nedjelje poslijepodne u 15 sati bio je tradicionalni Križni put, pjevana sveta misa i korizmena propovijed na temu: **ISUS KRIST JUČER, DANAS I UVIJEKE.**

Na ovoj pobožnosti sudjelovalo je svaki put oko 300 vjernika.

Svakog ponedjeljka u samostanu su bile meditativne večeri na temu: **ISUS KRIST! TKO JE ON ZA MENE?**

Svakog utorka bile su molitvene večeri na temu: **GOSPODINE, NAUČI NAS MOLITI.**

Svake srijede bila je diskusija o onome što se na molitvenim i meditativnim večerima čulo i iskusilo. Na ovim večerima sudjelovalo je između 50 i 60 vjernika, osobito mladeži.

Sudionici programa zadovoljni su ovakvim susretima i tražili su da se s njima nastavi, što su braća karmelićani vrlo rado prihvatili.

M.M.

TRIBINA U MALOJ BOSNI

(I u manjim naseljima ima kulturnog života)

U nedjelju 9. III. 1997. u Maloj Bosni održana je po prvi put tribina koja nas želi informirati, upoznati s povijesnim, kulturnim, društvenim i vjerskim temama.

Tribinu je organizirao župnik Lazar Novaković. Tema prve tribine bila je iz povijesti našega grada, a gost i predavač bio je mr. Slaven Bačić, pravnik iz Subotice. On nas je upoznao sa svojom knjigom: "Povelje slobodnih kraljevskih gradova Novog Sada, Sombora i Subotice."

Samom predavanju prethodila je pjesma "Bačka" u izvedbi naših mladih. Pjesmu "Subotica" Alekse Kokića recitirao je Saša Vuković. Župnik, vlč. Lazar Novaković tribinu je proglasio otvorenom prigodnim govorom. Zaželio joj je dug i uspješan rad na korist svim žiteljima našeg sela.

Predavač je svojim predavanjem zainteresirao oko 80 slušatelja pa se nakon toga razvio zanimljiv razgovor. Pitanja su doista bila raznovrsna i zanimljiva. Kroz tribinu je vrsno vodila g-đica Danijela Stantić. Tom prilikom mogla se kupiti i knjiga predavača.

Kada su pitanja iscrpljena, druženje smo nastavili uz kolače i piće. Nadamo se da će biti još ovakvih zanimljivih druženja i da će se tribina održavati redovito svake druge nedjelje u mjesecu, kako je i zamišljena.

Jadranka Kujundžić

Subotica

PROSLAVA SVETKOVINE SV. JOSIPA

U Subotici u župi sv. Roka, svečano je proslavljena svetkovina sv. Josipa. U prepunoj crkvi sv. misu je predvodio subotički biskup mons. Ivan Péntzes u koncelebraciji s desetak svećenika subotičkih i okolnih župa. Mons. Péntzes je u svojoj homiliji, osvjetljujući lik sv. Josipa, potaknuo prisutne vjernike i svećenike da se, promatrajući lik sv. Josipa, pripremaju za veliki jubilej 2000. godina kršćanstva produbljujući svoju vjeru, a osobito pouzdanje u Božju providnost. Potrebno je imati povjerenja u Boga i njegove planove sa svakim pojedinim od nas, dopustiti da Bog u našem životu sve čini na svoj način. To će onda biti najbolje i za nas, istakao je biskup.

Za ovu svetkovinu vjernici su se pripremali devetnicom. Od 10. do 18. ožujka, svaku večer u 17 sati bio je Križni put a zatim sv. misa i propovijed te litanije sv. Josipu.

Propovjednici - svećenici i redovnici

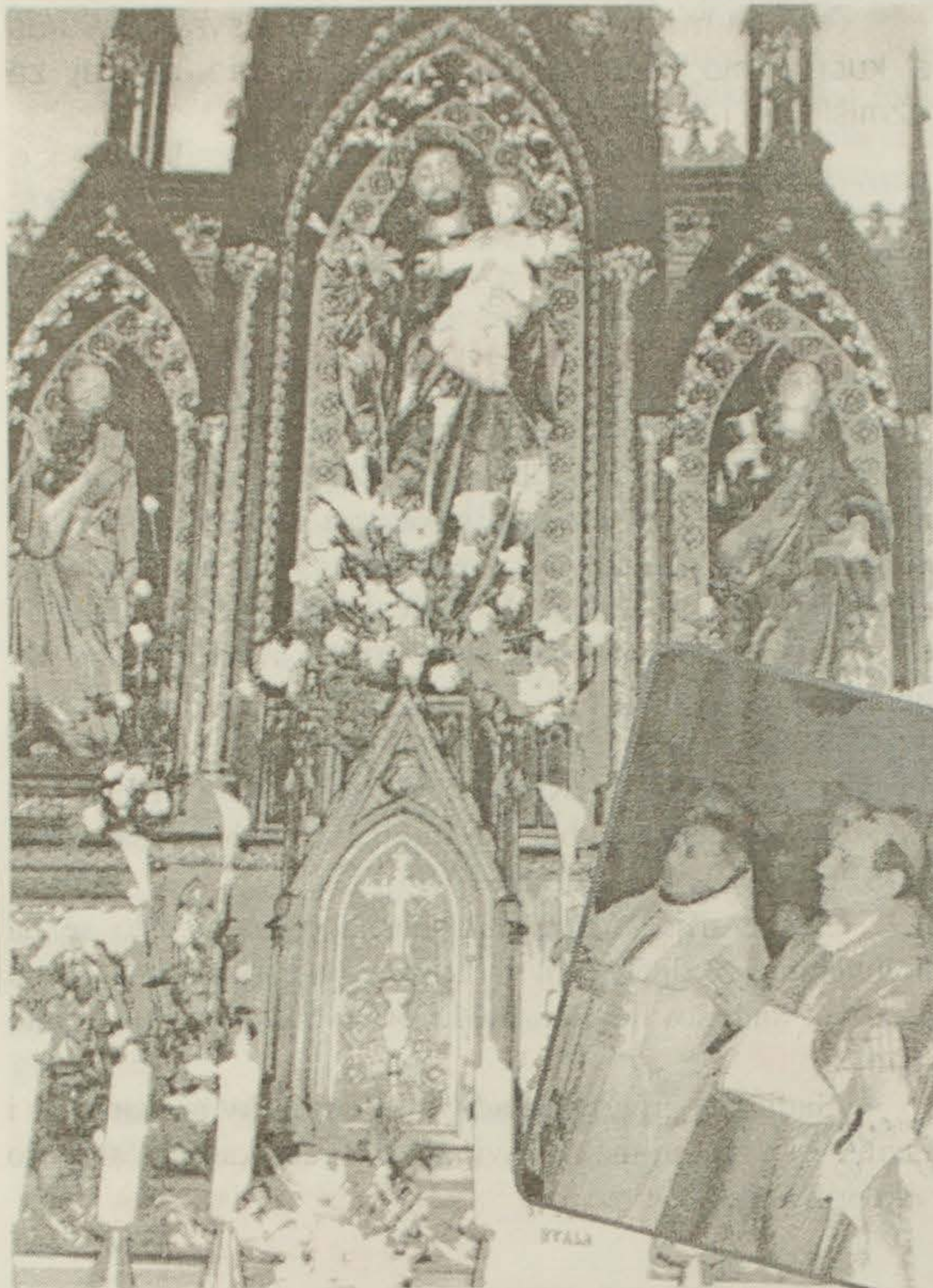
Subotičke biskupije, kroz devet dana stvorili su predivan mozaik koji bismo mogli nazvati: JOSIP U OTAJSTVU ISUSOVA ŽIVOTA. Vjernici župe sv. Roka u ovoj devetnici imali su i posebnu nakanu. Oni su molili za sve one koji u njihovoj župi Isusa još ne poznaju ili su se od njega udaljili. Na taj način žele pridonijeti duhovnoj obnovi župe i dati još jedan doprinos u pripravi za veliki jubilej 2000. u ovoj Godini Isusa Krista. Posebno su molili i za tridesetdvoje odraslih vjernika koji se

od početka ove godine pripremaju za primanje sv. sakramenata krštenja, ispovijedi, pričesti i krizme.

Na kraju sv. mise župnik Andrija Anišić zahvalio je svima na sudjelovanju u ovoj pobožnosti i potaknuo one vjernike koji su po zagovoru sv. Josipa primili od Gospodina kakvu posebnu milost, da to stave na ploču koju bi stavili na oltar sv. Josipa, kao još jedan poticaj da se vjernici više utječu u svojim molitvama ovom dragom Svecu, zaštitniku našeg naroda.

U susjednoj župi sv. Jurja od 17-19. ožujka održana je trodnevna u čast sv. Josipu na mađarskom jeziku. Trodnevnu pobožnost predvodio je župnik, preč. Dobal István. On je tokom tri dana osvjetlio lik sv. Josipa kroz pojedine zazive iz litanija sv. Josipa.

A.

SV. JOSIP - UFANJE BOLESNIH

Upravo na dan kad je započela Devetnica sv. Josipu, započeo sam terapiju za povrijeđeno mi koljeno u Centru za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju. Kao biolog znao sam da se koljeno ne može izliječiti, ali zaliječiti da. Paralelno s određenom terapijom, započeo sam u crkvi sv. Roka obavljati i devetnicu sv. Josipu. Uprkos svojih podmaklih godina htio sam svaku večer biti na raspolaganje za ispovijed. I sam sam se iznenadio da sam to uspio. Zahvalan sam Bogu koji mi je po zagovoru sv. Josipa udijelio ovu milost, iako od Nove godine nisam napuštao svoje sobe. Znao sam kad Bog pošalje nekome bolest da je to znak i dar njegove ljubavi. Sv. Josip nije mi izmolio ozdravljenje, ali osjećam da mi je koljeno zaliječeno i zato sam jako sretan. Htio bih stoga svima koji su u nevolji ili su bolesni poručiti: Idite k Josipu!

Š-d-c

Selenča

MLADI I KORIZMA

Riječi pjesnika M. Dizdara:

"Trebalo bi se iznova umiti,
i sniti u jasnim kapima ozorene rose,
trebalo bi se konačno sastati,

sa davno odbjeglih vlastitim srcem -" bile su poticaj mladima Selenče da ovu korizmu što dublje prožive. Na župi smo organizirali korizmena predavanja a svakog petka u 21,00 h išli smo s mladima na Kalvariju i molili Križni put.

Na korizmena predavanja su bili pozvani gosti - svećenici iz različitih župa. Mladi su slušali ova predavanja i predavače: "KORIZMA - POST, MOLITVA, POKORA", vlč. Josip Kujundžić (župnik iz Vajske); "GOSPODINE, GDJE STANU-

JEŠ?" - priprema za 2000 g., vlč. Lazar Novaković (župnik iz Male Bosne); "BITI KRŠĆANIN U DANAŠNJE VRIJEME", vlč. Jakob Pfeiffer (župnik iz Odžaka); "GRIJEH - PREKID PRIJATELJSTVA S BOGOM", vlč. Gergely Beer (župnik iz Vrbasa); "VJERSKI ODGOJ U OBITELJI", o. Stojan Kalapiš SDB (selezijanac iz Mužlje).

Odaziv na ova predavanja je bio veliki. Na svakom susretu je bilo više od 60 mladih. Hvale vrijedno je spomenuti da su na ove susrete dolazili mladi iz našeg dekanata sa svojim župnicima.

Zahvaljujemo svima onima koji su omogućili da se ova predavanja ostvare, ponajprije predavačima koji su se rado prihvatili poziva, organizatorima susreta, i dragom Bogu koji nas je sve ovo vrijeme pratio svojom milošću i blagoslovio naš trud i zalaganje u ovo Korizmi.

Kristina Ralbovska, katehista

Sv. Rok - Subotica

TISUĆU SRDACA ZA ISUSA

Djeca i mladi subotičke župe sv. Roka, predvođeni župnikom Andrijom Anišićem i s. Silvanom Milan, pokrenuli su na početku Korizme akciju "Tisuću srdaca za Isusa". Oni žele križ omotan trnjem, koji je na početku Korizme unesen u crkvu

i postavljen kod glavnog oltara, ukrasiti srcima. U tijeku Korizme mladi i djeca su za sudjelovanje u križnom putu, koji se obavljao svaki dan prije sv. mise, dobili po jedno srce i objesili ga na trnje oko križa. Na taj način djeca i mladi župe pripremaju se za Uskrs u ovoj godini Isusa Krista i žele dati svoj mali doprinos pripravi za Veliki jubilej 2000. godine.

A.

KULTURA

Tavankut

**ISTINITOST POETSKE MISLI
MARKA VUKOVA**

Zbirka pjesama Marka Vukova "Ja, buntovnik s razlogom" predstavljena je 1. 03. u Domu kulture u Tavankutu, a organizator je bio Tavankutski literarni krug "Talk".

O pjesmama pjesnika i svećenika govorili su: preč. Andrija Kopilović, čiji je rad naslovljen "Doživljaj Boga u pjesmama Marka Vukova", vlč. Lazar Novaković: "Moj prijatelj - Marko Vukov" i Tomislav Žigmanov: "Tjeskoba, praznina i žeđ za osmišljenjem".

"Talk" je ovu promociju priredio u povodu druge obljetnice smrti pjesnika Marka Vukova.

K.Č.

Pisali ste nam...**KAKO SAM POSTALA AKTIVNI VJERNIK**

Bila sam pasivni vjernik, jedan od mnogih odraslih i školovanih u procvatu socijalizma i vjerske "prohibicije". Vjernik po tradiciji, koji odlazi na svete mise, uglavnom za Božić, Uskrs i mise plaćene za pokojne članove rodbine. Molila sam "u sebi", rutinski...

I tako, do jednog nedjeljnog poslijepodneva, prošle godine, u mjesecu listopadu, kada su do moje svijesti doprle riječi propovijedi koje su nas toplo pozivale da budemo "plodan Božji vinograd", molile "da rađamo slatkim plodovima, govorile o "proslavi Božje milosti". Uхватила sam sebe kako slušam srcem, dok su mi se oči punile suzama, a duša radošću. Prvi put sam tada, glasno izgovorivši "Amen" poslije propovijedi, aktivno počela sudjelovati u svetoj misi.

Na izlasku iz Crkve kupila sam tada, prvi put, ZVONIK. Odavno nisam imala u rukama neki vjerski list, još od vremena svog djetinjstva i pripreme za Prvu svetu pričest, kada sam čitala Mali Koncil. Davno je to bilo. Otvorivši prvu stranicu Zvonika, u uvodniku, susrela sam se ponovo s temom koja me je u propovijedi potakla na razmišljanje, na slušanje Božje riječi srcem. Pročitala sam RIJEČ UREDNIKA ponovo i ponovo. Bio je to trenutak kada sam počela živjeti aktivno svoju vjeru. Počela sam i nastavljati dalje učiti i slušati Božje poruke koje tako jasno izviru iz Svetog pisma, o kojima nam s tolikom nadahutošću govori svaka propovijed našeg župnika.

Svaka riječ uvodnog članka Zvonika pisana je srcem za bližnjega, pravi biser koji nam nagovještava predivan sadržaj koji oplemenjuje dušu.

Slušajte i čitajte pažljivo i vi, naći ćete sigurno dobrotu, ljubav i kršćansku radost koje isijavaju iz tih riječi. Riječi su to koje slažu kamenčiće staze koja nas vodi k Isusu, Spasitelju.

Bernarda

Temerin

PREDSTAVLJENO 347 KRIZMANIKA

U župnoj crkvi u Temerinu, na početku Korizme, svečano je predstavljeno 347 ovogodišnjih krizmanika. U Temerinu, kao i u mnogim drugim župama, krizma je svake treće godine tako da će se i ove godine krizmati 6., 7. i 8. razred. Među njima je i šezdesetak odraslih. Ovoliki broj krizmanika temerinska župa ne pamti. Krizmanje će biti na bijelu nedjelju, 6. travnja.

/Hitelet/

Ada

NOVI SVJETOVNI RED U BAČKOJ

U Adi djeluje jedina svjetovna zajednica Bačkih sestara "Naše Gospe" u Vojvodini. Ova zajednica se formirala u Došašću 1996. godine kada je pod misom, u župnoj crkvi, 12 udatih žena, odnosno udovica i djevojača, dalo svoja svečana obećanja. One su si izabrale kao glavnu zadaću da ondje gdje žive i rade daju svemu molitvenu podršku. Na molbu mjesnog župnika vlč. Mikloša Szauera, mole posebno i za duhovna zvanja i pastoralne suradnike.

/Hitelet/

**USKRSRU
GOSPODJR
DOJSTA!
ALELUJA!**

PROMOCIJA INSTITUTOVIH IZDANJA U 1996. GODINI

DANICA sačuvala smjernice osnivača Paje Kujundžića

Izdavački odjel Instituta "Ivan Antunović", u ponedjeljak 3. ožujka 1997. god. u subotičkoj Gradskoj biblioteci organizirao je predstavljanje publikacija izašlih u prošloj godini. Predstavljane su ove publikacije: "Subotička Danica" (nova), kalendar za 1997. godinu; Wolfgang Oberröder "Ići u crkvu - zašto?" (prijevod vlč. Jakoba Pfeifera); papa Ivan Pavao II "Oče naš" (prijevod J. Pfeifera); zbirka pjesama Terezije Davidović: "Isuse, Marijo - ave".

Ovo je prvi put da Institut "Ivan Antunović" javno predstavlja ovaj kalendar i druga svoja izdanja. Pročelnik Izdavačkog odjela vlč. **Andrija Anišić** pozdravio je goste, a **preč. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Predsjedništva Instituta "Ivan Antunović", istakao je važnost i ulogu Instituta u izdavanju knjiga ove vrste budući da ne možemo iz Hrvatske dobiti knjige duhovnog sadržaja.

O kalendaru "Subotička Danica" kao najstarijoj publikaciji te vrste, koju je osnovao svećenik Pajo Kujundžić daleke 1883. za 1884. godinu, govorio je **Milovan Miković**, književnik i direktor "Subotičkih novina".

Terezija Davidović, Katarina Čeliković i Milovan Miković

On je na početku svoga izlaganja vrlo pregledno prikazao život i rad **Paje Kujundžića** u društvenim i političkim prilikama u Austro-Ugarskoj. Položaj Bunjevaca i Šokaca je tim otežan što u Austro-ugarskoj nagodbi 1867. god. i u Hrvatsko-ugarskoj nagodbi 1868. god. nije obuhvaćeno pitanje Hrvata izvan Hrvatske i Slavonije. Zato su Bunjevci i Šokci svim sredstvima bili izloženi sve većem međarskom utjecaju, osobito u školama. Zbog toga je Kujundžić obratio najveću pažnju pitanju učenja maternjeg jezika u školama. On nije uspio riješiti sve počete akcije zbog početka prvog svjetskog rata 1914. godine. Tako se dogodilo da su se promijenile tri države, a pitanje maternjeg jezika u školama nije riješeno sve do naših dana. Kada se 1918. god. ostvarila želja za oslobođenjem i ujedinjenjem Južnih Slavena, sve najljepše nade Bunjevaca i Šokaca brzo su isčezle, jer se svim sredstvima sve više širio srpski utjecaj. Tako su Bunjevci i Šokci bili prisiljeni nastaviti borbu za svoju samobitnost, dokazujući svoju pripadnost integritetu hrvatskog naroda. U takvim okolnostima je ponikla i živjela "Subotička Danica" i kroz sve godine vjerno je sačuvala smjernice i pravac koji joj je zacrtao i pokazao njen osnivač i prvi urednik Pajo Kujundžić.

Poslije ovog prikaza političkih i društvenih prilika u kojima je osnovana i živjela "Subotička Danica", Milovan Miković je pregledno prikazao ovogodišnji kalendar koji je čitateljima "Zvonika" dobro poznat i veoma koristan zbog svoje raznolikosti pa svatko može naći za sebe što ga zanima.

Drugi uvodničar, **prof. Tomislav Žigmanov**, je s velikim razumijevanjem prikazao glavne misli dvije knjige prijevoda, ističući da mogu poslužiti kao korisna orijentacija u duhovnom životu i kao važan prilog katehizaciji vjernika.

U trećem uvodnom govoru **prof. Katarina Čeliković** je predstavila zbirku pjesama Terezije Davidović: "Isuse, Marijo - ave" ističući da je autorica veoma produhovljena osoba, a njene pjesme su

spontana molitva čija je glavna misao ljubav prema Bogu i ljudima. Nakon uvodne riječi, u kraćem razgovoru s prof. Katarinom Čeliković, subotičkoj publici predstavila se i Terezija Davidović kao pjesnikinja.

Bogatstvu ove večeri doprinijeli su razgovori koje je vodio **preč. Andrija Kopilović** s urednikom *Danice* **Stjepanom Bertićem**, prevoditeljem **Jakobom Pfeiferom** i pjesnikinjom **T. Davidović**, a ugodno raspoloženje je nastavljeno u dužem razgovoru i skromnom pogošćenju.

U svečanoj sali Gradske biblioteke okupio se velik broj ljubitelja pisane riječi pa se možemo nadati da će ova vrsta književne večeri postati tradicija.

Bela Gabrić

Iz uvodnog izlaganja Tomislava Žigmanova

MALI PRILOZI RAZUMIJEVANJU I OBRAZLOŽENJU UJERE

.../

Iako su, kako rekosmo, nevelika obima, koncem prošle godine objavljene knjižice Pape Ivana Pavla II. *Oče naš - Razmatranja o molitvi Gospodnjoj* i Wolfganga Oberrödera *Ići u crkvu - zašto? Za razumijevanje misnog slavlja - (ne samo) za mlade*, obje u prijevodu odžačkog župnika *Jakoba Pfeifera*, svojim se temeljnim nakanama pokazuju danas itekako potrebitima, budući da vrlo uspješno rasvjetljavaju po jedan mali, ali zato ne i nebitni, problem ili pitanje s kojima se kršćani svakodnevno susreću. Jedna, naime, govori kako ispravno *razumjeti* čin molitve, a druga vjernika uči kako da *obrazloži* odlazak na sv. misu.

Naime, Sveti otac u svojoj knjizi pojašnjava ono *kako* i ono *zašto* trebamo moliti, i to na predlošku "molitve Gospodnje", molitve znane svakom kršćaninu "Oče naš". Budući da, drži Papa, kršćani sebe smatraju učenicima Kristovim upravo po činu molenja, kojim, među ostalim, priznaju vlastitu ograničenost i ovisnost od Boga, oni imaju pred sobom *zadaću* "shvatiti temeljnu veličinu i vrijednost molitve" (str. 10). Jer, *moliti se* ne znači samo puko ponavljati naučene riječi, niti je to čin samoslušanja vlastita monologa, nego upravo suprotno tomu, znači *razgovarati* s Drugim, i to u odnosu apsolutnog povjerenja, potpune iskrenosti i pune otvorenosti vjernika spram Sugovornika, to jest spram Boga.

Dakle, molitva, ukoliko se točno razumijeva kao *zbijski* razgovor vjernika i Boga, mora u sebi "obuhvatiti sve što pripada našem životu" (str. 10) te na temelju uspostavljenog povjerenja, iznijeti pred lice punine Istine vlastitu istinu. Ona je tako prevashodno čin duha, izraz "osjećaja poniznosti i zahvalnosti, stav povjerenja i predanosti Onomu, koji nam je iz ljubavi darovao život" (str. 12), zaključuje Papa. A moli se iz razloga vlastite slabosti i grešnosti čovjeka. "Ako je čovjek nesretno podlegao napasti i slabosti, molitva daje hrabrost da se uzdignemo iz ravnodušnosti i krivnje" (str. 13). Na takav način, čovjek kroz molitvu u molenju traži u obliku prošnje od izvora Milosti milosne darove za vlastite potrebe. .../

Pisana jasnim i svim čitateljima razumljivim jezikom, ona se pokazuje dostupnom svakome vjerniku, a zbog vlastite teološke dubine u tumačenju, te brojnim uputama i pozivima na Sveto pismo, ova mala knjiga predstavlja knjigu s kojom se može u meditaciji družiti "cijeli život".

Oberröderova, pak knjiga, polazeći od konkretnih iskustava, prije svega, mladih vjernika, na jednostavan i zoran način donosi istinite odgovore o problemu naravi *razloga* za (ne)odlazak na Bogoslužje. Drugim riječima, ova knjižica sadržava *pobijanje* deset različitih i, što je još važnije, uobičajenih (gotovo bi se moglo reći sveprisutnih) *lažnih* razloga koji su među vjernicima prisutni, a govore o tome zašto da se ne ide u crkvu, te iznosi također deset, ali *istinitih* razloga koji govore u prilog odlaska na Bogoslužje. .../

Na kraju zaključimo ukratko: ovim knjigama nakladnik, Izdavački odjel Instituta "Ivan Antunović", daje skromni, ali i značajan prilog *katehizaciji vjernika*. Jer, putem ovih knjiga vjernici će biti sposobni da ispravno mogu razumjeti ili obrazložiti vlastite vjerske čine, a pobiti pogrešne u okružju. Nadamo se, uz iskrene želje, da na ovome vrijednom pothvatu djelatnici Instituta neće stati.

Tomislav Žigmanov

OBNOVLJENO "KLASJE NAŠIH RAVNI"

časopis za književnost, umjetnost i nauku

Bunjevačka matica obnovila časopis i dosad izdala dva broja kao tromjesečnik. Važna periodika za očuvanje kulturne baštine Hrvata-Bunjevaca u Bačkoj.

Davne 1935. godine Pučka kasina u Subotici objavila je prvi broj časopisa "za književnost i kulturu" pod nazivom "Klasje naših ravni". Sudbina tog časopisa nije bila naročito dobra budući da je pod istim naslovom izašlo tek nekoliko brojeva u nekoliko kalendarskih godina. Naime, kratka je bibliografija ove periodike: 1935. godine izašao je br. 1 i br. 2; 1936. god. br. 3 i br. 4; 1938. god. br. 5. Nakon četvorogodišnje stanke, časopis ponovo izlazi u Zagrebu od 1942. godine. Izdaje ga Društvo bačkih Hrvata pod uredništvom dr. Josipa Andrića. Na žalost, izašla su samo tri broja i to 1942, 1943. i 1944. godine po jedan broj. Sve ovo svjedoči o nezavidnoj prošlosti ove periodike koja je sigurno imala svoje mjesto u subotičkom kulturnom miljeu.

Nakon gotovo pola stoljeća neizlaženja "Klasja naših ravni", osmjelio se sadašnji glavni urednik prof. Bela Gabrić skupiti književno i umjetničko blago i objelodaniti ga u publikaciji pod starim naslovom zadržavajući i osnovne ciljeve - upoznavanje s bogatstvom i vrijednostima bunjevačko-šokačke i cjelokupne hrvatske baštine u SR Jugoslaviji, njegovanje i pomažanje naše suvremene književnosti i umjetnosti.

Izdavač ovog časopisa je Izdavačka kuća HRID, glavni urednik Bela Gabrić, a odgovorni urednik Vita Grunčić.

Sadržaj prvog broja je tematski određen prikazom bunjevačkih narodnih pjesama o kojima piše Bela Gabrić. U poglavlju "Prikaz novih knjiga" mjesto je našlo osam publikacija. O prvom broju ukratko jer je javnost već upoznata sa sadržajem.

Drugi broj "Klasja naših ravni" je tematski također određen, ali i neuporedivo širi.

Glavni urednik se opredijelio za opširan prilog o pjesniku Anti Evetoviću Miroljubu (1862-1921) iz više pera pa se ovdje može naći pjesma Alekse Kokića "Miroljubu" i njegov zapis iz 1936. god. o podizanju spomenika Miroljubu; opširan zapis o otkrivanju biste pjesniku pored katedrale povodom Dužijance '96 - pozdravni govor preč. Andrije Kopilovića, predsjedavajućeg Instituta "Ivan Antunović",

pjesme Branka Jegića i Ivana Malagurskog Tanara napisane istim povodom, izvještaj sa književne večeri posvećene Miroljubu; predavanje Bele Gabrića povodom 60. godišnjice Miroljubove smrti (napisano 1981. god.); prilog Franje Matarića iz Sombora "Kako danas čitati pisme Ante Evetovića Miroljuba" da bi sve ovo zaokružio izbor Miroljubovih pjesama.

O poznatom subotičkom pjesniku Jakovu Kopiloviću (1918-1996), preminulom prošle godine, govore oproštajni govori koji će sačuvati uspomenu na književnika, sina ravne Bačke. U ovom su broju uvrštene njegove pjesme iz zbirke "Moja dužijanica" zatim bibliografija objavljenih zbirki pjesama te članaka i studija o Jakovu Kopiloviću. Vezu s Hrvatskom oživljava Milan Krmpotić iz Senja koji piše "O primorskom ogranku Bunjevaca", a tu je i izbor iz njegove knjige poezije "Bunjo dida moga". O Krmpotićevoj poeziji piše Zlatko Tomičić iz Zagreba. Slijedi znanstveno područje: dr. Marko Sente je pisao o dr. Anti Šokčiću povodom 55. obljetnice osnivanja otorinolaringološkog odjela u subotičkoj bolnici; dva priloga iz metodike nastave napisala je Viktorija Grunčić. Povijesni prilog nosi naslov "Ivan Vitez od Sredne" autora Josipa Tonkovića, što je u stvari maturalni rad iz latinskog jezika. O Ivanu Malagurskom - Tanaru piše Ivo Prčić, mlađi a u povodu stote obljetnice rođenja i pedesete obljetnice smrti. Prikazane su dvije knjige. Tomo Vereš piše o knjizi "Povelje slobodnih kraljevskih gradova" Slavena Bačića, a Ivo Prčić, mlađi o knjizi Ante Sekulića "Hrvatska preporna književnost u ugarskom Podunavlju do 1918". Osim već spomenutih pjesama, u ovom broju objavljeno je nekoliko pjesama Viktorije Grunčić i Lazara

Franciškovića.

Usudimo li se dati neku ocjenu ovoga časopisa važno je istaći vrijeme u kojem izlazi, ali i to da je glavni urednik ispunio dug mnogih generacija prema našim velikanima pisane riječi. Mnogi će zapisi biti od velike koristi onima koji se u budućnosti budu bavili poviješću književnosti bačkih Hrvata. Za očekivati je da će već sljedeći broj manje biti okrenut prošlosti, a više suvremenim književnicima i drugim stvaracima.

Katarina Čeliković

KLASJE NAŠIH RAVNI

2.
1996.

SUBOTICA

Matija Poljaković

"ODE BOLTO NA OGLED"

Bolto je ponovo, poslije više od 30 godina došao na ogled pred svoju subotičku publiku, koja se obradovala kada je na premijeri 2. ožujka 1997. god. na pozornici u dvorani Népköra čula bunjevačku ikavicu. Članovi Odjela za dramu HKC "Bunjevačko kolo" sa svojim gostima izveli su poznatu komediju M. Poljakovića "Ode Bolto na ogled" u režiji Josipa Bajića. Scenograf je Šime Pejić a za kostimografiju i namještanje na sceni zaslužni su Jelisaveta Dulić i Josip Kujundžić.

Zaplet nastaje oko sukoba starih običaja i mladeži kojoj se to ne dopada, njima je to smiješno.

Sjedeći uz bokalić vina, možda su popili koju čašicu više, Tome (Bela Francišković) i Pere (Zvonimir Ivanković) divane o svemu i svačemu i o svojim. Tome kaže da ima sina momka za ženidbu. On zna da Pere ima "lipu divojku" kćer Katu pa bi bilo dobro da svoga sina Ivana pošalje na ogled da ga divojka upozna i da on upozna divojku pa bi tako oni mogli postati "pretelji".

Tako su se budući "pretelji" dogovorili, ali nastaje zaplet, jer Ivan neće da ide na ogled. Kaže da je to danas sramota. Sam će on izabrati

sebi curu. On o tom ćuti, ali on je curu već izabrao. To nitko pa ni cura izabranica ne zna. To se tek kasnije sve razotkriva.

U takvoj čudnoj situaciji padne još čudniji prijedlog da Ivanov drug Bolto ode na ogled u pratnji šaljivčine Paje i "pretelja".

U drugom činu svi su otišli i odveli Boltu na ogled na veliko iznenađenje djevojke Kate. Bolto se odmah pokazao u svojoj punini. Misli samo na jelo i nigdje ne ide bez vekne druha. Pa čim je došao kod budućih "pretelja", odmah je opazio pripravljene fanke i prihvatio se posla oko njih.

Sada su se Kata (Dušica Jurić) i njezina drugarica Luca (Zlata Lacić), Bolto (Lazar Bodić) i njegov pratilac Pajo (Jakov Vojnić Tunić) morali snaći u novoj neobičnoj situaciji. Kad je Bolto vidio Katu, dopala mu se nova uloga, a Kata je smišljala kako da se lukavstvom "kurtališe" nenadanog prósca, jer ona misli na drugog momka. Svojim upadicama i doškočicama pomaže svaki svome: Luca Kati, a Pajo Bolti tobožnjem Ivanu, premda se nevješto odao da je on zapravo Bolto. Na kraju se Kata svojim lukavstvom oslobodila neočekivanog momka koji je "došo na ogled".

U trećem činu, po običaju u ovakvim komedijama sa zapletom oko zamjene lica, sve se

rješava sretno. Kata se u susretu uvjerila da je to Ivan, bač Tomin sin kojeg je u kolu više puta vidjela, a Ivan je vidio da je to Kata s kojom se u kolu susretao, a ime joj nije znao.

Tako se sve sretno završilo na veselje mladih i svih "pretelja".

Zbog lakog i tečnog dijaloga redatelj Josip Bajić je uspio predstavu u tempu oživjeti nastojeći izgrađivati pojedine likove, osobito one koji su u komediji igrali mlade (Bolto, Pajo, Kata i Luca). Pojedine bunjevačke šaljive doškočice i iznenadne scene izazvale su oduševljenje i odobravanje publike. Vidjelo se da je redatelj uspio slomiti strah izvođača pa su igrali svoje uloge uživajući u duhovitom toku čitave predstave.

Redatelj je imao poteškoća jer nije imao dovoljno starijih glumaca, ali bez pojedinačnih isticanja treba naglasiti da je velik trud svih izvođača urodio plodom koji je sasvim primjeren njihovom amaterskom radu pa su postigli da je čitava predstava svojim tekstom, zapletom i raspletom bila ugodna razbibriga i melem za dušu.

Želimo mnogo uspjeha na svim reprizama i gostovanjima.

Bela Gabrić

O. Tadej Vojnović, OFM - Novi Sad

OBITELJ I BRAK - ZAMISAO STVORITELJA (4)**BRAK JE GRADILIŠTE****Okorjelo ljudsko srce mijenja zamisao Stvoritelja**

Kada se uzme Biblija i vidi kako je brak stajao u Bibliji, tada vidimo da je u kasnijim vremenima došlo do tzv. - Isus će je tako nazvati - "okorjelosti ljudskog srca". To znači da čovjek nije do kraja poštivao namisao Stvoritelja. Još u Isusovo vrijeme postojao je poligamni brak, tj. višeženstvo, odnosno poligamija gdje jedan muškarac ima dvije ili više žena. Isus nije, kako bi se možda očekivalo, nekom pro-ročkom oštrinom nastupio protiv poligamije. Poligamija je u staro vrijeme bila znak bogatstva, imućnosti, društvenoga položaja. Ono što je, kada se danas gleda, bilo u svijesti Izraelaca, to je prvenstveno bio porod. Izraelci su smatrali kaznom ako brak nije imao poroda te da je Bog taj brak kaznio. Tako su različite škole odobravale da, kada žena ne može imati porod, muž uzme još jednu ženu koja će mu dati porod, ili da uzme sluškinju, s tim da djeca te sluškinje imaju zakonom priznatu majku - ženu koja je nerotkinja. Tako je bilo u slučaju Sare i Agare u knjizi Postanka od 13-15. glave gdje se opisuje upravo ta praksa kod Židova. Moralisti kažu da se poligamija ne protivi u strogom smislu svrsi braka, jer je svrha braka: "rastite i množite se i napunite zemlju". Svrsi braka više se protivi poliandrija - kada jedna žena ima više muževa.

Isusov stav: U početku nije bilo tako

Međutim, Isus Krist, kada je upitan o tom problemu, kao da je čitavu Bibliju preskočio i vratio stvar na prvu prvacu stranicu i kaže: "U početku nije bilo tako". Dalje kaže: "Sve ovo što vi imate, sve ovo o čemu vi meni govorite, to je vaša praksa više manje tolerirana. Mojsije vam je to dozvolio radi tvrdoće vašega srca" (Usp. Mt 19). Znači - sve ovo što vi sada živite, sva praksa vaše obitelji i vašega braka, sve to nije po Božjem naumu. Na početku nije bilo tako. Kaže: "Muško i žensko stvor". I ona nutarnja dinamika u tom paru tako je jaka da su oni kadri ostaviti i svoje roditelje. "Zato će i čovjek ostaviti oca i majku da prione uz svoju ženu". Njih dvoje čine biće - jednog čovjeka. Čovjek je kadar svojom praksom poremetiti Božju zamisao, no Isus Krist je uvijek vraćao na početak - i onda i danas. Naša praksa može biti ova ili ona, Isus će ti opet reći: "U početku nije bilo tako". I svaki puta Isus dolazi s tom jednom izvornom tvrdnjom. Što god mi učinili od našega braka, od naše spolnosti, od odgoja naše djece, Isus će uvijek reći: "U početku nije bilo tako". Treba se vratiti na početak.

Grieh - stvarni problem u braku

Dok razmišljamo o tome, onda se pitamo a šta je zapravo stvarni problem u braku? Problem je grieh. Grieh koji djeluje u čovjeku, zapravo djeluje i u braku. Čovjek se griehom otuđuje od Boga. On je postao lutalica na ovoj zemlji. Izabrao je svoj vlastiti put. Kad je čovjek Bogu rekao "ne" a đavlu "da", onda je vidio da nije postao kao Bog, nego je postao ograničeno, jadno, "golo" biće. Svaki grieh čovjeka razčovječuje. Svaki grieh čini da je čovjek manje čovjek. Druga medalja grieha je ona manje sjajna, ona manje privlačna. Grieh uvijek ima dvije strane. Jednu ti

pokazuje kad te uvlači u nešto, a drugu ti pokazuje kad se utopiš.

Davo je obučen u sjaj i uvijek će tebe grieh i zlo više privlačiti nego što te privlači goli Krist. Tko se još može oduševiti tom slikom?! Grieh je obučen u šljokice, svjetla svjetlucaju, boje, šare, ono što Indijci kažu "Maja", a ti ne vidiš bijedu koja je iza kulisa. Vidiš je tek kada dopustiš da grieh tobom zagospodari.

Znači - kad mi danas pitamo što je zapravo u dvadesetom stoljeću brak i što je ono što ga još uvijek kvari, to je onda grieh koji djeluje u čovjeku. Jer čovjek više nije integralno onakav kakav je bio i kakav je zamišljen. Grieh je pokvario i brak. Kad danas gledate ljude u braku, koji su ranjeni griehom, to su često dva sebična kraja koji vuku svaki na svoju stranu, koji se često teško žrtvuju za drugoga. To su često dva slaba čovjeka koji pokušavaju nešto napraviti, a vrlo brzo posustanu. Dva čovjeka koji lutaju, pa misle da je ovo dobro, pa misle da je ono dobro, pa pokušavaju jedno, pa pokušavaju drugo, pa se konačno ne usuđuju. Vidite, grieh je onaj koji trajno djeluje u braku. Zato uvijek treba gledati kako je bilo na početku - svu tu idilu i svu tu Božju zamisao... I nije problem samo aktualni grieh, nego i tvoja narav koja je ranjena griehom, koju ti sa sobom nosiš a koja je podložna egoizmu, egocentrizmu.

Brak nikad nije dovršen - on je gradilište

I najzad, strašna zabluda, kada je riječ o braku, jest da je brak nešto gotovo u što se samo uđe - kao kad dobiješ stan i ključ - i evo ga, vi ste u braku. Često govorim mladencima i ljudima koji dođu po savjet: ako želite brak, objasnimo to graditeljskim jezikom, tada je dan vjenčanja u stvari izbor gradilišta. Evo, tu ćete vi graditi svoju kuću. Vama se dodjeljuje zemljište. To je dan vjenčanja. Onda se događa ovo: ja stavim ciglu, ti staviš ciglu; ja stavim dvije cigle, ti staviš tri cigle. E, u jednom trenutku ja stavim ciglu, ti uzmeš dvije cigle pa baciš. Tako se razgrađuje. Pa ja opet stavim dvije cigle, a ti jednu uzmeš pa je baciš. Pa ja stavim ciglu a ti ništa, onda ja stavim ciglu, a ti samo sjediš. Sjediš danas, sjediš sutra. Zamislite sada nekoga tko bi bio građevinski inspektor koji obilazi gradilišta. I vidi: tu jedni grade svoju kućicu, ondje drugi grade; jedni su za godinu dana došli do krova, a drugi još sjede i svađaju se oko prve cigle. Razumijete: ovaj stavlja, a onaj baci. Treći su, pak, došli pod krov pa sve razbucali. Onda se pitaš: što to djeluje u ljudima da ne mogu zajedno, a to im je i najkorisnije i najbolje. Bog nas je baš takve pozvao. I on nas je sastavio. On nam je pokazao i kako trebamo graditi tu kuću, ima tu i neki nacrt. Ne, i ne, i ne! I čovjek sam vidi i kaže: ma neki vrag je ušao u mene i neda mi. I kaže: sve imam, imam volju, odlučim i kad treba - ne ide.

Brak, dakle, nije ništa gotovo. To je najveća zabluda. Brak je gradilište. Tu je materijal, pa hajdmo na posao. To treba jako posvijestiti, pogotovo mladim bračnim parovima i mladim ljudima koji se tek spremaju u brak. Jer tu su, zapravo, najveći problemi kad muž i žena misle da s vjenčanjem dolazi sreća. To nije ništa gotovo. To ste ti i ona, i koliko izraste iz tog vašeg zajedništva, koliko zajedno sagrađite, toliko će to i biti. Ono što je i kako je Bog zamišlio, mi to upoznajemo, a u isto vrijeme pozvani smo da to i ostvarimo.

(nastavit će se)

UPOZNAJMO BIBLIJU

Uređuje: Andrija Kopilović

**KNJIGA
MUDROSTI**

Po ovoj knjizi dobila je svoj naziv cjelokupna mudrosna literatura Staroga zavjeta. Ona je vrhunac mudrosne literature Staroga zavjeta i najdotjeranija knjiga te vrste u Svetom pismu. Podsjetimo se da je mudrost božanski atribut i da će Pavao apostol u svojoj nauci s tom mudrošću poistovjetiti Gospodina Isusa Krista.

Ova knjiga svojim stilom, a napose sadržajem, zadire u sve pore ljudskoga života, ali ih ne ostavlja samo na poslovičnoj jednostavnosti ili mudro

oblikovanoj tvrdnji, nego ima svoju nutarnju logiku: ono o čemu govori do kraja doreći i opravdati. Stoga je ova knjiga teološki vrlo vrijedna, a filozofski nenadmašiva. Pripisuje se jasno Salamonu, koji je simbol mudrosti Staroga zavjeta, ali koji je Mudrost primio kao božanski dar i odsjaj božanske svjetlosti. Međutim, knjiga je pisana, vjerojatno, na grčkom jeziku, barem prvi dio - uz pretpostavku da je postojao i židovski izvornik. Jezik je gibak i bogat i teče bez usiljenih retoričkih oblika. Stoga je autor sigurno Židov koji je vjeran Bogu i ponosan što pripada Božjem narodu. Knjiga je protkana događajima iz povijesti Izabranoga naroda. Upućena je Židovima kojih je vjera poljuljana u sjaju aleksandrijske civilizacije. Ugled filozofskih škola, razvoj znanosti, privlačnost misterijskih religija i astrologija poljuljali su iskonsku vjeru Židova. Stoga ova knjiga staje uz bok svim tim ponudama i nuka vjernog Izraelca da odgovor svega onoga što čovjek traži, a nauka mu nudi kao rješenje, on prvotno traži u Božjoj mudrosti i u Božjoj objavi. Pisac nije ni filozof ni teolog, već više od toga: Mudrac. Potiče na traženje mudrosti koja dolazi od Boga. Ta mudrost se postiže molitvom. Izvor je svih kreposti i pribavlja svako dobro. U Knjigu je vrlo vješto utkana znanost aleksandrijskog

miljea, ali je pobožanstvenjena. Tako je ta knjiga prauzor i pralik kako se Božjom mudrošću može prožeti sva ljudska znanost i dobiti cjeloviti odgovor na sva pitanja koja tište čovjeka u dubini njegovih iskonskih traženja i dovesti ga do religijskoga, dapače, vjerničkoga stava prema Bogu po kojemu čovjek pred Bogom biva suradnikom i krepošću ostvaruje ono što i vjerom i znanošću spoznaje.

Knjiga je podijeljena u tri velika dijela.

U prvom dijelu autor prikazuje potrebu traženja mudrosti kao sudbonosne za čovjeka. Tko mudrost traži, traži Boga i kloni se grijeha, jer mudrost Božja protivi se zlu. Čovjek se ne obazire na ono što drugi o njemu misle, nego na ono što o njemu sudi Bog. A promatra život bezbožnika i, usporedivši ga s blaženstvom praved-

nika, dolazi do zaključka da je Bog onaj koji jedini pravo naplaćuje vrijednosti života. U ovom dijelu je zanimljiv i poznat dio koji se često spominje, a to je problem prerane smrti koja je u očima Božjim ubiranje zreloga ploda, a u očima grešnika kao neka kazna. Pisac poručuje, snagom Božje poruke, da Gospodin ništa, pa ni vrijeme, ne mjeri našom kategorijom.

Drugi dio Knjige govori o porijeklu, naravi i učincima mudrosti i putu do nje. Dužnost je tražiti je. Tko iskreno traži, naći će je. Kao uzor tražitelja i nalazača opisuje se Salamon i njegovo štovanje mudrosti. Mudrost je konačno odnos prema Bogu i ljudima, ali i trajna molitva. Ovaj dio Knjige i završava u 9. poglavlju prekrasnom

Salamonovom molitvom za dar mudrosti.

Treći dio Knjige naslovljen je: "Mudrost i Bog u povijesti". Baveći se intenzivno poviješću Izabranoga naroda, svetih pisaca od Adama do Mojsija, a onda kroz velike događaje izlaska iz Egipta, pokazuje veličinu Božje mudrosti i onih koji su se prepuštali njenom vodstvu. U povijesti Izabranoga naroda autor Knjige nije izbjegavao pokazati sve grijeh Izabranoga naroda u krivoboštvu, ali i posljedice koje su iz toga proizišle, jer upravo je to pitanje prave mudrosti: opredijeliti se za pravoga Boga i njemu se povjeriti. Povijest u konačnici pokazuje Egipat kao tminu i Izrael kao svjetlost, kao odgovor u sukobu dobra i zla. Unutar zla opisana je i Sodoma kao još gori oblik tame nego što je Egipat, ali i ona biva pobijedena Mudrošću kao Božjim zahvatom i vjernošću Izraela kao jedinom garancijom uspjeha. Stoga završava riječima: "U svemu si, Gospodine, uzvisio i proslavio narod svoj i nisi ga prezreo, već si mu bio na pomoći svagda i svugdje" (Mudr 19,22). Tako se Knjiga mudrosti pokazuje kao biser starozavjetne literature i kao trajna spasenjska knjiga, jer neprolaznom mudrošću navješćuje vrednote novoga Saveza. Knjiga mudrosti se u cijelosti čita i događa i u novom Savezu. I liturgija ju često upotrebljava.

Molitva za mudrost

Bože otaca naših i Gospode
 milosrđa, ti koji si riječju svojom stvorio svemir,
 i koji si sazdao čovjeka mudrošću svojom,
 da vlada nad stvorovima tvojim,
 i da svijetom upravlja u svetosti i pravednosti,
 i da sud sudi dušom pravičnom:
 daj mi mudrost, prisjednicu svoga prijestola,
 i ne odbaci me između djece tvoje...
 Jer ako bi tko od sinova ljudskih bio i savršen,
 ali bez mudrosti koja od tebe dolazi,
 opet ne bi nicemu vrijedio...
 Poslji je s nebesa svetih, i otpravi od svoga slavnog
 prijestola,
 da uza me bude i potrudi se sa mnom,
 i da spoznam što je tebi mila.
 Jer ona sve zna i razumije, ona će me razborito voditi
 u pathvatima mojim, i štititi svojom moći.
 Tad će ti djela moja biti ugodna,
 i ja ću pravedno upravljati pukom tvojim
 i bit ću dostojan prijestola oca svoga.
 Jer tko može spoznati Božju namisao
 i tko će se domisliti što hoće Gospod? /.../
 Mi jedva nagodamo što je na zemlji
 i s mukom spoznajemo i ono što je u našim rukama:
 a što je na nebu, tko će istražiti?
 Tko bi doznao tvoju volju da ti nisi dao mudrosti,
 i da s visine nisi poslao Duha svoga svetoga.

(Usp. Mudr 9,1-18)

30 GODINA II. VATIKANSKOG KONCILIA (4)

OSTALI SAKRAMENTI I BLAGOSLOVINE

BLAGOSLOVINE

U prošlim brojevima "Zvonika" razmotrili smo opća načela za obnovu i gajenje svete liturgije, narav svete liturgije i njezinu važnost u životu Crkve, nastojanje oko liturgijskog odgoja te djelatnog sudjelovanja u obnovi svete liturgije i čašćenja presvetog Otajstva Euharistije. Prijedimo sada na treće poglavlje Konstitucije o svetoj liturgiji u kojoj se govori o ostalim sakramentima i blagoslovinama.

SAKRAMENTI

Što su to sakramenti? Latinska riječ: *sacramentum* znači "zakletva, ugovorna obveza"; crkveni su oci tu latinsku riječ protumačili kao "otajstvo, sveti znak, posvetni čin, obred i slično". (Leksikon ikonografije, Zagreb, 1979). To znači da su sakramenti vidljivi znakovi nevidljive milosti, ustanovljeni od Isusa Krista. Po tim vidljivim znakovima koji proizvode nevidljivi učinak, milost, čovjek postaje omiljen Bogu. Katolička Crkva ima sedam svetih sakramenata: 1. krštenje; 2. potvrda; 3. euharistija; 4. ispovijed; 5. bolesničko pomazanje; 6. svećenički red; 7. ženidba.

Svaki sakrament sastoji se od dvaju sastavnih i bitnih dijelova: *od materije* (čini i stvari) i *od forme* (riječi koje se pritom izgovaraju). Svaki sakrament ima svoj određeni duhovni učinak u čovječjem odnosu s Bogom u raznim životnim situacijama i prekretnicama života.

Sakramenti, dakle, imaju svrhu: "posvećivati ljude, izgrađivati Tijelo Kristovo i napokon iskazivati Bogu štovanje" (br. 59). Sakramenti kao znakovi nazivaju se "otajstva vjere" (isto). Oni poučavaju vjernike, vjeru "stvarno hrane, jačaju i izražavaju" (isto). Diješe milost i vjernike pripremaju da tu milost plodonosno prime, Boga ispravno u ljubavi štiju i vrše ljubav. Svaki se vjernik treba potruditi da sakramentalne znakove razumije, često ih prima za "održavanje kršćanskog života" (isto).

Sakramenti su dakle kanali po kojima u našim venama struji božanski život. Bez primanja svetih sakramenata kršćanin na neki način duhovno postaje anemičan, bolestan i prijeti mu duhovna smrt. Po sakramentu krštenja utkani smo u Crkvu koja je tajanstveno Tijelo Isusovo. Bez primanja ostalih sakramenata prijeti nam opasnost da krsna milost u nama zakržlja i mi postanemo čudna izraslina na Tijelu Isusovu, Crkvi. Svaki kršćanin treba shvatiti vrijednost i nužnost primanja svetih sakramenata kojima se hrani naš duhovni život.

O sakramentima smo učili na vjeronauku. Ako smo to zaboravili, dobro bi bilo ponovno posegnuti za kojim molitvenikom ili katekizmom, naučiti svih sedam svetih sakramenata i u praksu ih primijeniti. Na to nas upućuje papa Ivan Pavao II. koji kaže da bi kršćani trebali slaviti svoj dan krštenja kao svoj pravi rođendan. Na rođendan smo rođeni tjelesno iz ljubavi svoga oca i majke, a krštenjem smo preporođeni na božanski život i to treba biti vrhunac naše svijesti pripadništva Isusovom Tijelu, Crkvi. Tu krsnu milost treba hraniti ostalim sakramentima, što je naše bogoštovlje, iz kojega crpimo božanski život. Ne primanje svetih sakramenata znači samoga sebe otcijepiti od čokota, Isusa, na kojega smo ucijepljeni sakramentom svetog krštenja. Sakramenti su kao daske spasa u vrtlogu i bjesnilu valova na moru života. Spasavajmo se sakramentima dok još imamo vremena. Ako danas glas mu čujete, ne budite srca tvrda. Ili, kako kaže sv. Augustin: Bojim se Boga koji prolazi i više se ne vraća.

Blagoslovine su obred koji je ustanovila Crkva, za razliku od sakramenata koje je ustanovio Krist. Blagoslovine po vjerovanju Crkve proizvode određene učinke u onima na kojima se blagoslovine obavljaju. To su u prvom redu razni blagoslovi pobožnih predmeta, primanje škapulara i medaljica, blagoslov kuća, blagoslov njiva, polja i vinograda - koji se vrše pomoću znaka križa, škropljenjem svetom vodom i izgovaranjem svetih riječi (usp. Leksikon ikonografije).

Blagoslovine su "sveti znakovi, nalik sakramentima" (br. 60), dakle, nisu sakramenti, ali se njima na molbu Crkve "postižu učinci, naročito duhovni" (isto). Blagoslovinama se ljudi pripremaju "primiti glavni učinak sakramenata i posvećuju se razne zgode života" (isto). Treba jako dobro paziti da se ne daje veća važnost blagoslovinama od samih sakramenata koji su važniji od blagoslovina. Sakramenti posvećuju sav naš život (br. 61). Obrede sakramenata i blagoslovina treba prilagoditi našem vremenu, a mogu biti na narodnom jeziku. (br. 62 i 63).

Mjesnom biskupu se povjerava briga da se obnovi "katekumenat" (br. 64), s određenim vremenom pouke odraslih za primanje sakramenata da onaj koga se poučava sam praktično bude upućen u sveta otajstva. Također treba jasno istaći "uloge i dužnost roditelja i kumova" kod krštenja (br. 67) i ulogu kumova kod sakramenta krizme (br. 71). Kumovi imaju veliku ulogu oko daljnjeg oblikovanja i unapređivanja duhovnog rasta sakramentalnog života svojih krštenika i krizmanika. Nije dobro svesti svoje kumstvo samo na luksuzne materijalne darove. Uloga kuma i kume, skupa s roditeljima, ima svoje duboko značenje u odnosu na duhovni odgoj krštenika i krizmanika.

Želja je koncila da se u sakramentu ispovijedi jasnije izrazi "narav i učinak sakramenta" (br. 72). To je sakrament pomirenja čovjeka grešnika s Bogom Ocem. Bog Otac se milosrdno saginje čovjeku grešniku i nudi mu pomirenje, ako se ovaj iskreno kaje za svoje grijehove. Ne treba nam drugi psihijatar. Vratimo se ispovijedaonicama. Tu je na djelu psihijatar nad psihijatrima, Isus Krist!

Ne izbjegavajmo sakrament bolesničkog pomazanja. To "nije sakrament samo za one koji se nalaze u krajnjoj životnoj pogibelji" (br. 73). Njega se može primiti u prikladno vrijeme kada je čovjek bolestan. Svećenik redovito prati redosljed sakramenta bolesničkog pomazanja koji "odgovaraju raznim stanjima kad primaju taj sakrament" (br. 74 i 75).

Kod obreda vjenčanja treba istaći "milost sakramenta i naglasiti dužnost bračnih drugova" (br. 77). Bračni drugovi daju jedno drugome sakrament i obvezuju se na vjernost braka do moje ili tvoje smrti. Zato taj sakrament treba popratiti svetom misom, osim u slučajevima kada to nije uputno (br. 78).

Treće poglavlje Konstitucije o svetoj liturgiji završava obredom polaganja redovničkih zavjeta i obredom sprovađa (br. 80 i 81). U svim ovim brojevima koje smo ovdje dotakli primjećujemo niz osnovnih i načelnih teoloških smjernica koje koncil želi obnoviti i u praksu primijeniti. To je ujedno poticaj svakom vjerniku da krene tim pravcem obnove kako bi bio dionik radosti i duhovnih učinaka koje daju sakramenti i blagoslovine, prema psalmu: "S radošću ćete crpiti vodu iz izvora spasenja" (Iz 12,3).

Mato Miloš, OCD.

ISUS KRIST POSTAO ČOVJEKOM OD MARIJE DJEVICE

U Nicejsko-carigradskom vjerovanju ispovijedamo: "Radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao s nebesa i utjelovio se po Duhu Svetom OD MARIJE DJEVICE I POSTAO ČOVJEKOM."

Pogledajmo najprije: Zašto je Isus Krist postao čovjekom? A zatim: Zašto je rođen od Marije Djevice?

A) Utjelovljenje je čin kojim je Sin Božji uzeo ljudsku narav da u njoj ostvari naše spasenje (Fil 2,5). Kao zadnja etapa, Kristovo uskrsnuće je tijesno povezano s prvom etapom - silaskom s neba i utjelovljenjem (KKC 653).

Čovječstvo prepušteno svojim naravnim silama nema pristupa u "dom Oca", u život s Bogom. Samo Krist je mogao otvoriti taj pristup ljudima, te mognu "kao udovi njegova Tijela biti s njime u istoj slavi gdje je On, naša Glava i Prvijenac" (Predsl. Uzašašća).

Vjera u utjelovljenje Sina Božjega je znak raspoznavajući kršćanske vjere: "Svaki duh koji ispovijeda da je Isus Krist došao u tijelu, od Boga je" (Iv 4,2). To je ono radosno uvjerenje Crkve već od početka: "On se očitovao u tijelu!" (usp. 1 Tim 3,16).

"Riječ je postala tijelom" da nas spasi: "Bog nas je ljubio i poslao Sina svoga kao pomirnicu za grijehе naše!" (1 Iv 3,6); "On se pojavio da odnese grijehе naše" (1 Iv 4,10). A sv. Grgur iz Nise to ovako obrazlaže: "Naša narav bolesna tražila je da bude ozdravljena, pala da bude podignuta, umrla da bude uskrišena; utonula u tamu - bilo nam je potrebno svjetlo; izgubljeni - trebao nam je spasitelj; robovi - trebao nam je osloboditelj. Zar svi ti razlozi nisu bili dovoljni da pokrenu Boga pa da siđe sve do pale naše ljudske naravi?"

Osim toga, Bog je neizmjereno dobar i svi su planovi njegovi dobri. Riječ je postala tijelom da bismo tako spoznali ljubav Božju: "Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne nego da ima život vječni" (Iv 3,16). Zato evanđelista Ivan kaže: "Bog je ljubav!" Sam Božji bitak je ljubav. Ta ljubav prema svom narodu uspoređuje se u Svetom pismu s ljubavlju Oca prema sinu i muža prema ženi: "Bog ljubi narod svoj više nego muž ženu svoju!" (Iz 62,4). Kad je u punini vremena poslao svoga jedinoga Sina, Bog je otkrio svoju najnutarniju tajnu - da je On sam vječna razmjena ljubavi: Oca Sina i Duha Svetoga i da je nas odredio da učestvujemo u toj ljubavi (1 Kor 2,7).

Tako se Bog objavio kao "bogat ljubavlju i vjernošću" (Izl 34,6).

"Riječ je postala tijelom" da nam bude i uzor svetosti: "Uzmite jaram moj na sebe i učite od mene jer sam krotka i ponizna srca" (Mt 11,29). "Ja sam Put, Istina i Život, i nitko ne dolazi k Ocu osim po meni" (Iv 14,6). Ustvari, On je izvor svih blaženstava i norma Novoga zakona: "Ljubite jedni druge kao što sam ja ljubio vas" (Iv 15,12). "Budite sveti kao što je svet Otac vaš na nebesima!" (1 Pt 1,16).

Vječna Božja Riječ je postala Sinom čovječjim da mi postanemo zajedničari božanske naravi, da ulazeći u zajedništvo s Riječju postanemo djeca Božja i dionici njegova božanstva (Sv. Toma Akvinski).

B) "Bog odošla svoga Sina", ali da mu pripravi tijelo želio je suradnju stvorenja. To izabrano stvorenje je kći Izraela, djevojka iz Nazareta u Galileji, tj. "Djevojka zaručena s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova" (Lk 1,26).

Bog milosrđa je htio da predodređena majka njegova Sina prije utjelovljenja dade pristanak, da kao što je prva žena (Eva) sudjelovala u davanju smrti, tako nova Eva (Marija) sudjeluje u davanju novoga života (Drugi vat. sabor LG 55). To Marijino poslanje pripravljalat će svete žene Staroga zavjeta. Snagom obećanja Sara će začeti sina unatoč svojoj starosti. Protiv svakog ljudskog očekivanja Bog je izabrao ono što se smatralo slabim i nemoćnim da pokaže svoju moć i vjernost: Samuelovu majku Anu, Deboru, Juditu, Esteru i mnoge druge žene krhke, izabire Bog da posrami moćne pred ljudima.

Marija ima prvenstvo među poniznima i siromasima Gospodnjim. S njom, kćeri sionskom, Bog ispunja svoja obećanja (II. vat. sabor, isto).

Marija je bila od Boga nadarena nebeskim darovima. Zato ju anđeo u času navještenja pozdravlja kao "milosti puna" (Lk 1,28). Zbog zasluga svoga Sina ona je otkupljena na uzvišen način: nju je Bog izabrao od početka "prije postanka svijeta, da bude sveta i neporočna pred njim" (Ef 1,14). Zato ju sveti Oci istočne predaje nazivaju "Panaghia" - Presveta!

Na vijest da će roditi Sina Svevišnjega snagom Duha Svetoga, Marija je poslušnošću vjere, sigurna da "Bogu nije ništa nemoguće", odgovorila: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!" (Lk 1,37). Prihvaćajući Božju spasiteljsku volju ona se kao službenica Gospodnja posve posvetila osobi i djelu njezina Sina (LG 56).

"Ropstvo Evine neposlušnosti Marija je razriješila svojom poslušnošću: što je svojom nevjerom Eva svezala, Marija je svojom vjerom razriješila. Smrt po Evi, život nam darovan po Mariji!" (sv. Irenej). Marija je tako postala nova Eva - majka svih živih!

Valja ovdje još dodati jednu važnu istinu vjere: Isus je jedini Sin Marijin! Kad Sveto pismo govori o Isusovoj braći i sestrama, to ne znači da je Marija imala još sinova i kćeri. I tu treba poznavati Sveto pismo! Naime, riječ je o Isusovim rođacima (bratićima i sestričnima) - prema uobičajenom izražavanju u St. zavjetu (usp. Post 13,8; 14,16 itd.).

Jedinorođeni Sin Božji je, dakle, postao čovjekom od Marije Djevice. To je istina vjere koja čvrsto stoji u vjerovanju Crkve od njezina početka.

Bilo bi zanimljivo razmišljati dalje: kako je silaskom Sina Božjega na zemlju započeo novi početak povijesti svijeta; kako Bog uspostavlja socijalnu pravdu kroz okolnosti Isusova rođenja u štali; kako je Sin Božji donio mir na zemlju! Ipak, zbog ograničenog prostora, o ovoj temi zasad je dosta.

Antun Miloš, Žednik

**"U POČETKU BIJAŠE RIJEČ
I RIJEČ BIJAŠE U BOGU,
I RIJEČ BIJAŠE BOG...
I RIJEČ TIJELOM POSTADE
I NASTANI SE MEĐU NAMA!"**

(Iv 1,1,14)

KONKRETNI PRIJEDLOZI ZA PROSLAVU JUBILEJA

prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 13/

U četvrtom dijelu dokumenta kojega komentiramo, Papa pristupa vrlo konkretnim prijedlozima za proslavu velikog jubileja. Zahvalan je svim suradnicima koji su, ne samo ovaj dokumenat, nego cijeli jubilej već odavno pripremali. Ono što je vlastito od Pavla VI. pa nadalje jest vrednovanje mjesne Crkve. Stoga, makar se upute ovog dokumenta nazivaju konkretnima, ipak je ostavljena širina pojedinim Crkvama koje žive u različitim uvjetima da same načine programe proslave prema vlastitim okolnostima. Kad se govori o proslavi, onda se svakako misli i na teološki vid produblji- vanja i novoga zamaha te milosnoga zahvata koji cijela Crkva očekuje od proslave ovog jubileja, za koji se ponizno, ali iskreno osjeća i odgovornom. Upravo radi te odgovornosti Dokument predlaže **dvije krupne faze** u pripremi jubileja. **Prva faza** je već iza nas, a ta je **pripravna**. A u **drugoj fazi** se sada nalazimo, a to su **posljednje tri godine ovoga stoljeća**. U ovoj fazi mora se sve više osjećati sadržaj i duhovni naboj proslave. Dok je prva faza bila spremanje "terena" u vjer- ničkoj svijesti općim temama, ove tri godine su usredotočene na slavljenje otajstva Krista Spasitelja. Kršćanstvo je u zad- njim godinama ovoga stoljeća trebalo postati svjesno svoje kršćanske vrijednosti koja proističe iz krštenja i svega milo- snoga što Bog čini u životu kršćana, a ugrađuje se u opću bašt- inu čovječanstva. Kršćani nezaobilazno, tokom dugih stoljeća, ugradiše velike vrednote kršćanske civilizacije u ljudsku povi- jest. Oni su, sa svim ostalim ljudima, sugraditelji te povijesti koja je iza nas. Sada, posvješćujući svoje kršćanstvo, napose kristološki, kršćani su pozvani da spomen Kristova rođenja proslave tako da Krist u njima zasja u posve jasnom svjetlu svog božanskog poslanja Krista Spasitelja. Kao što je svaka dosadašnja obnova Crkve počimala u najintimnijoj njenoj biti, tako i sada duhovna obnova kojom koraca jubilej iziskuje da se obnovi sakramentalnost čina u kojima se dovodi u najbližu i najjasniju poruku spomen i samo slavlje, tj. da sakrament postane posadašnjenje. Samo duboko i skladno liturgijsko- sakramentalno kršćansko življenje urodit će plodom učvršći- vanja današnjih kršćana vjerom u Boga, koji se objavio u Kristu, koji podržava nadu usmjerenu iščekivanju vječnoga života, a oživljava ljubav djelotvornu i zauzetu u službi braće.

Stoga je prva faza, koja je iza nas, morala biti faza čišćenja od svega onoga što prlja dostojanstvo kršćanske vjere, što zamagljuje snagu kršćanske nade i što duboko vri- jeđa kršćansku ljubav. Zato su prethodne godine i bile ozna- čene kao **godine čišćenja, pomirenja, zadovoljštine**, jednom rječju godine uklanjanja svega onoga što smeta kršćanskoj praksi da zasja u punom sjaju. Ako se sada kritički osvrnemo na te protekle godine, u okolnostima događanja naših mjesnih Crkava, moramo ponizno priznati da se jubilej, pogotovo u dubini, nije mogao osjetiti. Previše smo zaokupljeni prob- lemima svagdašnjice, neizvjesnostima i poremećajima svih vrednota društva, te je možda sam Bog učinio proces našeg čišćenja u tome što smo postali svjesni svoje nemoći i Božje svemoći u koju se jedino možemo i moramo pouzdati. Tako se ostvarila želja ovog Dokumenta da u mjesnim Crkvama hod bude posve vlastiti. /Usp. br. 29-31/

M.V.

KATOLIČKA CRKVA
U PRIPRAVI ZA
VELIKI JUBILEJ

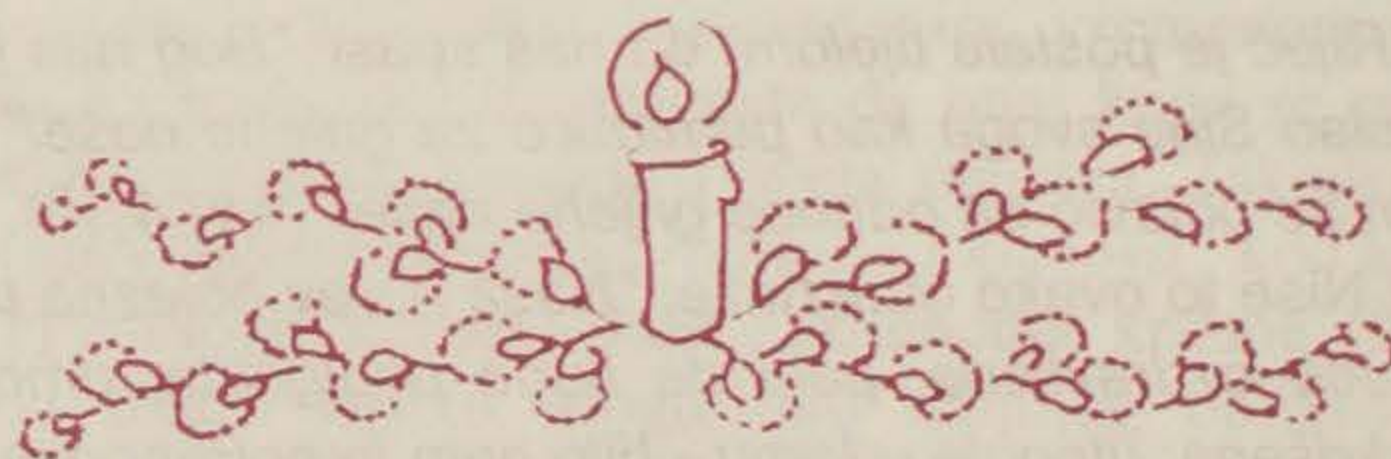

RIMLJANIMA MILIJUN EVANĐELJA PO MARKU

U Rimu je početkom korizme tiskano milijun evanđelja po Marku. U predgovoru ovog posebnog izda- nja, rimski biskup - papa Ivan Pavao II. naglašava da je Marko, učenik sv. Petra apostola, pisao svoje evanđelje u Rimu, te je ono prije svega upućeno Rimljanima. Marko je zapisao ispovijest rimskog stotnika pod Isusovim križem: "Doista ovaj čovjek bijaše sin Božji". Tako i svi građani Rima trebaju u Isusu Kristu prepoznati Sina Božjega.

Markovo evanđelje u svaku rimsku obitelj nije stiglo poštom, nego osobnim putem. Naime, u svaku kuću, u svaku obitelj ponijeli su ga misionari, redovnici, re- dovnice ili mladi.

U rimskoj četvrti "Trionfale" i sam Sveti otac uključio se u ovu akciju.

BISKUP RATKO PERIĆ O PRIPRAVI ZA JUBILEJ

U ožujskom broju mjesečnik "Crkva na Kamenu", pastoralno-informativni list hercegovačkih biskupija, koji izdaje Biskupski ordinarijat u Mostaru, prenosi dijelove propovijedi biskupa Ratka, koju je održao na Teološko- pastoralnom tjednu u Zagrebu.

Biskup Ratko, među ostalim, kaže: "Sveti je otac više puta najavljivao ovaj Veliki jubilej u slavu jedinstveno Rođenoga. Zašto? Tek je trećina čovječanstva čula i povje- rovala u spasenje po Kristovu rođenju. I ta ga trećina kršćanski razjedinjeno štuje. A dvije trećine, tj. blizu četiri milijarde, vladaju se kao da se Gospodin ni rodio nije razmeđujući staru od nove epohe. Papa je pripremu za ovaj Jubilej zamislio, zacrtao, započeo i Crkvi je zadao. Cijela je Crkva u Božjem Duhu shvaća i svojski usvaja. I mi u hrvatskom narodu.

Biskup Perić naglašava nekoliko dimenzija pripreme i proslave ovog Jubileja.

1) Da imaju život - Jubilej nam neće značiti "godinu milosti" ako budemo statistički brojili da nas je opet dvije tisuće manje rođenih nego umrlih godine Gospodnje dvije tisućite... On upućuje apel svim majkama: Nemojte djecu pobacivati, nego sve što ste naumile pobaciti, rodite i do- nosite meni i mojim sestrama pred vrata!

2) Da život imaju u izobilju - Ovdje mislimo na dva duhovna životna vida: kulturni i kulturni. Oba znače obradu, odgoj, njegu, pa jedno upotrebljavamo za uzdizanje duše, poštovanje roditelja i uopće ljudi, napose štovanje Boga; a drugo znači obrađivanje tla, uzdržavanje tijela i njegovanje ljudskih odnosa.

3) Da zvanja bude u izobilju - Znamo da su nam du- hovna zvanja ovisna o živodajnim obiteljima, o plemenitim roditeljima, o nesebičnim srcima. Još više ovise o našem iskazivanju kulta Bogu, o našoj molitvi: "Molite dakle Go- spodara žetve da radnike pošalje u žetvu svoju" (Lk 10,2).

Uvodne riječi

Nakon niza godina javljamo se ponovno našim čitateljima. Naime, prije gotovo deset godina počeo je izlaziti list "Paulinum", a zatim su se godinama sjemeništarci javljali svojim vijestima i priložima po raznim časopisima. Ove godine nekoliko učenika-sjemeništaraca izrazilo je ponovno želju da bi pisali našim vjernicima. S radošću sam primio tu njihovu želju i odmah sam se dogovorio s uredništvom "Zvonika" o toj namjeri, koja je odmah prihvaćena i podržana. Prema tome, sjemeništarci će se ubuduće redovno javljati u svakom broju "Zvonika". Njihova stranica će biti ujedno i doprinos promicanju duhovnih zvanja. U ovom prilogu bit će riječi o zvanju, pozivu, o životu

u sjemeništu, o nekim događajima u vezi sjemeništaraca i sl.

Veselim se što će prvi broj priloga izići upravo u uskršnom broju "Zvonika". Uskrs je najveći blagdan naše Crkve i upravo zato, Uskrsu se trebamo najviše radovati. Zato s radošću prihvatimo pisanje naših sjemeništaraca i podržavajmo njihov mali doprinos za duhovna zvanja, jer sadašnju pisanu riječ, oni će jednom po crkva-ma navješćivati kao Radosnu vijest Uskrslog Spasitelja.

Svim čitateljima priloga "Paulinum" i svim čitateljima "Zvonika" želimo radosne uskrsne blagdane!

Josip Mioč, rektor

Prvi dan u sjemeništu

Na raskršću životnih puteva dosta sam se kolebao koje zanimanje da izaberem. Htio sam postati matematičar ili fizičar, jer su mi dobro išle prirodne znanosti. Ali sam oduvijek osjećao Božji poziv. Također, kroz šest godina ministriranja, svećenički poziv najbolje sam upoznao. Upisao sam se u biskupijsku klasičnu gimnaziju "Paulinum" u Subotici. Pri dolasku bilo mi je sve novo i nepoznato. Kad smo se smjestili, okupili smo se u sjemenišnoj kapelici gdje je održana sv. misa i zaziv Duha Svetoga. Poslije toga sam upoznao svoje vršnjake i starije kolege. Ljudi kažu: Svaki početak je težak, i imaju pravo. Trebalo je vremena dok se nismo uklopili u dnevni red. U tome su nam pomagali poglavari, profesori i naši stariji kolege. Prvi dani su teški i zbog napuštanja obiteljskog doma, napuštanja dosadašnjeg načina života i navikavanja na novi! Ali, kad Bog zove, ništa nije teško. Dan polaska u sjemenište ostat će mi zauvijek u dragoj uspomeni; kome i ne bi! Za mene je to dan "preobraženja", jer nije isto živjeti kao običan kršćanin i kao pripravnik, koji će, ako Bog da, postati njegov glasnik. Divno je biti uvjeren da ovo zvanje nisam izmolio niti zaslužio, nego ga prihvatilo, kao dar vječnog Oca.

Stoga se trudim da dobrim djelima učvrstim svoje zvanje! Ovdje sam već dva tjedna i jako mi se sviđa.

Na kraju bih želio uputiti poruku svima mladima da se ne plaše odazvati Božjem pozivu. Bog će ih rado prihvatiti u zajednicu svojih odabranika.

Markan Lopar

SLOBODA ČOVJEKOVA POZIVA

Čovjek je iz Božjih ruku izašao posve slobodan i dobar, jer ga je Bog stvorio na svoju sliku i priliku. Prvi čovjek je u početku svoga postojanja osobnu slobodu upotrebljavao samo za dobro. S prvim Adamovim grijehom u čovjeku se pojavila mogućnost da on sam, svojevolumno može tu slobodu i zloupotrijebiti, tj. odlučiti se za grijeh i zlo. Dakle, **čovjek po svojoj naravi može činiti i dobro i zlo.** Dobro i zlo ne idu skupa. Činiti dobro znači činiti ono što Bog traži i što sam Bog čini. Drugim riječima, činiti dobro znači ostvarivati volju Božju, dok je grijeh, zlo, suradnja s đavлом. I stoga, kao što sam rekao, Bog i grijeh se ni u čemu ne podudaraju. Dobar čin je ispunjavanje Božjih zapovijedi koje nas vode ka konačnom nebeskom cilju, a zao čin je odstupanje od Božjeg zakona i plana. I čovjek je upravo sa svojom slobodom kadar učiniti i jedno i drugo. **Sloboda je najveći Božji dar.** Slobodu čovjek ne može izgubiti, ali može steći zlu naviku: naviknuti se činiti zlo, tj. griješiti.

U tom smislu najopasnije doba čovjekova života je mladost. Većina mladih gotovo nije u stanju zrelo razmišljati i razborito postupati, te se mnogi utope u grijehu. Zato je veoma korisno za nas mlade slušati i poštivati starije, a najprije svoje roditelje i odgojitelje. U mladosti čovjek odlučuje o svojoj budućnosti, o svome pozivu, o onome što će raditi cijeloga života. Ako se prepusti razmišljanju današnjega svijeta, onda će mu i izbor poziva biti pogrešan. To osobito vrijedi za svećenički poziv. Odlučiti se za takav poziv je teško, ali je veoma lijepo. Ako te Bog poziva na to, a ti se tome odazoveš, time ostvaruješ Božju volju, a kao rezultat ostvarenja volje Očeve je neizmijerna radost i sreća.

Dakle, kratko rečeno, svojom osobnom slobodom izaberi svoj poziv, ali najprije osluhni Božji glas i poslušaj na što te Bog zove.

Ivica R. Ivanković

Uredili: JASNA, VESNA, SVETLANA, ŽELJKA, ZDENKA, DIJANA

BOG MLADI!

Uskrs nam je pred vratima. Zar se ne treba radovati? Zar to nije najveći blagdan za nas vjernike? To je dan kada su i nama - običnim, grešnim ljudima otvorena vrata neba. A otvorio ih je sam Gospodin, Isus Krist svojom mukom, smrću i uskrsnućem. Koliko smo mi to zavrijedili? Sigurno je većina vas živjela korizmu odričući se najdražih stvarčica da bi makar malo uzvratili svojom žrtvom ljubavi na Kristovu žrtvu ljubavi. To je vrlo lijepo iskustvo. Pogotovo na kraju, kada znaš zašto to činiš i za koga. Tako se ja

osjećam kada činim nešto za Isusa. Kakvi su vaši osjećaji? Jako bih voljela kada bih čula nečije iskustvo. Zato svima postavljam pitanje: **KAKO SE VI OSJEĆATE KADA ČINITE NEŠTO ZA KRISTA?** *Željno čekam vaša pisma s odgovorima na ovo pitanje. Iz vaših pisama će mladi, koji to iskustvo nikada nisu imali, moći naučiti kako to činiti i biti zadovoljni, čak sretni. Ispravite me ako griješim.*

*Vaša Jasna***MISA MLADIH ZA MIR U SVIJETU**

Misa mladih za mir u mjesecu ožujku bila je u crkvi Marije Majke Crkve. Misu je predvodio **preč. Andrija Kopilović**. Ovom prilikom okupilo se oko 30 mladih koji su okupljeni oko oltara Gospodnjeg zajednički vapili za mir.

Sljedeća misa mladih za mir održat će se **4. travnja (aprila) u 20 sati u katedrali-bazilici sv. Terezije.**

NAŠE MEDITACIJE**USUSRET BOGU**

U životu ne uspijevamo uvijek upravljati se prema Božjim htijenjima. Pritišću nas mnoga iskušenja. Slutimo lakše i ugodnije staze. Ipak, da ima boljeg puta zar nam ga Božja ljubav ne bi dojavila?! Održati se, nadvladati zlo u sebi i oko sebe moći ćemo samo ako smo svjesni Božje veličine i dobrote. Bog je tu. Uvijek oko nas, s nama... Svojom svjetlošću otkriva nam put, pomaže nam da svom životu damo što ljepše usmjerenje i sadržaj i postignemo sreću za koju nas je stvorio.

Zaista je čudesan Božji svijet.

Svakim se novim danom uvjeravamo koliko je radosti u njegovom djelu. Zato mi mladi, vjernici laici, moramo biti ustrajni misionari Božje ljubavi, jer ništa nije malo ako se uradi s ljubavlju, za ljubav Božju. Pravo je vrijeme da razmislimo o nama samima. Potičimo jedni druge na djela ljubavi, djela milosrđa. Uljepšajmo svijet oko sebe i darujmo nadu i mir bolesnima, usamljenima, očajnima... Prihvatimo ih s ljubavlju, osmijehom, radošću jer sve u životu je prolazno samo je ljubav vječna. Ona nas jedino može istinski usrećiti... Bog nas želi usrećiti. Zato se ujedinito u molitvi te kličimo: **Gospodine, daruj nam ljubav da budemo sretni!**

*Mirjana, Rim***ISUSE!**

Divim se nebu, zvijezdama, cvijeću, prirodi, svemiru, ali nikom i ničemu toliko koliko Tebi, Isuse! Ljubav je Tvoja najsnažnija. Glas Tvoj najdraži mom uhu. Oči Tvoje najljepše su. Snaga je Tvoja sve-moćna. Riječ je Tvoja sjeme mom srcu. Ti činiš da ono urodi stotruko. Želim Te slijediti, slijediti Tvoj primjer. Želim se stopiti s Tobom. Moja duša jedino u Tebi nalazi istinski mir. U Tvom toplom krilu, u Tvojim rukama, glasu, prisutnosti... Hvala Ti što mi neprestano pružaš svoje ruke. Želim ih primiti, iskusiti Tvoju blizinu... Svjesna sam da sam bez Tebe nitko i ništa. Zato čeznem da s Tobom i u Tebi ostanem uvijek. Želim sve činiti Tebi na slavu. Moja duša, tijelo, razum, cijelo biće žele Te slaviti dovijeka. I sve što ubuduće budem činila, Isuse mili, činit ću samo Tebi na slavu... Amen!

*Željka Zelić***NAŠA TRIBINA**

U Katoličkom krugu 16.03. održana je subotička tribina mladih. "Duhovnost Krvi Kristove" bila je tema o kojoj je govorio p. **Willie Klein**, misionar redovničke Družbe Krvi Kristove, koji trenutno živi i radi u Poljskoj. Njegovo predstavljanje duhovnosti Krvi Kristove i predavanje, koje je potom održao, toliko je utjecalo na mlade da su imali puno pitanja, što inače nije običaj. Stoga posebno pohvaljujem aktivnost mladih u diskusiji.

Druženje poslije tribine, ovog puta, bilo je doista korizmeno: bez muzike i kolača, sokova... Umjesto toga bio je zabavni kviz koji su pripremili Vesna, Zdenka i Jasna, a "najbolji" su dobili knjige koje su darovali vlč. **Beretić, Novaković i Pfeifer**. Naš sponzor "Europetrol" ovog puta dodijelio je dva molitvenika "Slava Božja". S nama su i ovog puta bili i mladi iz Sombora sa župnikom Franjom Ivankovićem.

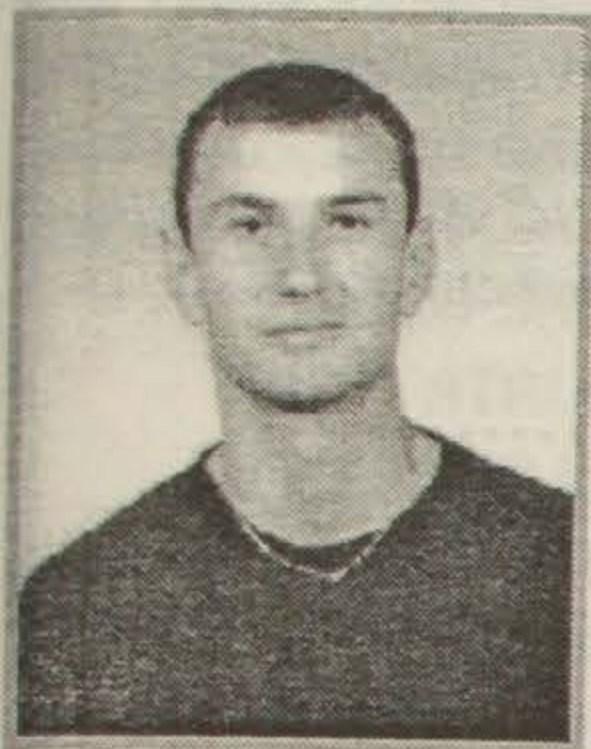
S.

HOROSKOP**BIK****(21. travnja - 21. svibnja):**

Ne slušaj one koji mene prozvaše bikom a sami po tim jalovim stranicama horoskopa muču, riču i napinju se da, kobajagi, tebi otkriju tajanstvenu budućnost. Poslušaj šapat laganog i blagog lahora koji u Božjoj riječi tiho dolazi u tvoje srce. I ne prestaj osluškivati. Tek kad Božja riječ tiho rikne u tebi, to će biti krik tvoje sretne budućnosti.

HAJDE DA SE UPOZNAMO

ŽELIM BITI BOLJI

Želim biti bolji, kaže **ALEKSANDAR VUKOVIĆ** iz župe Presvetog Trojstva iz Male Bosne - mladić koji se trudi živjeti svojom vjeru, prijatelj kakvog vrijedi imati. Odvojio je nešto vremena za naš "Zvonik" i odgovorio na par pitanja.

- Saša, Ti si jedan veseo, nasmijan deran. Kaži nam što te čini takvim?

* Ako vi kažete tako, onda, čini se, jesam takav. Mnogi mi kažu da im je prijatno biti sa mnom jer se trudim ublažiti sve brige; da ne kukam, da drugima budem "razbibriga". A najradosnijim me čini kad osjetim da sam od pomoći, da sam koristan i da sam veza između Boga i braće ljudi.

- Reci nam nešto o sebi. Što Ti smatraš da je važno?

* Nikad nisam o sebi mnogo razmišljao... Veoma sam spontan. Naučen sam da ne budem egoista, tome su me naučili moji divni roditelji i moje dvije drage sestre. Kada nemam što pametno reći, onda šutim. No, uvijek se nađe neka riječ... Nisam govornik, već djelatnik. Volim sve vrste zabave, razgovor s prijateljima, ples, sport, smijeh... Prilagodljiv sam.

- Imaš 23 godine. Kako provodiš svoje dane?

* Ludo i nezaboravno. Vozim traktor u poljoprivrednoj firmi u Maloj Bosni i jako volim svoj posao. Umjesto hobija popravljam automobile, čak i "krševe". Inače, silno sam zaljubljen u svoju Sandru.

- Tebi i Sandri predstoji veliki, krasan događaj. Koji?

* Pa, da - vjenčanje! (Taj krasan i divan događaj zbit će se, ako Bog blagoslovi, 28.06.). Na to mi je bilo dosta teško odlučiti se, jer je to jedan od

najvećih događaja u mom životu. Razmišljao sam mnogo i tražio dugu osobu svog života. Moja je, kao neka teorija, da svatko traži osobu stvorenu iz Adamovog rebra baš za sebe, svoju "polovinu". Da li je to što nedostaje rebro ili nešto drugo, ne znam, ali znam da sam to pronašao i da sam sada POTPUN.

- Kako razmišljaš o braku i kako želiš ostvariti kršćanski brak?

* Gledajući uzorne i one manje uzorne brakove, mislim da brak počinje kad nestane "ti" i "ja" i postanemo "mi". Za kršćanski brak je potrebno povjerenje, iskrenost i uzajamna neizmjerena i nesebična ljubav po ugledu na Isusovu. U svom budućem životu želim preslikati svoju dosadašnju obitelj - ideal mi je Isus, uzor moj otac. Volio bih da jednom moja obitelj nekom bude uzor.

- Živiš u Maloj Bosni. Kakva je vaša zajednica mladih, što ti ona znači i što ti značiš njoj?

* Na predavanje našeg župnika se srijedom okuplja desetak mladih. Ti naši susreti već dugo postoje. Obradujemo teme iz Dokumenta II. Vatikanskog koncila, Katekizma Katoličke Crkve, ili razgovaramo o pojedinim odlomcima iz Biblije. Nakon toga se družimo igrajući šah, gledajući TV, ili razgovarajući uz malu zakusku. Najnovija aktivnost u župi je Tribina u kojoj sudjeluju i mladi. Ja sam član Odbora te tribine. Moj dio obaveza je tehničke naravi i uvodna recitacija.

- Član si Odbora tribine mladih, animator na susretima mladih. To vjerojatno znači da želiš pomoći što više možeš. Koliko je potrebno da svi naši mladi budu takvi i šta ti daje snagu i motiv za sve to?

* Pa, to obavljam s radošću i zadovoljstvom. Potrebno je malo volje da se učine i velike stvari. Mnogi puno i lijepo govore, ali rade drugačije: očekivanja i prijedlozi su brojni, ali kao da ne doprinosimo ostvarenju istih. Trudim se da ne radim tako. Kad god sam u ne-

volji, Bog mi pomaže. Također, On čini da ja pomažem drugima; dao mi je dar da mogu lako zaboraviti na sebe - to je velika snaga. I još nešto. Temelj mog života su prave vrijednosti života. One duhovne. To mi je mjerilo. Presretan sam što sam jedinstven i neponovljiv i što želim biti bolji. Mladi, samo naprijed. GO FOR IT!

- Hvala Ti, Saša! Budi uvijek sretan!

Razgovarala: Vesna Ivanković

PIŠI MI - PISAT ĆU TI

ADRESAR

KRISTIJAN ŠPIONJAK

Stevana Gudurića 38
22406 IRIG

- Imam 19 godina. Volim čitati i pisati priče. Igram košarku i slušam Đorđa Balaševića.

EVA HELI

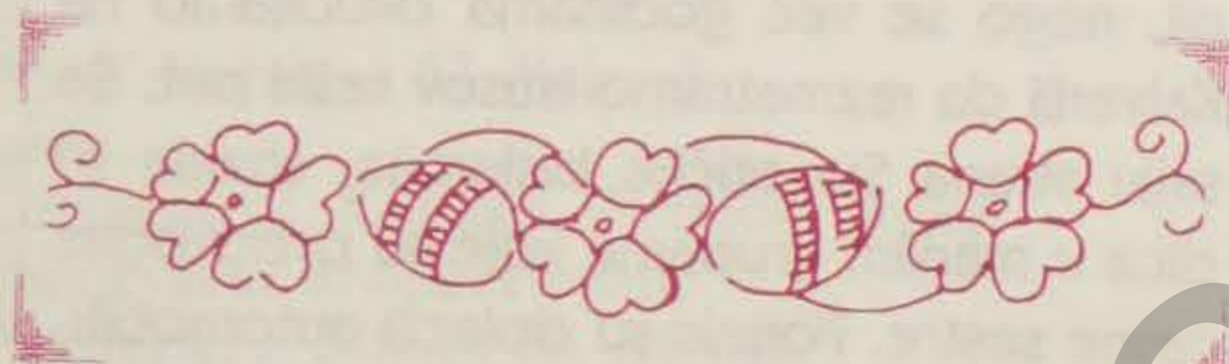
Branka Radičevića 33
25000 SOMBOR

- Imam 18 godina. Idem u 4. razred Medicinske škole. Jako se volim dopisivati i putovati.

TANJA FIRANJ

Stevana Mokranjca 78
25000 SOMBOR

18 sam godina. Četvrti razred gimnazije. Volim muziku. Aktivna sam u crkvi.

Sljedeća

Tribina mladih

bit će 20.04. 1997.

u 19 sati

u Katoličkom krugu

Ovom Tribinom započinjemo ciklus predavanja o Isusu Kristu.

Poslije Tribine bit će, sad već tradicionalno, druženje mladih.

Uređuje: Katarina Čeliković

MISLILI SU DA JE UMRO!

Zamislite, prije skoro 2000 godina čak i Isusovi prijatelji nisu znali što se stvarno dogodilo s Isusom! Da li je umro? Jesu li ga njegovi učenici ukrali, sakrili tijelo i izmislili priču da je živ?

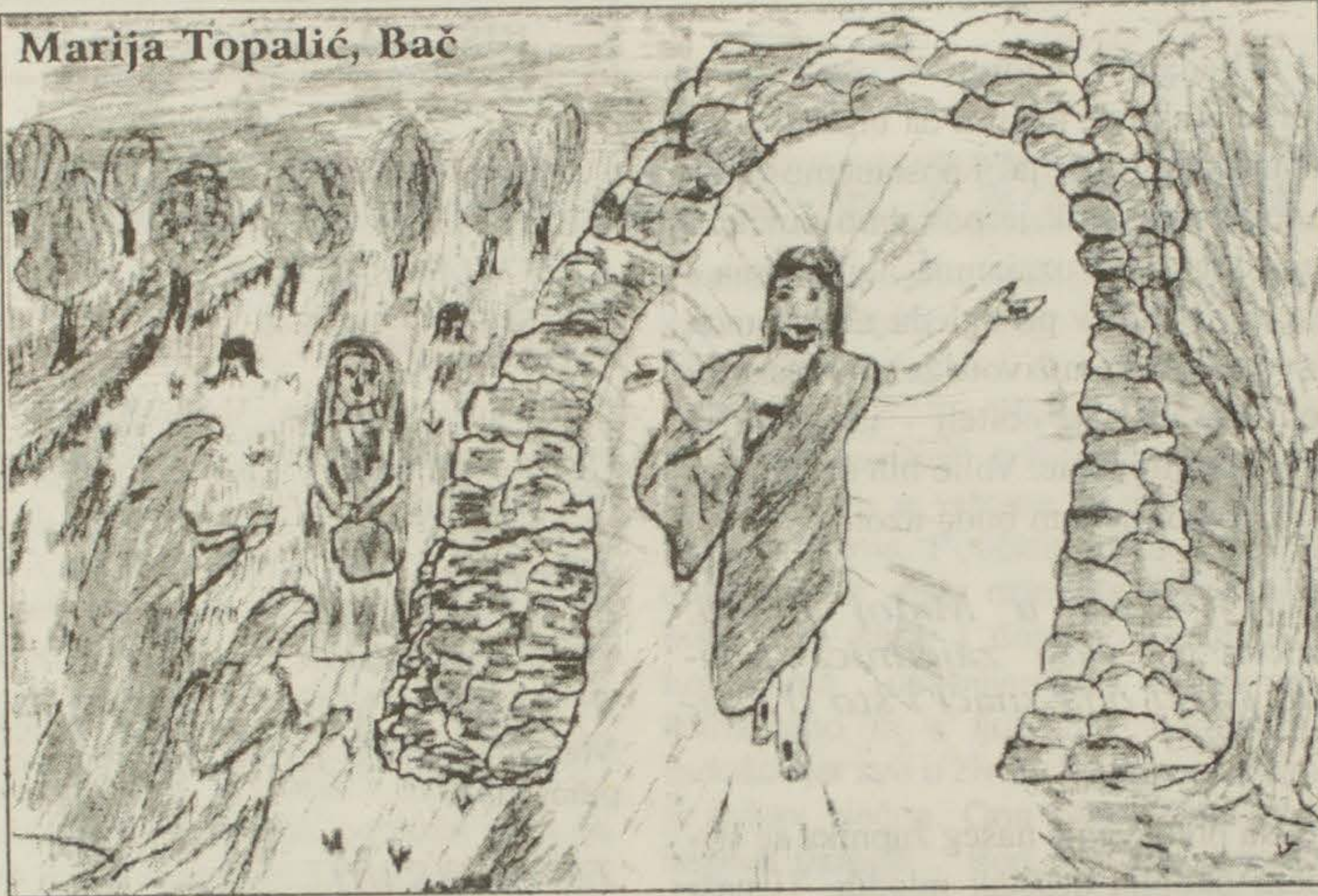
Znate, Zvončići dragi, tajna je tada bila veća nego danas. Njegovi su učenici morali čekati da im se Isus POKAŽE. Tako je Toma bio najsumnjičaviji, ali i iskren. Želio je VIDJETI svojim očima da je ISUS ŽIV.

O onome što se sve dalje događalo saznat ćete svake nedjelje na misi, a kao podsjetnik prije odlaska na misu poslužiti će vam liturgijski vodič koji ima naziv "ZVONČIĆI NA MISI".

Do sljedećeg "Zvonika" budite Isusovi Zvončići!

Vaša Zvončica

Marija Topalić, Bač

KRIŽNI PUT NA KALVARIJI

Na Kalvariji se i ove godine okupilo mnogo dice. Nije to naš prvi pohod Kalvariji, nego se već godinama okupljamo na Kalvariji da razmatramo Isusov teški put. Sa sviju strana Subotičke biskupije, stizala su dica u manjim grupama koje su predvodile časne sestre. Poneki su dolazili automobilima - s mamama i tatama. Bilo je dice i sa naši salaša: Tavankut, Mala Bosna...

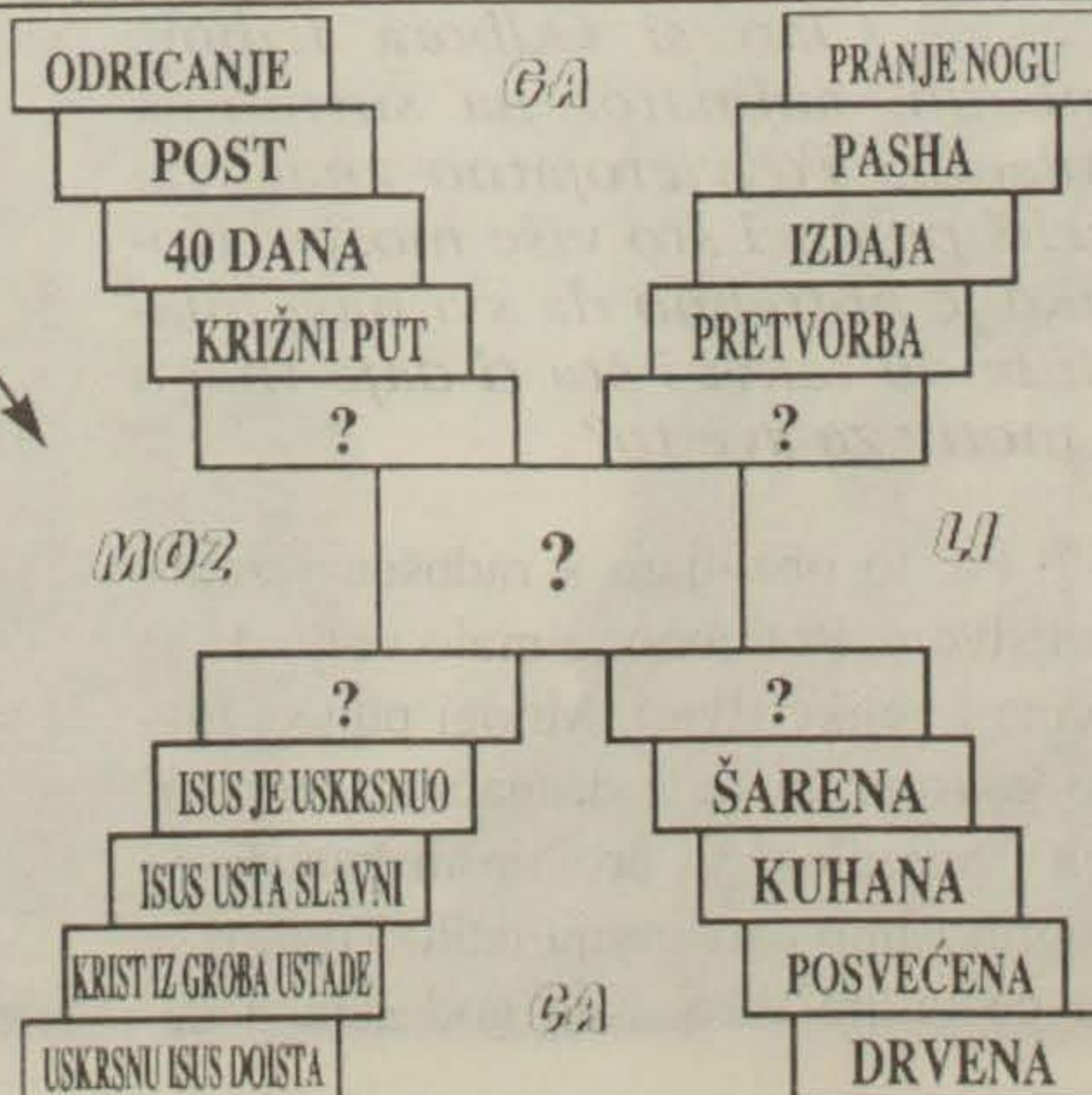
Velečasni Bela Stantić okupio nas je isprič Isusovog križa na zajedničku molitvu. Nakon toga smo krenili do prve postaje - ISUSA OSUĐUJU NA SMRT. Dica su redom predvodila molitve postaja sve do zadnje, XIV. - ISUSA POLAŽU U GROB. Na kraju smo odpivali jednu korizmenu pismu. Velečasni nam se zahvalio na sudjelovanju na križnom putu.

Ljubica

Mozgalicu sastavila:
Jasmina Vojnić, S. Žednik

Daniel Tikvicki, Subotica

ZVONČIĆI NA MISI

2. vazmena nedjelja - 6. 04.
Iv 20,19-31

"Tomina nedjelja" - kako je neki zovu - govori i o našoj vjeri. Da li vjerujemo iako ne vidimo Gospodina? "Budući da si me vidio, povjerovao si. Blaženi koji ne videše, a vjeruju!"

3. vazmena nedjelja - 13. 04.
Lk 24,35-48

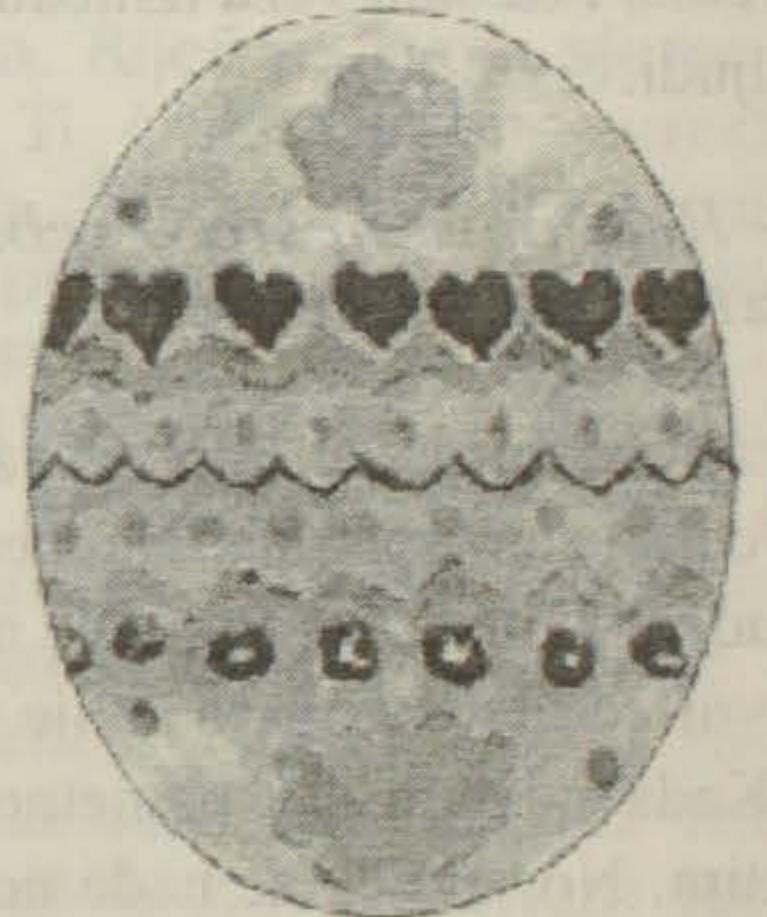
Isus se ukazuje apostolima, jede s njima. Tumači im Pisma.

4. vazmena nedjelja - 20. 04.
Iv 10,11-18

Isus je pastir dobri koji i svoj život daje za svoje ovce. Ako i zalutamo, on nas vraća k sebi!

5. vazmena nedjelja - 27. 04.
Iv 15,1-8

Isus je trs, a mi loze - Bog je vinogradar. Tko ostaje u Isusu, donosi mnogo roda jer je Isusov učenik i tako proslavlja Oca.

Lidija Kaplar, Bač

Kakve su to šifre?

Kako da pronađete u Bibliji ono što liči na šifru u "ZVONČIĆI NA MISI"? Vrlo je lako. Svake nedjelje se na svetoj misi čitaju iz Biblije dva čitanja - jedno iz Starog zavjeta, a drugo iz Novog, zatim psalam i evanđelje.

Evanđelje se može skraćeno pisati ovako: Iv 20,19-31.

Prvo potražite u Bibliji Novi zavjet. Onda nađite evanđelje po Ivanu. Brojka 20 označuje broj poglavlja, 19-31 označavaju brojeve redova.

Tako je moguće pronaći i ostale knjige u Bibliji. Potrudite se, u svakom retku ima neka poruka baš za vas!

Na čitanje!

Rasevatano trnje oko Isusovog križa

I ove godine u crkvi sv. Roke molili smo Križni put. Kerska dica, koja su dolazila u crkvu razmatrati Križni put, svaki dan su jedno srce stavili na trnje oko Isusovog križa. Tako se trnje rascvatalo oko križa na kojem je Isus, uzevši naše grije, izdahnuo. Tim srcima želimo Isusu da pokažemo koliko ga volimo moleći ga da nam oprostí grije koje smo počinili, a on je za nas podnio toliku sramotu i bol.

**"TISUĆU SRDACA ZA ISUSA,
RASCVATALO SE NA TRNJU POD KRIŽEM
U KERSKOJ CRKVI SV. ROKE."**

Ljubica

USKRŠNJA PJESMA

*Dugo sam čekao uskršnji dan
sretan ko dijete
u "Anđelski san".*

*U kući sreća,
radost, veselje,
dok majka mak
za kolač melje.*

*Tražimo jaja
skrivena u bašti
kao zečiči
u našoj mašti.*

*Dok se u žbunu
jaja šarene,
obrazi dječji
sretno rumene.*

Nenad M.

Što ću biti?

B	O	G	T	S	O	L	T	E	J	V	S
O	Ž	O	Č	A	Ž	J	A	A	E	J	A
R	U	S	I	T	E	U	L	L	R	E	M
G	J	P	B	N	L	D	I	E	U	R	Z
R	A	O	S	K	A	A	P	L	Z	A	I
A	K	D	R	R	K	L	A	U	A	M	R
T	U	I	S	U	S	O	S	J	L	A	O
E	Ž	N	I	H	R	N	H	A	E	R	K
P	K	I	N	O	V	Z	A	K	M	H	S

BOG, SVJETLOST, GROB, GOSPODIN, OŽUJAK, BIĆ, PETAR, JUDA, KRIŽ, KRUH, ZVONIK, SAT, KALEŽ, ISUS, ALELUJA, VJERA, JA, JERUZALEM, KORIZMA, PASHA, PILAT, ON, HRAM, SIN, NE, LAN

Pronađite ove riječi u osmosmjerci i precrtajte ih. Preostala slova će vam dati naziv blagdana kojeg slavimo 30. ožujka.

Sastavila: Veronika Vizin
VII razred, Kelebija

Sretan Vam Uskrs, dragi igrači!

Igramo se tako dobro da smo i zaboravili koliko smo nagrada već podijelili. Desi se da neka nagrada zakasni, ali sigurno stiže ili do vaših župa ili na vašu adresu. Bilo je i pogrešnih odgovora u prošlom pitanju pa ću vas podsjetiti na ono što je pisalo u svakom ovogodišnjem Zvoniku. Ova godina posvećena je ISUSU KRISTU. O tome je pisano i na dječjoj strani. Čitajte!

Nagrađeni na Kalvariji su:

1. Josip Čović, Somborski put 56, Subotica
Molitvenik "SLAVA BOŽJA"
2. Lidija Kaplar, Fruškogorska 31, Bač
Fotoaparat
3. Miško Doboš, Fruškogorska 7, Bač
Nogometna lopta
4. Zoran Jurišić, Matije Gupca 65, Sombor
Monopol
5. Terezija Nad Heđeši, Subotička 267/a, M. Bosna
Fotoalbum
6. Olga Rižanji, Bačićeva 62, Bajmok
Ukrasni tanjur
7. Zoran Gorjanac, R. Končara 38, Bački Brijeg
Knjiga: "Bunjevačke kraljičke pisme"
8. Robert Mađarić, J. Mikića bb, Đurđin
1/2 Kg čokolade

Sljedeće izvlačenje nagrada će biti 27.04. u Sontu.

Šaljite svoje odgovore preko svojih župnika ili na adresu:
Uredništvo Zvonika, Ivana Milutinovića 52, 24000 Subotica.

Vaša Zvončica

**DJECA U BAČU
MOLE KRIŽNI PUT**

U našoj župnoj crkvi svake nedjelje u 15 sati kroz korizmu križni put mole djeca. Tu su i ostali vjernici i župnik vlč. Željko Augustinov.

Djeca sve rade: nose križ, mole, pjevaju - odrasli ih prate. Nakon završne molitve slijedi pjesma koju svi jako vole: "Kao Marija da te ljubim".

Na svakoj pobožnosti križnog puta bilo je tridesetak djece i svako je dijete željelo sudjelovati aktivno u toj pobožnosti. Svake nedjelje smjenjivali su se u nošenju križa, svijeća... U organizaciji su im pomagale Marija Vuković i Elizabeta Kesler.

**Uredništvu Zvonika i
svim čitateljima sretan
Uskrs i lijep pozdrav iz
Bača!**

M.V. I E.K.

Barbara Njerš, Subotica

Anita Janović, Sombor

KUPON ZVONIKA BR. 30

Dopunite:

_____ da _____ me _____,
povjerovao _____ koji
_____ vidješe, a _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

KRŠĆANSTVO U ALBANACA - (4)

Skopsko - prizrenska biskupija danas

Na površini od oko 46500 km² Skopsko-prizrenske biskupije živi oko 3.500.000 Albanaca. Procen- tualno oko 96% čine Al- banci islamske vjerois- povijesti, a oko 4% Al- banci katoličke vjere. No, premda je mali broj katolika, Crkva u Al- banaca je ovdje jako dobro organizirana. Danas biskupija ima više od 40 svećenika i dvostruko više ča- snih sestara. Što se tiče svećeničkih i redovničkih zvanja, posljednjih godina biskupija je u procvatu. Danas gotovo svaka župa ima i po kojeg svećeničkog kandidata.

Godine 1969. Sv. Stolica je imenovala mons. Joakima Hebuta ordinarijem, a mons. Nike Prelu pomoćnim biskupom "sedi datus" za albanske vjernike biskupije. Od tada, zahvalju- jući prvenstveno Bogu i zauzetosti biskupa Nika Prele, koji je osobitu brigu posvetio sveće- ničkim i redovničkim zvanjima, on je za vrijeme svoje biskupske službe (gotovo 30 godina) zare- dio preko 20 svećenika, koji danas djeluju u Skopsko-prizrenskoj biskupiji i drugdje po svi- jetu.

Nakon dobijanja slobode vjeroispovijesti u Albaniji, nekoliko naših svećenika, redovnika i redovnica odmah je priskočilo u pomoć braći u Albaniji. Time se i ispunila proročka najava pokojnog biskupa Prele, koji je uvijek sa zado- voljstvom i skoro u svakoj propovijedi najavlji- vao otvaranje, tj. slobodu vjeroispovijesti u Albaniji i poručivao očevima i majkama: "dajte nam djecu u svećenike jer dolazi vrijeme kada će Albanija biti slobodna. Ona nas čeka. Budimo spremni izaći braći u susret...". Govorio je to i onda kada je o tome bilo skoro nezami- slivo razmišljati. Ali, eto, i to se, hvala Bogu, obistinilo i danas su naša "djeca" tamo i s velikim uspjehom i žarom služe Bogu i bratu čovjeku.

Marjan Sebač, Binač

Katedrala u Prizrenu

Piše: Roman Miz

SLJEDBE (SEKTE) - OPASNOST ILI IZAZOV

OKVIRI GLEDIŠTA

Prije nego što pokušamo pronaći uzroke i razloge postanka sljedbi, određenu pažnju treba posvetiti stanovištima ili aspektima s kojih treba pro- matrati sljedbe. Poznavaoi te problematike iznose uglavnom tri osnovna gledišta: *teološko, psihološko i društveno.* 1)

Teološko gledište

Kad je riječ o teološkom aspektu, smatramo da se radi o *reduk- cionizmu*, o pojednostavljenom viđenju Božje objave. Ako je neka vjerska istina nezgodna, onda se nastoji skriti, drugačije pojasniti, ili naprosto zane- mariti, kao da je nema. To rade i sektaši. S objavljenom Riječju se mani- pulira. Ako je u pitanju Isus, često mu se nije čelo božanstvo, a za Mariju tvrde da je imala više djece, ne samo Isusa. A kako smatraju da je istina isključi- vo na njihovoj strani, ništa ne podliježe sumnjama ni diskusijama. To se može samo prihvatiti ili odbaciti. Međutim, ne ograničuju se samo pojedine istine Objave, *ograničuje se cjelokupna Objava.*

Sekte smatraju da je *Biblija jedini izvor vjere.* To je, svakako, funda- mentalistički pristup, koji ne prihvaća sakramenat i misterij Crkve i Isusa. Fundamentalisti ne prihvaćaju cjelinu Objave. Za njih Predanje ne postoji. Ne priznaju nauk prvih vjekova kršćanstva, bez obzira da li se radi o Ocima Istočne ili Zapadne Crkve. Upravo zbog toga oni izbjegavaju one dijelove Svetog pisma u kojima se govori o Isusu i o Crkvi. 2)

Po njihovom učenju temelj vjere ne može biti ništa što nije Biblija, pa ni Crkva, jer je ona, po njihovom učenju, samo ljudska organizacija. Samo Božja Riječ podržava autentičnu vjeru.

Članovi skoro svake sljedbe duboko su uvjereni da će se samo oni spasiti. Sebe smatraju djecom svjetla i Božjim narodom, za razliku od djece ovoga svijeta koji osim vječne osude ništa drugo ne zaslužuju. Članovi sekte smatraju da su oni Božji izabranici, jer su na pravi način prihvatili Krista. Odbacuju svaku mogućnost djelovanja Duha Svetoga izvan njihove zajed- nice. Duh Sveti djeluje samo u okvirima sekte i neprekidno daje nove Objave.

Za sekte **vrijeme Objave nije završeno.** Ono traje. Duh Sveti može nadahnuti bilo kojeg člana sekte. On tada prenosi Objavu svijetu i može najaviti njegov konac. 3)

1) Vojch Ezenicki OP, "Sekti: velika i zagroza u svečanoj Cerkvi" - "Hustijanik visnik", Kiev, No. 8-10/1994, str. 23-25.

2) "Što se tiče praktičnih kultova ili sljedbi, njih se ponekad definira kao religijske grupe koje imaju vlastiti individualni svjetonazor, preuzet od neke od velikih svjetskih religija, ali koji nije istovjetan s njom... One se razlikuju svojim specifičnim ponašanjem. Naprimjer, oni često imaju autoritarnu strukturu, ali služe se i "ispiranjem mozga" i kontrolom misli, grupnim pritiskom: članovi sekte prožeti su osjećajem krivice, straha itd." Dokument Svete Stolice (DSS). U knjizi Antoninij Kanjzerek, "Cerkovni spiljnoti, nezaležni religinjni grupi, sekti", 1994, srt. 17, 19.

3) "Sekte su u mogućnosti ponuditi jednostavne pripremljene odgovore na vrlo složena pitanja i situacije, pojednostavljene i djelomične verzije tradicionalnih istina i vrednota; oni operiraju pragmatičnom teologijom, teologijom uspjeha, novim objavama, novom istinom i to nude ljudima, koji vrlo često imaju mizerno znanje o staroj istini" - DSS, 2,1,2.

(nastavit će se)

POSVETILIŠTE

Do prid II. svitski rat i još koju godinu iza njega na našim salašima su korizmu obavili kakvi je red: uz post i druga odricanja popraćena pratećim pobožnostima. Da se čekani dan Isusovog uskrsnuća približio, vidilo se, bolje kazt ostilo se, na Veliku subatu spremanjem za obred i doček očekivanog slavlja.

Na Veliku subatu se radilo samo nužno oko josaga, a žene su imale pune ruke posla oko spremanja rane za Uskrs: pekale su pletene kolače, slatkiše, otezale pogaču, kuvale i pekale ranu za posvetilište, a cure i divojke su šarale jaja za vodeni ponediljak. Izazovnu sagu iz kujne nije bilo lako durat posli toliko posni dana, kad se, kako su kazli "stomak zalipio za rknjaču (1)!" To su podneli znajući da od tog ila nema ništa do ručka na prvi dan Uskrsa, kad se dođe ispod križa il sa kalvarije.

Po virovanju i običaju, rana se posvećuje u znak sićanja na izlazak Židova iz egipatskog ropstva, zato se ide posvećeno jagnjeće meso i mladi crni luk il rokvice. Vrimentom je mesu za posvetilište dodana i "lokalna" rana: šunka, divenica, jaja i pleteni kolač umisto kruva.

Žene su posvetilište složile u uštrkani i izroljani čaršap i metnile ga u pleten košar za aljine, jel bi za sve to kotarca bila mala. Većina žena je ispekla po jedan manji pleteni kolač da ga sa malo divenice i nekoliko jaja darivaju prošnjakovima i sirotinji, onima koji žive u nemaštini, da sa posvetilištem dočekaju radost slavlja Isusovog uskrsnuća. I to darivanje je bila radost ljudima jel je ona u nji virom usađena i brižljivo odranjivana. Na to je poticaj dao Isus svojim životom, kojeg nam je darivao rad našeg otkupljenja, podnevši za to muku, toliko puta molitvom spominjanu u korizmi.

Posvetilište smo nosili u bajmačku crkvu, a kad je sazidana đurđinska (1935. god.) onda i u tu crkvu. Mi smo u Bajmak nosili posvetilište po naviki odlaska u to selo a i crkva nam je bila bliža. Oma iza podna iz svi salaša kolija su krenila putom u crkvu, jedni za drugima, skoro ko u svatovima. Na kolima je bilo po troje - četvoro čeljadi, sa makar jednim ditetom, da doživi taj virski čin i narodni običaj. U crkvu se za tu priliku skupilo toliko naroda da su sa posvetilištem stali jedan nuz drugog, unutra izmed i oko klupa, a skoro toliko je nji bilo okolo crkve - i tamo su stali u dva reda. Onda je bilo nezamislivo da iko dočeka Uskrs brez posvetilišta.

Na veliku subatu u bajmačkoj crkvi misa je bila na deset sati prija podne, onda su posvetili vatru, sviću i odrišili zvona. Pod tom misom narod je obalazio Božji grob, ispovido se, svako je obavljlo svoju pobožnost i baš nisu bili bogzna kako zaokupljeni misom. Na toj zajedničkoj bunjevačko-madžarsko-švapskoj misi crkva je bila pripuna svečano obučenog naroda.

Misa je služena na latinskom jeziku, a narod je pivo svete pisme, odjedared istu ariju svako na svom jeziku. Posli podne u šest sati je obavljena svečanost uskrsnuća: prošijun je iz crkve sa sakramentom obašo crkvu uz pratnju trumbetaške svirke i pivajuć: "Uskrsnu Isus prislavni... Aleluja...". Kad su se vratili u crkvu, otpivali su: "Tebe Boga falimo" i "Kraljice neba, raduj se!". I danas mi na svečanosti uskrsnuća odzvanja u ušima ono vrime odjedared pivane svete pisme na tri jezika! Možda je danas kome teško svatit da je kadgod tako štogod bilo moguće, al onda je to bio poštivan običaj!

Posli večernjeg prošijuna Madžari i Švabi su večerali posvetilište, a kod Bunjevaca je bio adet da se ode pod križ il pod kalvariju i izmoli Put križa. Mož kazt da je to bila i noć bdijenja jel se narod počo okupljat pod križ oko ponoći, da bi oko tri sata počeli sa zajedničkom molitvom. Tek kad su izmolili Križni put za nji je onda počelo slavlje Isusovog uskrsnuća, čestitali su ga jedni drugima i lagano otpišačili na salaš. Dok su tamo stigli i sredili se, počelo je sva-njivat. Sa posvetilištem je otpremljen obilni ručak, a tek posli njega su na astal metnuli garnjaru (2) i na to su pušaći zapalili zavijenu cigaretlu il lulu. Samo su oni znali koliko njim je slatko pao prvi dim posli šestonediljnog odricanja. Onda je bio taki adet, a tušta nji se i danas tog pridržava - da posvetilište idu ujtru kad se vrata ispod kalvarije i sa prve mise.

Prema posvećenoj rani su se odgovorno odnosili: posli ila su mrvice sa koščurama skupili i zavalili duboko u zemlju. Posvećena rana bila je samo za ljude.

Tako smo kadgod na đurđinskim salašima dočekali Uskrs i obradovali smo: dušu doživljenim slavljem Isusovog uskrsnuća, a posvetilištem naranili izgladnilo tilo - uz radost cile obitelji.

Manje poznate riči:

- 1) rknjača - kralježnica (kičma)
- 2) garnjara - pepeljara

Alojzije Stantić

Ispred crkve Isusova Uskrsnuća

Od ovog broja uvodimo novu rubriku u naš Zvonik koja će nositi naslov: "Poetski kutak" a želi čitateljstvu približiti poetsku riječ. Zašto? Zato što pripadamo vjeri koja cijeni riječ, razmišlja o Riječi, njeguje riječ.

Božja i pjesnička riječ imaju puno sličnosti. I jedna i druga je otvorena sveukupnoj stvarnosti, teži osmišljenju, pomirena je s paradoksima i od malenog i neznatnog dopire do apsolutnog. Možemo reći: **od kada je čovjek na zemlji on je religiozno i poetsko biće.**

Pokušat ćemo čitateljstvu približiti velike i male pjesnike, poznate i manje poznate. Birat ćemo one koje su kršćanske vrijednosti nadahnjivale ali ćemo biti otvoreni i drugim religioznim nadahnućima.

Ovom prigodom **pozivamo i čitatelje na suradnju, osobito one koji pišu poeziju.**

Za ovaj broj izabrali smo stihove poznatog pjesnika **Ante Jakšića.**

Njegova Poruka

**Zaista,
zaista vam kažem,
što vam ja ne rekoh
nije
niti će biti
trajno.**

**Tko ne pode kroz vrata smrti,
koja sam
uskrsnućem otvorio,
ostat će mrtav
i zaboravljen.**

**Živi odvođe žive.
Mrtvi mrtve
pokapaju.**

KLONIRANJE I NJEGOVE POSLJEDICE

Što je klon i kako nastaje? Kloniranje je proizvodnja potomstva bespolnim putem. Klon nije dvojničnik ni kopija nego novo biće. Crkva se protivi kloniranju čovjeka. Klonirani čovjek bi trebao biti kršten.

Posljednjih mjeseci puno se govori i piše o kloniranju. Najveće zanimanje pobudila je vijest da su škotski znanstvenici uspješno klonirali odraslu ovcu, a plod kloniranja je devetomjesečno janje Dolly. Ova vijest pobudila je veliko zanimanje. Kasnije se čulo da su do sličnih rezultata već ranije došli znanstvenici još nekoliko zemalja, ali ti njihovi zahvati nisu bili službeno objelodanjeni.

Kako do novog života

Da bi smo bolje upoznali problematiku kloniranja, potrebno je prethodno poznavati način nastajanja novog života. Nastajanje nove biljke, životinje ili čovjeka podrazumjeva nekoliko ključnih važnih faktora. Pokušat ću biti što jasniji da bismo kasnije lakše razumjeli sam problem kloniranja i njegove posljedice.

Svaki živi organizam razvija se iz svoje prve stanice koja redovito nastaje oplodnjom ženskog jajašca sa muškim sjemenom. U prvoj stanici koja je nastala oplodnjom, zapisana su sva buduća svojstva novog odraslog bića. Taj zapis u prvoj stanici "sastoji se od sićušnih čestica, posebnih molekula od kojih su onda izgrađeni geni i kromosomi", a oni svi zajedno čine **genetski kod**. Pojedini gen je nositelj nasljednih osobina i u njemu se nalazi zapis koji upravlja rastom i razvojem cjelokupnog živog bića. Geni se nalaze u kromosomima, a "svaka životinjska vrsta ima u svakoj svojoj stanici određeni broj kromosoma određene veličine i oblika. U čovjekovoj stanici ima 46 kromosoma. Ali, u svakoj rasplodnoj stanici, kako u ženskom jajašcu tako i u muškom sjemenu, nalazi se samo polovica toga broja. Kad se jajašce i prva stanica spoje, nastaje prva stanica novog živog bića." Tako ovim spajanjem nastaje neponovljiva nova stanica u kojoj je sadržan genetski kod novog bića. Prva stanica se umnaža diobom i tim procesom nastaje novi organizam. U svakoj novoj stanici koja nastaje diobom prethodne prenosi se neponovljivi zapis, tj. genetski kod. "Kad se stanica smjesti u sklop organizma, u određeni organ, ona se po potrebi dalje množi za rast toga organa, ili radi

zacjeljenja moguće ozljede na tom organu, ali iz nje se ne može više, kao iz one prve stanice koja je nastala oplodnjom, razviti novo živo biće."

Klon je vjerna kopija

Sama riječ **KLON** je grčkog podrijetla, a znači **MLADICA**. **Kloniranje** u strogom smislu te riječi bi značilo: **proizvesti potomstvo bespolnim putem**. Za bolje razumijevanje potrebno je pojašnjenje. Ono što je ranije rečeno sada će nam pomoći da lakše razumijemo samu bit problema kloniranja.

Kloniranje znači uzeti jednu živu stanicu bilo kojeg organizma i umjetnim putem "navesti je da se počne ponašati kao ona prva, tek oplodjena, da se od nje razvije cijeli novi organizam". Takav novi organizam koji bi nastao kloniranjem bit će **vjerna kopija** onog organizma od kojeg je uzeta stanica kloniranjem. To novo biće koje nastaje ovim umjetnim putem nazivamo klon onog bića od kojeg je stanica uzeta. Zato bi klon mogli nazvati mladicom, ili "zakašnjelim blizancem". **Klon dakle nije dvojničnik, nije kopija, nego novo biće koje ima iste genetske zapise kao i onaj od koga je uzeta stanica za kloniranje**. Tjelesne oznake iste su objema osobama, ali to ne utječe bitno na duhovno oblikovanje novog živog bića.

Kako se rađa klon

Ako bi se klonirao čovjek, onda je postupak isti kao i kod kloniranja životinja. To znači da bi se klonirana stanica dovela u stanje prve oplodene

stanice. Prema dosadašnjim saznanjima daljnji proces bi išao tako što bi se tada moralo uzeti "zrelo žensko jajašce i iz njega izvaditi onu polovicu genetskog zapisa koji dolazi od žene i umetnuti cijeli genetski kod osobe od koje dolazi klon". Tim putem dobit će se vjerni dvojničnik onog organizma od kojega je uzeta stanica za kloniranje. Sav ovaj proces obavlja se laboratorijski "in vitro". Nakon ovog laboratorijskog opisanog procesa oplodeno jajašce treba unijeti u žensku utrobu kako bi se u njoj ugnijezdilo. Tako se klon mora roditi kao i svako drugo biće. U slučaju kloniranja žena je samo ona koja omogućuje drugom biću da bude rođeno. To nije njezino dijete, ona samo "pruža novom djetetu uslugu nošenja".

Roditelji kloniranog djeteta su zajednički onome od koga je uzeta stanica za kloniranje. **Klonirani čovjek prava je i neponovljiva osoba koja treba biti krštena.**

Prava čovjeka

Prema opće ljudskom shvaćanju znanstvenici nemaju pravo izvoditi ovakve pokuse na ljudskim bićima. Svaka ljudska osoba ima pravo da bude začeta prirodnim putem. Kod kloniranja velika je opasnost da u postupku dođe do niza pobačaja jer nitko ne garantira da će oplodeno jajašce biti uspješno ugnijezđeno u utrobi žene. Kloniranje ljudi je nečovječno i grešno jer se zadire u najsvetije područje, područje nastanka novog ljudskog života. Vrlo je diskutabilno koliko su i pokusi na životinjama u mnogim slučajevima primjereni. Ako bi se prekoračila granica u ovim postupcima posljedice bi mogle biti velike. Tako je tajnik Papinskog vijeća za obitelj i vodeći stručnjak Svete Stolice za medicinsku etiku, **nadbiskup Elio Sgreccia**, rekao kako bi i kloniranje životinja "trebalo provoditi imajući na umu etičke norme i poštujući posebnost i cjelovitost različitih vrsta". Isti nadbiskup podsjeća da više međunarodnih dokumenata strogo zabranjuje kloniranje ljudi. U najnovije vrijeme posebno je reagirala javnost u Sjedinjenim Američkim Državama gdje ne postoji zakon o zabrani kloniranja ljudi.

*Priredio: Franjo Ivanković,
Korišteni materijali iz: biltena "IKE",
broj 10/97. i
"GLAS KONCILA", broj 10(1186)/1997.*

Uređuje: Stjepan Beretić

VAZMENO BDJENJE - MAJKA SVIH BDJENJA - U PROSLISTI

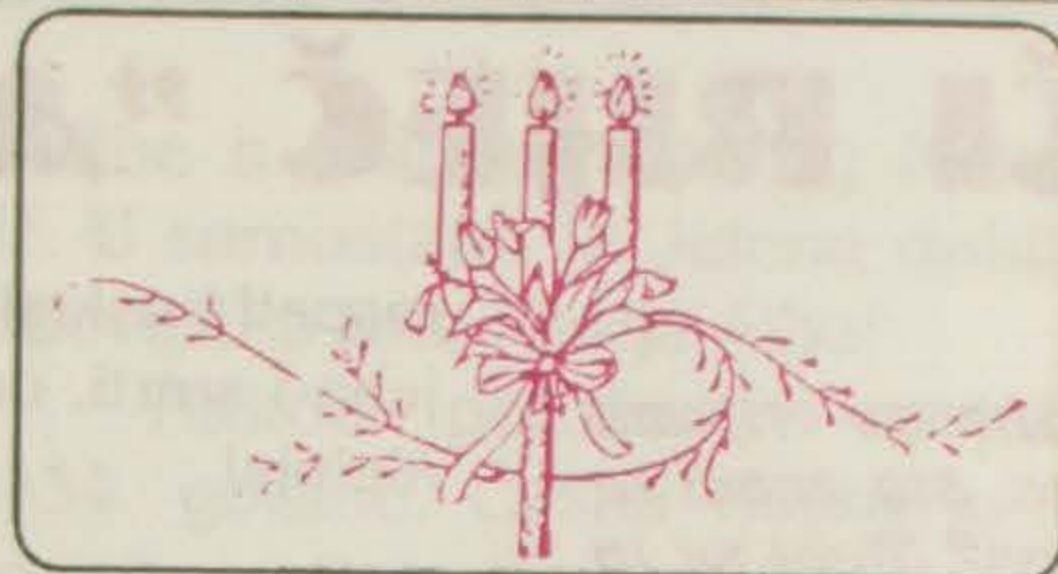
U večernjim satima Velike subote očekujemo blagoslov ognja, uskrnsne svijeće, ulazak u mračnu crkvu, da bismo se zatim radovali lijepoj Božjoj Riječi, krštenju i svečanoj sve-toj misi. To je za nas samo po sebi razumljivo. Vazmenu (uskrsnu) noć i bdjenje je sveti Augustin nazvao Majkom svih bdjenja. To je noć koju su nekadašnji katekumeni svom dušom iščekivali. Sve do 9. stoljeća diljem kršćanskoga zapada to se bdjenje slavilo cijele noći. Onda su se obredi vazmenoga bdjenja počeli slaviti u popodnevnim satima. Još je čudnija promjena nastala u 14. stoljeću! Vazmeno bdjenje se slavilo na Veliku subotu ujutro. Samo se još najstariji vjernici sjećaju da su svi obredi Svetoga tjedna bili prije podne. Tako je u subotičkoj katedrali - bazilici svete Terezije na Veliki četvrtak sveta misa Večere Gospodnje bila u 9 sati. U isti su sat započimali obredi Velikoga petka. Vazmeno "bdjenje" je započimalo na Veliku subotu ujutro u 8 sati. Tako čitamo u Običajniku župe svete Terezije u Subotici, koji je biskup Budanović potpisao 1948. godine. U popodnevnim satima su na Veliku srijedu, četvrtak, petak i subotu bile Lamentacije - Tužaljke proroka Jeremije.

Najdulje bdjenje uz zapaljenu vatru

U središtu vazmenoga bdjenja su u prvim stoljećima bili katekumeni i krsna služba! Katekumeni bi se krstili u posebnoj kapeli - krstionici, odakle su sa svećenstvom i vjernicima sa zapaljenim svijećama u rukama u radosnoj procesiji došli u crkvu. Poznato je, kako je Konstantin Veliki dao prirediti posebnu uličnu rasvjetu za tu priliku. Od tih najstarijih vremena do danas je ostala služba svjetla, služba riječi, krsna i euharistijska služba. I u starom, već zaboravljanom obredu vazmenoga bdjenja se pred crkvom kremenom zapalila vatra. Svećenik je bio obučen u ljubičasti plašt. Pred crkvom su se čule tri blagoslovne molitve za blagoslov ognja "kojim je Bog sav svijet rasvijetlio", "da bude na korist našim potrebama" te da Bog "prosvijetli ljude svojom nebeskom milošću". Slijedio je blagoslov pet zrna tamjana kojima će se kasnije ukasiti uskrnsa svijeća. To je ujedno i blagoslov uskrnsne svijeće. Stari su se kršćani jako radovali uskrnsnoj svijeći. Poslije vazmenih blagdana vjernici, a napose novokršteni, su ostatak uskrnsne svijeće razdijelili među sobom pobožno čuvajući posvećeni vosak u svojim kućama. Novi se oganj zapalio kremenom, da nas podsjeti na Krista koji je kamen ugaoni, kamen koga graditelji odbaciše. Kao što je iskra iz kamena sijevnula, tako je Gospodin živ iz groba izišao. Donio je oganj na svijet da sav svijet plane. Svako je bdjenje u Rimu započimalo sličnim blagoslovom ognja. U noćnim se procesijama narod služio samo blagoslovljenim svjetlom. U mnogim je selima bio običaj, da se na Veliku subotu ujutro ugasi vatra. Djeca bi od blagoslovljene nove vatre nosili kućama, da se njome upale svjetiljke i podmete vatru na ognjištu. Tako je i njihovu kuću zahvatilo Kristovo svjetlo.

Kristovo svjetlo

U crkvi je u međuvremenu bila potpuna tama, koja je simbolički govorila, da se ugasio Stari zavjet. Došlo je Kristovo svjetlo. To svjetlo navješćuje i danas trostruki poklik: SVJETLO KRISTOVO! - BOGU HVALA! Po starom obredu je službenik na novome ognju zapalio jednu manju svijeću, te bi uz njezino svjetlo krenula procesija u crkvu. Jedan je službenik nosio uskrnsu svijeću, a drugi je nosio trščanu palicu ukrašenu zelenilom i cvijećem. Na njezinu vrhu je bilo tri ručice koje su na svojim krajevima nosile po jednu svijeću. Svaki put kad bi službenik zapjevao "Svjetlo Kristovo" zapalio bi po jednu od tri svijeće. Te su svijeće podsjećale vjernike na Presveto Trojstvo. Prepoznali su u njima znak Boga - Oca svjetlosti, Krista - svjetlo od svjetla, i Duha koji prosvjetljuje čovjeka. Zelena trska bila je znak Isusove ljudske naravi, koja u sebi nosi život i svjetlo trojedinoga Boga. Uskrnsa svijeća - znak Krista uskrsloga se još nije palila. Njezino paljenje predstavlja novi život - uskrsnuće.

Uskrnsa svijeća

Počeci uskrnsne svijeće sežu u 4. stoljeće. Već tada je đakon uskrnsu svijeću pozdravljao prigodnim spontanom hvalospjevom, pohvalnim govorom. I sveti Augustin, kojemu neki pripisuju današnji tekst vazmenog hvalospjeva, spominje tu svečanu pohvalu svijeće. U 7. stoljeću je već zabilježen standardni tekst hvalospjeva. Tekst, koji se još i danas nešto izmijenjen pjeva, nastao je najkasnije u 7. stoljeću u Francuskoj. U stara vremena na uskrnsnoj svijeći se ispisivao cijeli kalendar tekuće godine: datumi pomičnih svetkovina, tekuća godina, godina vladanja pape, biskupa i vladara. Malo kasnije su se takvi podaci ispisali na pergament koji bi se pričvrstio na svijeću. To ispisivanje je zamijenjeno tekstom koji se pjevao u vazmenom hvalospjevu: "Zato te molimo, Gospodine, da nas svoje sluge, sve crkvene redove i pobožni puk zajedno sa Svetim Ocem I. papom, s našim biskupom I. obdariš svojim mirom, da nas svojom stalnom brižljivošću ravnaj, upravljaj i uzdržiš u radostima ovih uskrnsih blagdana. Pet zrna tamjana su od nastarijih vremena znakovi Isusovih rana. S njime se učenicima ukazivao. A kad se zapaljena svijeća nosi ispred katekumena do krsnog zdenca, onda ona neodoljivo podsjeća na stup od oblaka, koji je Izraelce vodio do vode Crvenoga mora, rasvijetljavajući im put, da ih vodi u slobodu i u obećanu zemlju. Kad se zapjevao hvalospjev uskrnsnoj svijeći, ona još nije svijetlila. Tek kad je otpjevao: "Ova uskrnsa sveta noć ništi grijeh, pere krivice, i nevinost vraća palima, donosi slogu a ponizuje kraljevstva", postavio je u obliku križa pet zrna tamjana u svijeću, pa je nastavio: "I zato u milosnoj ovoj noći primi, sveti Oče, večernju žrtvu ovog tamjana: od pčelinjeg rada noćas ti Crkva... kao blagdanski poklon prinosi ovu svijeću". Svijeću je zapalio plamenom jednom od spomenute tri svijeće uz riječi: "Mi znamo što ona govori dok Bogu na čast gori i svijetli", zapalio bi uskrnsu svijeću. Na riječi: "Njezin je plamen podijeljen drugima, ali ga ustupljeno svjetlo nije umanjilo, jer ga hrani mirisavi vosak što ga skupljaju marljive pčelice", upalile bi se svijeće na oltaru i svjetla u crkvi. To je bio trenutak velikog veselja za ljude koji su do tada u mraku pratili zbivanja.

Božja riječ i novokršteni

Dvanaest čitanja iz Staroga zavjeta pripremalo je katekumene za slavlje krštenja: o stvaranju svijeta i ljudi (Post 1,1-31; 2,1-2) o općem potopu (Post, 5, 6,7-8) o Abrahamovoj žrtvi (Post, 22,1-19) o prijelazu preko Crvenoga mora (Izl 14, 24-31; 15,1), o Izaijinu pozivu na vodu i govor o Božjoj riječi (Iz 54,17; 55,1-11), o Barukovom naviještenju Božje mudrosti (Bar 3,9-38). Slijedilo je čitanje o Ezekielovom viđenju kostiju koje su oživjele (Ez 37,1-14), pa Izaijino proročanstvo o slavi Božjeg naroda (Iz 4,1-6), zatim čitanje iz knjige Izlaska o vazmenom janjetu (Izl 12,1-11), Jonina propovijed u Ninivi (Jona,3,1-10), Mojsijev oprostajni govor i upute (Pnz 31,22-30), Povijest triju mladića iz Danielove knjige (Dan 3,1-24). Tek se tada blagoslovio krsni zdenac i obnova krsnih obećanja. Naravno, u našim krajevima nije bilo krštenja sve dok nije obnovljen stari obred Svetoga tjedna. Tada je vazmeno bdjenje započimalo oko 23 sata, a krstila su se samo odskora rođena dječica. No, i to se izbjegavalo, "da bdjenje ne traje predugo". Poslije Drugog vatikanskog sabora je vazmeno bdjenje opet postalo majkom svih bdjenja. U okviru vazmenoga bdjenja krste se opet katekumeni kao u prvim stoljećima. Ponovo je zasvijetlila "zaista blažena noć, u kojoj se nebesko sa zemaljskim, božansko s ljudskim povezuje".

ŠTO ZNAČI RIJEČ "ALELUJA"?

Preko cijele godine a naročito u uskrsno vrijeme čuje se u crkvi riječ ALELUJA. Molim Vas, što znači ta riječ i zašto se tako često spominje u crkvi? Meni se ta riječ jako sviđa jer me podsjeća na moje djetinjstvo kad sam uoči Uskrsa sudjelovala u obredu uskrsnuća. To i sada radosno pjevam u crkvi, ali tu riječ čujem i na sahranama! Bilo bi mi milo ako biste mi odgovorili na moje pitanje, koje će sigurno zanimati i druge vjernike.

Vita, Žednik

Riječ "ALELUJA" ili "hallelu-Jah" je hebrejska riječ i znači: SLAVITE JAHVU (Boga). U crkvenoj uporabi ta riječ u svim jezicima uvijek ostaje ne-prevedena. U Starom zavjetu Aleluja se uvijek javljao povezan s bogoštoljstvom. Sudjelovanje naroda u bogoštoljstvu Hrama bilo je živo i razdragano, oduševljenje koje se izražavalo poklicima: *Amen, Aleluja!* (usp. Let 16,36). Tako je poznat Mali Hallel, Veliki Hallel, te Završni Hallel.

Hvala se rađa iz čuđenja i divljenja pred Bogom. Hvala pretpostavlja razdraganu i potresenu dušu pred čudesima Božjim. Ona se može izraziti poklikom, usklikom, radosnim klicanjem (Ps 42,2;81,2;89,16;91,1 i slično). Hvala lako prelazi u pjevanje, u hvalospjev, najčešće podržavan glazbom, pa čak i plesom (Jer 20,13).

Tako naprimjer čitamo u Starom zavjetu: *"Jeruzalemske ulice će propjevati 'Aleluja' i klicati će: Blagoslovljen Bog uzvišen do vijeka!"* (Tob 13,18).

U Novom zavjetu to je klicajuće pjevanje u nebu - kada će Janje iz Apokalipse kao pobjednik nad Babilonom grešnim - biti proslavljeno: *"Poslije toga čuh nešto kao glasno pjevanje velikog mnoštva u nebu pjevajući Aleluja! Spasenje, slava i moć Bogu našem... Zatim ponove Aleluja! Nato padoše dvadesetčetiri starješine i četiri Bića i poklone se Bogu koji sjedi na prijestolju i uskliknuše: Amen, Aleluja!"* (Otk 19,1).

Radosni poklik Aleluja bio je uobičajen u svim kulturnim obredima Izraela u Starom zavjetu. Veliki Hallel ili Aleluja pjevao se kod Hebreja na velike blagdane, a osobito na Pashu (židovski vazam).

Uskrsni slavni poklik

U Novom zavjetu, u svim kršćanskim liturgijama, svih konfesija, prije evanđelja pozdravlja se uskrsli Gospodin s poklikom *"Aleluja"*. Kao uskrsni pobjedonosni poklik Aleluja se pjeva u svim službama Božjim, kao i kod kršćanskih sahrana.

Posebno mjesto i značenje Aleluja ima u uskrsno vrijeme: dodaje se kod antifona svih psalama, u "invitatorijima" na početku moljenja časoslova i kod svih rezponzorija nakon čitanja odlomaka Svetoga pisma.

Aleluja se jedino u korizmeno vrijeme (40 dnevna pokora) izostavlja, kako to nalaže Rimski obrednik. U to vrijeme, naime, Crkva slijedi običaj starozavjetnog naroda Božjeg. Naime, izabrani narod u babilonskom sužanjstvu nije mogao pjevati pjesme sionske jer su od tuge plakali na rijekama babilonskim i svoje su harfe u znak žalosti povješali o vrbe: *"Kako možemo pjevati pjesme sionske u zemlji tuđinskoj?"* (Ps 13,7). Tada je umuknuo i radosni poklik Aleluja. Isto to čine i kršćani u vrijeme korizme *"jer su došli dani kad im je ugrabljen zaručnik (Isus)"* (usp. Mk 2,20). Tada u Crkvi umukne i Aleluja. Ali kad na Uskrs Gospodin

raspeti i uskrsli opet dođe među svoje, kao pobjednik grijeha i smrti, onda ga Crkva dočekuje radosnim klicanjem Aleluja!

Aleluja i kod posla

Prije početka korizme, prema srednjovjekovnim običajima, vjernici se "oprašaju" od poklika Aleluja. Na kraju večernje (Vespere) u utorak prije Pepelnice može se i danas pjevati uskrsni oblik: *Blagoslivljajmo Gospodina, Aleluja, Aleluja!* Zbog toga je i radost veća kad se na uskrsnom Bđenju opet oglasi radosni Aleluja i kad se taj poklik svečano otpjeva visokim tonom, opetovno tri puta.

Isto tako se na kraju mise u uskrsnoj oktavi (osmini) pozdravljaju vjernici dvostrukim poklikom: *Idite u miru, Aleluja, Aleluja!*

Iz starokršćanske predaje nam je poznato da su prvi kršćani Aleluja pjevali i izvan liturgijskog slavlja, za vrijeme obavljanja svojih poslova. Pritom se ponavljalo samo jedno slovo "A" od Aleluje. To melodiozno pjevušenje nazivalo se sekvenca (od latinske riječi: sequentia) ili hebrejske riječi: Jubel=klicanje.

Ipak, Aleluja je naročiti izraz bogoštoljnog klicanja ili jubela.

Sabrana zajednica Kristovih učenika zna za obećanje njezina Gospodina da je on prisutan kad god se zajedno okupe i toga je uvijek svjesna u liturgijskom slavlju, osobito na Uskrs. Pozvani gosti na "gozbu Jaganjčevu" raduju se i kliču ne samo zbog buduće nebeske gozbe koja ih čeka, nego već sada "na putu" prema nebeskoj gozbi!

Kršćanski znak raspoznavanja

Već ovdje na zemlji kod "gozbe Gospodnje" kršćani lome kruh i zajedno blaguju priprosta srca, kličući veselim glasom - jubiliraju (usp. Dj 2,46)!

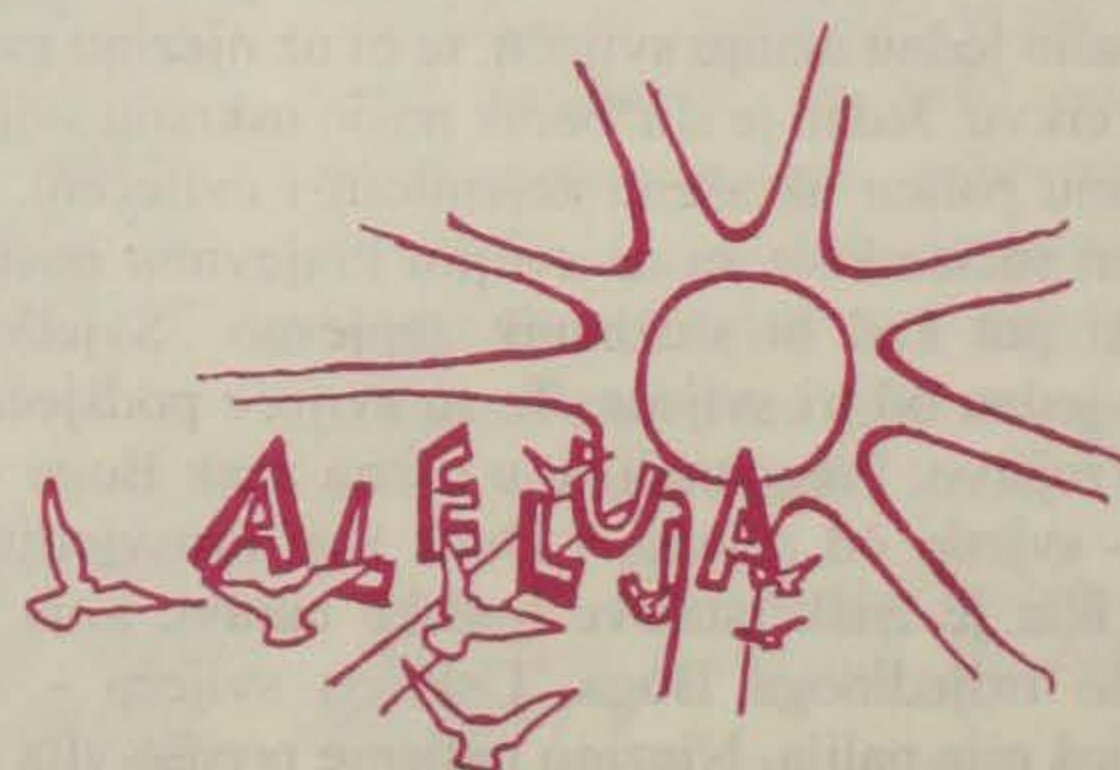
Budući da je Gospodin ustanovio "communio" (zajedništvo) između Boga i ljudi, zato se događa kod svakog okupljanja u ime Kristovo, a na poseban način u euharistiji, to, da je među njima Gospodin pod znakom Jubela (slavlja), pod znakom Aleluja!

Aleluja je znak kršćanske prepoznatljivosti, sadržaj njihove radosti, zbog spasenja koje je Isus u svom uskrsnom otajstvu utemeljio.

U svakom smislu pravo je ustvrditi i potvrditi: odsad je Gospodin naša hvala (jubel) i naša proslava (Aleluja)!

Razvijajući se tako odkad postoji Pismo hvala je imala uvijek ostati nečim iskonskim u kršćanstvu. Svojim Aleluja i "Slava Ocu" daje ritam bogoslužnoj molitvi, bodri duše u vjeri - sve dok ih sasvim ne obuzme i preobrazi u čistu "HVALU SLAVE!" (Ef 1,12).

Antun Miloš, Žednik

In memoriam

S.M. ALBA (JELENA) BALAŽ PIRI

U petak, 7. ožujka 1997. godine, okrijepljena sv. sakramentima, umrla je u 85. godini života u samostanu sestara "Kćeri Milosrđa" u Subotici, sestra Marija (Jelena) Alba Balaž Piri.

S. Alba se rodila 20. siječnja, daleke 1913. godine na Paliću. Otac joj je bio Janoš, a majka Eržebet, rođena Pisar. Nakon majčine smrti, od njezine treće godine života, za nju su se, s puno ljubavi, brinuli djed i baka. Zahvaljujući njihovom dobrom odgoju, Jelena je izrasla u karakternu, radišnu i pobožnu ženu. Njihovom brigom i darežljivošću završila je građansku školu i trogodišnju školu za fotografa. Ali, Jelena time nije bila zadovoljna. Čeznula je za nečim višim i plemenitijim. Gospodin je pokucao na njezino djevičansko srce i pozvao je imenom! Kad je shvatila da je Gospodin zove da ga slijedi u redovničkom životu, spremno je rekla: "Evo me! Želim vršiti tvoju volju!"

Da bi i konkretno odgovorila na Isusov poziv, godine 1932. pokucala je Jelena Balaž Piri na vrata sestara Kćeri milosrđa u Subotici. Ondje joj je širom otvorila vrata sama utemeljiteljica ove

Družbe s. Marija Propetog Petković. U samostanu je Jelena dobila redovničko ime Marija Alba!

Nakon položenih zavjeta 1934. godine, Časna Majka ju je poslala u Suboticu, u "Kolevku", među napuštenu djecu. Ondje je ona s velikom ljubavlju pripremala hranu za napuštenu dojenčad u mliječnoj kuhinji. Kada su sestre Kćeri milosrđa, zbog poznatih razloga, poslije II. svjetskog rata, morale napustiti "Kolevku", poslušna svojim poglavarima, s. Alba vodila je brigu za siromašnu djecu u zavodima sestara Kćeri milosrđa u Subotici, u Blatu na Korčuli, Zagrebu, u Preku, Zadru, na Ugljanu, Smokvicama i ponovo u Subotici. U Zadru je s. Alba bila i nadstojnica tamošnjeg samostana. Od 1967. do 1977. godine radila je u bolnici u Srijemskoj Kamenici, gdje je negovala bolesnike oboljele na plućima. Sve povjerene službe s. Alba obavljala je radosno i s ljubavlju.

Nakon odlaska u mirovinu s jednakom požrtvovnošću i ljubavlju obavlja službu milosrdnog Samaritanca posjećujući i njegujući bolesnike po kućama u Novom Sadu. I činila je to dokle god su joj to sile dopuštale. Usput je rado fotografirala i tako ovjekovječila fotografijom mnoge crkvene svečanosti.

Kad ju je Gospodin pohodio bolešću skleroze, 1992. godine dolazi u Suboticu u samostan sv. Male Terezije gdje se o njoj majčinski brine s. Ljiljana.

U nedjelju poslije večernje sv. mise u župnoj crkvi sv. Roka bilo je molitveno bdijenje za pokojnu s. Albu. Okupljeni vjernici i susedre "Kćeri Milosrđa" zajedno su izmolili Večernju za pokojne iz Časoslova naroda Božjega i Kronicu.

U ponedjeljak ujutro u 8 sati, župnik vlč. Andrija Anišić služio je za s. Albu misu zadušnicu. Sprovod je bio na subotičkom "Kerskom groblju" u 13 sati. U odsutnosti biskupa mons. Ivana Pénzesa, sprovodne obrede predvodio je generalni vikar Subotičke biskupije mons. Bela Stantić, uz sudjelovanje sedam svećenika, dvadesetak redovnica različitih redovničkih zajednica iz Subotice, te rodbine i prijatelja pokojne s. Albe, kao i vjernika župe sv. Roka. Prirodnu homiliju održao je vlč. Andrija Anišić, a od Pokojnice se u ime sestara "Kćeri Milosrđa" oprostila s. Silvana Milan, nadstojnica.

A.

S. Ljiljana s časnom Albom

In memoriam

PETAR GABRIĆ (1971 - 1997)

Brzo se, u četvrtak 6. 03., gradom ponijela vijest da je u prometnoj nezgodi smrtno stradao Blaškov sin! Mnoge je pogodila ova vijest. Nas u uredništvu "Zvonika" napose. Poznavali smo ga, susretali kao mirnog, radnog, dobrog, nježnog mladića... Surađivali smo lijepo i dobro. Zadnji posao koji smo dogovarali nismo dovršili...

Postoje u ljudskom životu trenuci koje jednostavno ni ljudski, ni kršćanski ne možemo dokučiti. Ne možemo

dokučiti ni Perinu smrt. Mi ne znamo zašto je ovako morao završiti svoj mladi život. Bog zna...

Pero je otišao. Nastavljamo suradnju i s "Globusom" i s njim. Molitva je najfinija nit ljubavi koja nas povezuje s dragim pokojnicima. Zato ćemo moliti za njega. I raditi! Izgrađivati ovaj svijet, dok ne dođe "novo nebo i nova zemlja", koje iščekujemo. Tada ćemo se opet s njim susresti. U novom svjetlu. U radosti vječnog života.

Pero! Hvala ti na svemu! Blago onom tko Te je poznavao i tko je s tobom surađivao. Blago nama...

Ožalošćenoj obitelji, a osobito njegovom ocu Blašku, našem dugogodišnjem suradniku, kao i cijelom "Globusu", izražavamo iskrenu sućut.

Urednik

TKO JE NA FOTOGRAFIJI

Drago nam je što naš poziv da nam se jave oni koji nekoga poznaju sa objavljenih fotografija u prošlom broju nije ostao bez odaziva. Javio nam se g. Antun Kesejić iz Bača koji nam je izdiktirao imena tri Šokice u narodnoj nošnji. Na slici su s lijeva na desno MATIJA PEKETIĆ rođena OGNJANOV, ANICA VUKOVIĆ rođena KASAČ i MARTA FILIPOVIĆ rođena ŠIMUDVARAC. Zahvaljujemo g. Kesejiću na ovoj obavijesti.

U ovom broju objavljujemo fotografiju istog događaja i ponovo molimo da nam se javite ako nekoga prepoznajete ili se sjećate događaja koji fotografija prikazuje, tj. proslave 10. obljetnice "ŠOKAČKE ZADRUŽNE KASINE" u Baču, 8.09. 1932. na kojoj je gostovalo HPD "NEVEN" iz Subotice.

Ljudevit Vujković L.

ZAHVALJUJEMO NAŠIM DAROVATELJIMA

ISPLATI SE ŽENITI!!!

Jer štamparija „GLOBUS“ ima veliki izbor pozivnica za venčanje, a štampa ih brzo, kvalitetno i jeftino.

„GLOBUS“, štamparija brze usluge, iza gradske bolnice.

Tel/Fax: (024) 51-202
Tel: (024) 53-142

**Otmara Majera bb.
24000 Subotica
Tel.: 024/ 51-804**

**Euro®
Petrol**

SALON GRAĐEVINSKOG MATERIJALA I KERAMIKE

P.T.P. BANE.

NAZIV	V.P.C.
TUŠKABINE 80x80 cm	1200,00
TUŠKADE 80x80 cm	300,00
TOALEJNI ORMARIĆ 90x70 cm	1.000,00
WC DASKA - DRVENA	
"INES" BC	200,00
"LABUD" BC	200,00
"PERLA" BC	280,00
"GAMA" BC	280,00

**KUPUJTE 1000 MAS-1
KORAK ISPRED**

BUDITE

24000 SUBOTICA, Batinska 34
Tel.: 024/ 53-977
53-939
Fax: 024/ 52-880

GRAF. OBR. ZVEKAN.B

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno) 024/51-514.
- BAJMOK, JNA 3. (u cvečari „Mariška“) Tel: 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18, (u cvečari „ORHIDEJA),
telefon: 752-759.
- HORGOS, Borisa Kidriča 7.
Telefon 792-202 (danonoćno)
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita-16. Tel: 0230/83-417

USKRS JE U NAMA I OKO NAS

Život je pun tajni.
I čuda.

Samo su ljudske oči izgubile svjetlo i sjaj,
žar s kojim ih gledaju.

Uzmemo li nove oči vidjet ćemo
kako traje neprestana igra
smrti i života,
poraza i pobjede,
raspeća i Uskrnuća.

O čudu uskrnuća zbori sva priroda. Ritam
dana i noći pjeva o toj čudesnoj stvarnosti. I
ritam godišnjih doba. Gole grane drveća i
smrznuta zemlja kriju život i onda kad se čini
da je sve mrtvo. A u proljeće taj život procvjeta
u svem obilju oblika, mirisa i boja.

O tajni smrti i uskrnuća zbori i čovjekov tjelesno -
duhovni život. Nakon bolesti, pa i
teške, kad čovjek klone i misli da je sve gotovo,
odjednom sine zdravlje i život.

Isto tako, nakon mnogih tuga, briga i bezizlaza
pojavi se radost, sine svjetlo, ukaže se
izlaz.

Čudesna tajna smrti i života događa se u
ljudskim odnosima. Kolike rane, koliko šutnje,
koliko smrti ljudi mogu zadati jedni drugima! I
misle: nikad više neće biti zajedništva, ni razgovora,
ni susreta. A onda se, pa i nakon dugih godina
čekanja, dogodi iznenađujuća novost: obnova života,
ljubavi i zajedništva.

Otajstvo smrti i uskrnuća očituje se i u čovjekovom
odnosu s Bogom. Svaki grijeh je smrt ljubavi. I
prođu godine, a čovjek živi kao mrtav. I misli:
nemoguće je obratiti se, promijeniti se, započeti
iznova. **A svaki susret s Bogom u sakramentu pomirenja ravan je uskrnuću.**

Sve ove tajne i čuda koja nas okružuju sve-
dnevice samo najavljuju ono najveće čudo i
tajnu koju još nismo okusili: "Krist će preobraziti
ovo naše smrtno tijelo i suobličiti ga tijelu
svome slavnome."

**LJUBAV USKRSNE
KAD MISLIMO DA JE
NEMA,**

**DOBROTA SE POKAŽE
KAD MISLIMO DA SE
IZGUBILA...**

**ZATO I SLAVIMO
USKRS!**

S. Blaženka Rudić

USKRS

- otvorenih očiju -

(Razmišljanje jednog salašara o uskrnuću)

Isusovo uskrnuće je temelj-kamen našega virovanja. Sveti Pavao je rekao: "Ako Krist nije uskrnuo, uzaludna je sva vira naša". Ova istina je za pravoga virnika privlačna, a za mnoge zbunjujuća. Najmoćniji vladar na ovome svitu je smrt. Niko živ se njezinoj sili ne otme. Od prosjaka, kralja do Pape. Niko! Osim Isusa Krista, koji reče sv. Ivanu na otoku Patmosu: "Ne boj se! Ja sam prvi i posljednji i živi. Bio sam mrtav, ali eto sam živ u vike vikova i imam ključeve od smrti i podzemlja".

Jednom sam raspravljao sa mladima o uskrnuću. Slučajno sam upao u njihovo društvo u kojem je bilo dobri i slabi virnika i par nevirnika. Ovi bolji virnici su tvrdili ono što nas vira uči o uskrnuću. Oni slabiji su se kolebali. A ona su dvojica uporno tvrdila da nema posli smrti ništa. Zapito sam ih da li mogu ja nešto reći. Pristali su. Jedan od ovi ateista je tvrdio da niko nije došo s onog svita da potvrdi to. Ja sam mu rekao: došo je Isus. Posli njegove smrti i uskrnuća vidili su ga Marija Magdalena i svi apostoli.

- A, to su popovske bajke i laži da nas mogu iskoristiti materijalno, rekli su.

Ispricao sam im priču o mladim ribama i staroj ribi. Pecaroš bacio udicu sa privlačnim mamcem. Mlade ribe krenile na udicu. A stara riba vrisne: "Ne!" Uvatit ćeš se na udicu pa će te ljudi ispeći i pojisti." Mlade ribe se nasmijaše i reknu: "Nije se nijedna pečena riba vratila da to potvrdi".

- A, to su priče, vele oni. Nema posli smrti ništa!

- A šta mislite ako ima? - upitam ja.

Oni se malo zbunili. Nato im rekнем: "Znate, dico, da ljudi obično hodaju kroz život jedva otvoreni očiju. Kroz život se mora ići širom otvoreni očiju."

- Daj ti meni para pa da vidiš šta je život! - suprostave mi se oni.

- E, i to je potriebno, ali to nije najvažnije. Jer ne znamo ni dana ni časa kad će nam tribat poč s ovog svita. I ako nismo Boga upoznali i po njegovim zakonima živili, crno nam se piše - rekнем im ja ozbiljno!

Ispricat ću vam još jednu priču. Bio jedan čovik i imao tri prijatelja. Jednoga je jako volio. Svaki dan je bio s njim. Drugoga manje, a trećega je vrlo ritko posićivo. I jednoga dana dobije poziv na sud. I da bi se obranio, zamoli voljenog prijatelja da dođe svidočit za njega, jer će inače biti osuđen. Najvoljeniji prijatelj mu odgovori da on ne može kuću i imanje ostaviti. On onda zamoli manje voljenog prijatelja za pomoć. On mu obeća da će doći. I sutradan dođe ali samo do sudski vrata. On razočaran uđe unutra, a unutra već sidi najmanje voljeni prijatelj kojega se nije ni usudio pozvati u pomoć. Sud počo i ovaj ga svojim svidočenjem obrani od osude.

- Zapitaše mladići što znači ta priča?

- Odgovorim im. Taj čovik što je zvan na sud, to smo svi mi pojedinci. Mi svi imamo tri prijatelja. Prvi, koga najviše volimo, je naše imanje i blago. Kad nas Gospodin Bog pozove na sud, imanje i blago ostaju kod kuće. Drugi prijatelj koji je došo do sudskih vrata su naše obitelji, rođaci i prijatelji koji će nas otpratiti do grobnice. A treći prijatelj su naša dobra dila koja će otići ispid nas i obraniti nas. Evo, šta veli Gospodin: "Ide čas, u koji će svi koji su u grobovima, čuti glas sina Božjega i izići će svi koji su učinili dobro na uskrnuće života, a koji su činili zlo na uskrnuće osude."

Za vični život... Za život bez kraja nijedna žrtva nije teška. To je veličanstveno! Život bez kraja... Jer i u apostolskom virovanju molimo: Virujem u uskrnuće tila i život vični!

Svim čitateljima želim SRITAN USKRS! Aleluja!

Šima Budimčević - Sombor

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Stjepan Beretić, Stipan Bošnjak, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Antun Miloš, Lazar Novaković, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel: 024/51-202.

ZVONIKOVA USKRSNA MINI IZLOŽBA

Autor: Cecilija Milanković

*Svim čitateljima,
suradnicima, prijateljima i
dobročiniteljima puno
uskrсне radosti i mira želi*

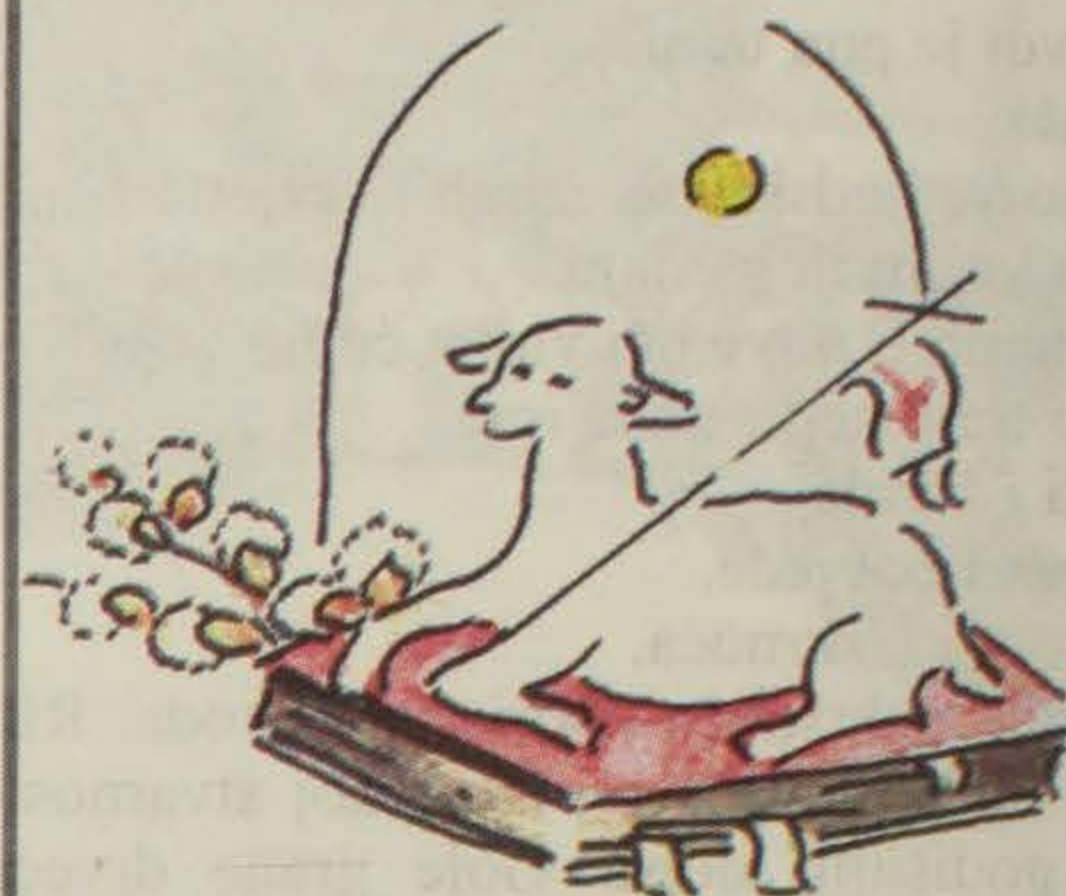
Uredništvo "Zvonika"

SRETAN USKRS

*Našim biskupima, svećenicima,
redovnim, dopisnim i počasnim
članovima, dobročiniteljima
i svim ljudima dobre volje
želimo*

SRETAN USKRS,

INSTITUT "IVAN ANTUNOVIĆ"

Mala Bosna

SUSRET BRAČNIH PAROVA JUBILARACA 27. 04. u 10 sati.

Sv. misu predvodi i propovijeda vlč. Jakob Pfeifer, župnik iz Odžaka. Pozivaju se svi vjenčani prije 5, 10, 15, 20, 25, 40, 50 ... godina) u Maloj Bosni i oni koji sada žive na teritoriju župe a vjenčani su negdje drugdje.

Subotica-sv. Terezija

ZARUČNIČKI TEČAJ

U župnom domu sv. Terezije, Harambašićeva 7, od 7. do 11.04., svaku večer u 19,30 sati, bit će zaručnički tečaj za mlade (starije od 18 godina) kao i za sve one koji se uskoro namjeravaju vjenčati.

Subotica - sv. Roka

SUSRET BRAČNIH PAROVA 18.04. u 20 sati u prostorijama župe

Tema:

Hoće li žena radati dijete bez sudjelovanja muža - kloniranje

NATJEČAJ

Odbor za proslavu DANA MLADIH '97. raspisuje natječaj za najbolji PROZNI I POETSKI TEKST, ZA NAJBOLJU SKLADBU, TE NAJBOLJE LIKOVNO OSTVARENJE - na temu:

**GOSPODINE, GDJE STANUJEŠ?
DOBITE I VIDJET ĆETE!**

Pozivamo sve mlade kojima je Gospodin podario talente za neko od navedenih područja, da svoje radove pošalju što prije na adresu: LAZAR NOVAKOVIĆ, 24217 MALA BOSNA, najkasnije do 25.04. 1997. godine.

Mladi, javite se! Očekuju Vas vrednije nagradne od prošlogodišnjih!

DAN MLADIH '97.

2.05. 1997. g. u BAČU
od 9 do 19 sati.

Tema:

**GOSPODINE, GDJE STANUJEŠ?
DOBITE I VIDJET ĆETE!**

Molimo župnike da do 25.04. vlč. Željku Augustinovu jave broj sudionika iz svojih župa)

Sombor

U nedjelju 13. 04. 1997. g.
u 19,30 održat će se
Kršćanska tribina za odrasle
u župi sv. Križa u Somboru.

Tema tribine:

KRŠĆANSKI TISAK I RAST U VJERI

Predavač: g. ANDRIJA ANIŠIĆ,
glavni i odgovorni urednik "Zvonika"

SOMBOR

VIII. DUHOVNE VEČERI

U Somboru se u organizaciji Edukativnog centra u četvrtak 17. 04. 1997. godine u 19,30 u svečanoj sali gradske kuće održavaju Duhovne večeri.

Tema:

"EKUMENIZAM NAŠA SUDBINA I ŠANSA"

Predavači su predstavnici Katoličke Crkve, Srpske Pravoslavne Crkve i Židovske općine.